

AUTOINFORME DE SEGUIMIENTO

Grao en Administración e Dirección de Empresas - INTERCAMPUS

Curso Académico: Curso 2016-2017

Aprobado por:

- Comisión de Calidade da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais (14/03/2018)
- Xunta de Facultade de Administración e Dirección de Empresas (20/4/2018)

- [Datos da universidade e do título obxecto do seguimento](#)
- [Cumprimento do proxecto establecido](#)
 - Dimensión 1. A xestión do título
 - [Criterio 1. Organización e desenvolvemento](#)
 - [Criterio 2. Información e transparencia](#)
 - [Criterio 3. Sistema de garantía de calidade](#)
 - Dimensión 2. Recursos humanos
 - [Criterio 4. Recursos Humanos](#)
 - [Criterio 5. Recursos materiais e servizos](#)
 - Dimensión 3. Resultados de aprendizaxe
 - [Criterio 6. Resultados da aprendizaxe](#)
 - [Criterio 7. Indicadores de satisfacción e rendemento](#)
- [Listaxe de evidencias e indicadores](#)
- [Modificacións do plan de estudos](#)
- Plan de Melloras
 - Finalizadas curso 2016-2017
 - Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
 - [AM-1 \(S\)](#)
 - [AM-1 \(L\)](#)
 - Criterio 2 - Información e transparencia
 - Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
 - [AM-7 \(L\)](#)
 - [AM-8 \(L\)](#)
 - [AM-5 \(S\)](#)
 - [AM-6 \(S\)](#)
 - [AM-7 \(S\)](#)
 - Criterio 4 - Recursos humanos
 - Criterio 5 - Recursos materiais
 - [AM-4 \(S\)](#)
 - [AM-4 \(L\)](#)
 - Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
 - [AM-2 \(S\)](#)
 - [AM-3 \(S\)](#)
 - [AM-2 \(L\)](#)
 - [AM-3 \(L\)](#)
 - [AM-5 \(L\)](#)
 - Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
 - [AM-9 \(L\)](#)
 - Outros criterios
 - [AM-6 \(L\)](#)
 - Abertas curso 2017-2018
 - Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
 - [AM-4 \(L\)](#)
 - Criterio 2 - Información e transparencia
 - Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
 - Criterio 4 - Recursos humanos
 - Criterio 5 - Recursos materiais

- [AM-1 \(L\)](#)
- [AM-3 \(S\)](#)
- Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
 - [AM-1 \(S\)](#)
 - [AM-3 \(L\)](#)
- Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
 - [AM-2 \(S\)](#)

<u>A) DATOS DA UNIVERSIDADE E DO TÍTULO</u>	
Denominación do título	Grao en Administración e Dirección de Empresas - INTERCAMPUS
Mencións/Especialidades	
Universidade responsable administrativa	Universidade de Santiago de Compostela
En caso de títulos interuniversitarios, universidade/s participante/s	
Centro responsable	
Centro/s onde se imparte	Facultade de Económicas e Empresariais
	Facultade de Administración e Dirección de Empresas
Rama de coñecemento	Ciencias Sociais e Xurídicas
Número de créditos	240 ECTS
Profesión regulada	Si/Non
Modalidade de impartición	Presencial
Curso de implantación	2009/2010
Data acreditación ex ante (verificación)	22/06/2009
Data renovación acreditación	

CUMPRIMENTO DO PROXECTO ESTABLECIDO

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 1. ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO:

Estándar: O programa formativo está actualizado e implantouse de acordo coas condicións establecidas na memoria verificada.

Analizar e valorar se o desenvolvemento do plan de estudos realizou conforme a memoria verificada e non se produciron incidencias graves, o que permitiu unha correcta adquisición das competencias por parte dos estudantes.

1.1.- O título mantén o interese académico e está actualizado segundo os requisitos da disciplina, avances tecnolóxicos e científicos, necesidades socioeconómicas e requisitos da profesión.

Aspectos a valorar:

- O perfil formativo/egreso do título mantén a súa relevancia e está actualizado segundo os requisitos do seu ámbito académico, científico e profesional e, no seu caso, segundo as necesidades e requisitos da profesión regulada.

Reflexión/comentarios que xustificuen a valoración:

Tendo en conta que no Autoinforme para a Acreditación realizado no curso anterior avaliou se este punto con detalle, consideramos que as circunstancias e os requisitos académicos, científicos e profesionais non mudaron substancialmente.

O perfil de egreso dos Graduados en ADE correspóndese co definido pola universidade española para este título. As pautas foron as sinaladas polo Libro Blanco sobre "Título de Grado en Economía y en Empresa" da ANECA elaborado pola Conferencia Española de Decanos de Economía e Empresa, a partires de estudos en distintas universidades e coa colaboración da Confederación Española de Organizacións Empresariais, o Consello Xeral de Colexios de Economistas de España e o Consello Superior de Colexios Oficias de Titulados Mercantís e Empresariais, e Directores de Escolas Universitarias de Ciencias Empresariais.

O graduado en Administración e Dirección de Empresas estuda o xeito en que as empresas obteñen e empregan os recursos que teñen á súa disposición, para o logro de determinados fins e obxectivos. Atende, polo tanto, ao xeito en que se xestionan os recursos, procesos e resultados das súas actividades.

Os perfís dos alumnos egresados asociados a esta titulación esixen unha especialización intensa e atenta ás demandas circunstanciais e cambiantes. Por iso, os perfís deben axustarse a distintas formulacións da demanda como: desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións produtivas. Estes labores pódense desenvolver no ámbito global da organización ou en calquera das súas áreas funcionais: produción, recursos humanos, financiamento, comercialización, investimento, administración ou contabilidade. Esta análise das demandas cambiantes da contorna en relación ao perfil de egreso realízase conxuntamente cos comités consultivos creados nos respectivos centros. Estes comités consultivos están formados por representantes dos grupos de interese externos á Facultade e ten a finalidade de aconsellar ao equipo de dirección sobre actividades profesionais, de negocio ou interese social que afecten ao Centro e faciliten o seu desenvolvemento futuro e a súa proxección social. Reúnese ao menos unha vez o ano.

As disciplinas que compoñen o Plan de estudos do Grao en ADE están orientadas a garantir que o alumnado adquira as habilidades e coñecementos, teóricos e prácticos, relativos a todas as formulacións de demanda mencionadas no perfil idóneo. Consideramos que o deseño do Plan cumpre tales características. Asemade, hai unha serie de competencias que se poden complementar con outras actividades ofertadas nos dous centros, tales como as prácticas externas, os programas de mobilidade, o plan de acción tutorial e as actividades extraacadémicas.

Consideramos que a importante demanda dos estudos universitarios de Administración e Dirección de Empresas, xustificada adecuadamente na memoria, sigue vixente. O título do Grao en ADE ofrece ao alumnado unha sólida formación a partir dun bloque central de coñecementos básicos que se imparten nos primeiros cursos e remata no último curso cun considerable abano de materias de carácter optativo co obxectivo de

posibilitar unha certa especialización en consonancia coas formulacións da demanda antes mencionadas.

1.2.- O plan de estudos desenvolveuse seguindo a oferta de módulos e materias previstas na memoria verificada.

Aspectos a valorar:

- A oferta de módulos e materias correspóndese co establecido na memoria de verificación e, se é o caso, nas sucesivas modificacións.
- O Desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación, correspóndense co establecido na memoria de verificación e permite a consecución das competencias. O tamaño dos grupos é adecuado ás actividades formativas.
- No seu caso, o curso de adaptación cumpre a súa función en canto á adquisición de competencias e coñecementos, por parte dos estudantes que os cursen e adecúase ao establecido na memoria de verificación do título.
- Participación do alumnado en programas de mobilidade.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

As competencias e os obxectivos que os estudantes adquiren durante os seus estudos e que son esixibles para outorgar o título de graduado en ADE, segundo a memoria do título e as modificacións do mesmo, axústanse ao establecido nos RD 1393/2007 e RD 861/2010 (que modifica o anterior) e o Marco Español de Cualificacións para a Educación Superior, MECES.

Tal e como se establece no artigo 9 do RD 1393/2007, de 29 de outubro, as ensinanzas de Grao teñen como finalidade a obtención por parte do estudante dunha formación xeral, nunha ou varias disciplinas, orientada á preparación para o exercicio de actividades de carácter profesional.

En base a este principio xeral, o obxectivo fundamental do título de grao en Administración e Dirección de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela é a formación, a un nivel xeral, de profesionais que sexan capaces de desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións produtivas, pois estes labores pódense desenvolver no ámbito global da organización ou en calquera das súas áreas funcionais: produción, recursos humanos, financiamento, comercialización, investimento, administración ou Contabilidade. Para alcanzar estes obxectivos, os graduados e graduadas deben adquirir unha serie de competencias xerais, específicas e transversais.

A avaliación das competencias recollidas na MVT complétase coa realización e avaliación do traballo de fin de grao presentado por cada alumno. A avaliación do TFG realízase en base ao recollido no Regulamento de TFG do Grao en ADE ([Santiago](#), [Lugo](#)) e na propia guía docente do TFG. Esta avaliación estrutúrase en tres apartados: calidade do traballo, presentación escrita e exposición e defensa pública.

Durante o curso 2016-2017 fíxose un esforzo importante de coordinación por parte dos dous centros para que os programas das materias recolleran o establecido na MVT e nas fichas de cada materia respecto a sistemas de avaliación, contidos, competencias traballadas, etc. Asemade, trasladouse aos departamentos a necesidade de que os programas das materias fosen os mesmos nos dous campus. Ademais nese momento consideramos que era relevante realizar o reparto das competencias transversais entre materias e planificouse unha acción de mellora (AM-1), que foi completada satisfactoriamente neste curso. Así, comprobouse que o introducido por cada departamento no programa oficial da materia, tanto en Lugo como en Santiago, coincidía coa MVT.

En canto ás materias do grao, ofertáronse todas as previstas na memoria verificada. Os programas/guías docentes apróbanse en primeira instancia nos Consellos de Departamento e, posteriormente, na Xunta de Facultade. Os departamentos deben verificar, antes de aprobalos, a concordancia entre os programas/guías docentes e as fichas que figuran na Memoria do título. Tamén se fixo un esforzo por coordinar os programas, sistemas de avaliación e metodoloxía de cada unha das materias nos dous campus.

Por outra parte, foi necesaria unha adecuación na práctica da actividade docente a un número de alumnos por grupo superior ao establecido na planificación recollida inicialmente na Memoria do Título (grupo expositivo: 75; grupo interactivo: 25; titorías en grupos reducidos: 10). Destacar que o número de estudantes por profesor en Santiago subiu de forma progresiva nos últimos anos, pasando de 11,32 (2011-12) a 12,35 no 2012-13, a 12,34

no 2013-14, a 12,98 no 2014-15 e a 13,77 no 2015-2016 (sen datos último curso), duplicando a media da USC (6,46). Ademais o número de estudantes por grupo de teoría situouse no último ano en 80,39 (76,64 curso anterior), por riba do recollido na MVT e pero moi por riba da media da USC (59,93). Tamén se ten producido nos últimos cursos un incremento importante do número de estudantes por grupo de práctica situándose en 35,14, moi por riba da MVT (25) e da media da USC (22,62).

Tamén en Lugo nos atopamos cun número medio de alumnos por profesor dobre da media da USC (2010/2011: 9,53; 2011/2012: 8,06; 2012/2013: 12,23; 2013/2014: 12,83 , 2014/2015: 12,66; 2015/2016: 12,97), sen datos no curso 2016-2017. O número de estudantes por grupo de teoría descendeu lixeiramente no último ano pasando de 65,12 a 58,43 no curso 2016-2017, por debaixo da MVT e similar a meida da USC. Nos grupos interactivos situouse en 30,47, por riba da MVT e da media da USC.

Desenvolvemento do traballo fin de grao (TFG)

Mantivéronse as melloras no deseño e desenvolvemento do TFG levadas a cabo nos cursos anteriores e recollidas nos Informes de Seguimento/Acreditación previos:

1. Tanto en Santiago como en Lugo, organizouse unha sesión de presentación da materia “Traballos de Fin de Grao” (conxunta para todos os matriculados de Economía y ADE, no caso de Santiago), de dúas horas de duración. Nela explicouse todo o contido da Guía Docente (metodoloxía, procedemento, tempo, responsabilidades do alumno/a e do titor/a,...) e indicáronse as fontes dispoñibles de información e as actividades de formación que se ían desenvolver. A dita sesión asistiron máis de 200 alumnos/as en Santiago e máis de 50 en Lugo.

2. En Santiago, o Servizo de Biblioteca da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais mantivo tres guías formativas relativas ás competencias informacionais: “Citar a información”, “APA 6ª edición” e “Recursos e fontes de información”. Estes documentos están dispoñibles na aula virtual e na web dos TFG da Facultade. En Lugo, o alumnado foi invitado a participar nun curso de competencias informacionais organizado para todo o alumnado do campus pola Biblioteca Intercentros.

3. En Santiago, realizáronse enquisas de satisfacción aos alumnos de TFG. Os resultados están disponibles no Informe de Coordinación do Grao en ADE (2016/17).

Non obstante, sobre todo en Santiago, segue a ser unha materia cunha xestión complicada nun centro con tanto alumnado. Foi o primeiro ano onde se implantaron as reformas na normativa da USC que pensamos axudaron a mellorar o proceso. No relativo a esta materia, desenvolveuse por primeira vez a presentación de traballos en formato póster. Para artellalo adecuadamente foron introducidas algunhas melloras, entre outras:

- Foi deseñada unha rúbrica exclusiva para os alumnos avaliados por este procedemento.
- Foron creados dous documentos de apoio ao alumnado e profesorado: un que recolle unha explicación do novo procedemento e outro consistente nunha plantilla de póster académico adaptada as recomendacións da Comisión de TFG. Estes documentos foron publicados na Web de TFG da Facultade. O primeiro deles foi remitido, asemade, aos titores de TFG por email tanto na oportunidade de febreiro como nas de xuño e setembro.
- Foron desenvolvidas as primeiras presentacións a distancia do TFG.

En Lugo, no curso 2016-2017 cambiouse o proceso de avaliación que se recolle no novo regulamento de TFG.

Durante o 2016-2017 mantívose a Aula Virtual do TFG. Tamén se realizaron reunións co alumnado matriculado en TFG para darlles conta das novidades presentes no novo regulamente, e que teñen que ver fundamentalmente co proceso de avaliación.

En Santiago, segue traballando o Grupo de Innovación Docente para a planificación e xestión dos TFG da USC posto en marcha pola Comisión do TFG da Facultade, o que mellorou as reflexións sobre a materia e o intercambio de resultados e experiencias con outros axentes implicados.

Actividades complementarias para o desenvolvemento das competencias do grao

Na Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Santiago e na Facultade de ADE en Lugo desenvólvense un conxunto de accións complementarias que poden agruparse en catro puntos:

- Prácticas externas.
- Programas de mobilidade.
- Plan de Acción Titorial.
- Actividades extraacadémicas.

Programas de mobilidade

Tal e como se recolle polo miúdo no criterio 7, en Santiago a porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados (IN17G-PC-08) viña medrando nos últimos anos, se ben no curso 2015-2016 sufriu un retroceso (2,39%) e volveu a repuntar no 2016-17 (2,93%). No último curso, en Santiago a mobilidade saínte foi de 32 alumnos, 3 mediante convenios, 22 Erasmus e 7 SICUE (o ano pasado foran 48) (INF 03). Desde a facultade estase a facer un esforzo importante para dinamizar este tipo de programas, xa que algúns dos convenios firmados con outras universidades quedan sen cubrir, especialmente aquelas que non son destinos de fala inglesa. Non obstante consideramos que son fundamentalmente os aspectos económicos os que fixeron que diminuíra a mobilidade saínte nos últimos cursos, xa que incluso en destinos tradicionalmente moi demandados con estudos en inglés quedou algunha praza sen cubrir. Por iso, seguimos facendo unha presentación dos programas ao alumnado na que contamos coa presenza do Servizo de Relacións Exteriores da Universidade.

En Lugo, a porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados sufriu un lixeiro descenso en relación ao curso precedente situándose no 1,74%. Desde a facultade seguimos a facer un esforzo importante para dinamizar este tipo de programas, xa que algúns dos convenios firmados con outras universidades quedan sen cubrir. Por iso, seguimos facendo unha presentación dos programas ao alumnado e contamos con alumnado-titor para tratar de dinamizar tamén estes programas. Asemade, a Facultade participa en todas as actividades relacionadas coa mobilidade dos estudantes organizadas polo servizo de relación exteriores no campus terra. Así, o 27 de novembro de 2017 celebrouse na facultade unha xornada informativa e de convivencia entre o alumnado do centro e o procedente doutros países que cursan os seus estudos na facultade.

Por outra parte a porcentaxe de estudantes recibidos pola USC de programas de mobilidade sobre o total de matriculados (IN18G-PC-08) medrou lixeiramente no campus de Santiago, pasando do 7,35% ao 7,51% no curso 2016-17, mentras que en Lugo descendeu levemente en Lugo pasando do 9,31% ao 8,43%. No último curso, en Santiago a mobilidade entrante foi de un total de 82 alumnos, 53 mediante convenios bilaterais e 29 Erasmus (INF 03). En Lugo a mobilidade entrante foi de un total de 29 alumnos, 28 mediante convenios bilaterais en 1 Erasmus.

Consideramos que o número de estudantes recibidos é satisfactorio, estando plenamente integrados nas actividades das facultades e na vida universitaria dos campus.

Tal e como se recolle en detalle no criterio 7, a satisfacción dos estudantes saíntes cos programas de mobilidade (IN15G-PC-08) mantense en niveis axeitados e medrando no último ano (3,73 Santiago). En Lugo a valoración foi de 4,00). En xeral, o seu nivel de satisfacción co programa de mobilidade e coa experiencia vivida é moi elevado, do 4,50 en Santiago e do 4,00 en Lugo (INF.04). A taxa de resposta a esta enquisa foi do 43,75% en Santiago (14 estudantes) e do 25% en Lugo (1 estudante).

En canto a satisfacción dos estudantes entrantes cos programas de mobilidade segundo os últimos datos disponibles (INF. 05) apenas sofre variación (Santiago pasa do 4,41, 4,36, 4,33, 4,53 e ao 4; Lugo pasa do 4,67; 4,33; 4,33, 4,67, 4,50 nos últimos cinco cursos), manténdose en niveis moi elevados. De feito, o 91,7% do alumnado recomendaría a experiencia a compañeiros en Santiago e o 88,5% en Lugo.

Destacamos que a maior parte dos alumnos veñen a través de Convenios Bilaterais e se integran nos programas formativos do centro durante un semestre. Co obxectivo de integrar o máis rapidamente posible a este alumnado, os centros organizan xornadas de benvinda.

Programas de Prácticas Externas

En canto a porcentaxe de estudantes egresados que ao longo dos seus estudos realizou prácticas en empresas e institucións vense incrementando nos últimos anos nos dous campus, se ben no curso 2015/2016 sufriu un pequeno retroceso no 2016-17 recuperouse lixeiramente. En Lugo o número de alumnos que fixeron prácticas curriculares foron 33 e extracurriculares 10, números lixeiramente superiores ao curso 2015-2016 (26 e 5 respectivamente). En Santiago o número de alumnos que fixeron prácticas curriculares foron “33” e extracurriculares “23”, números lixeiramente superiores ao curso 2015-2016 (49 e 8 respectivamente).

Nos centros levaronse a cabo iniciativas para mellorar a información sobre as posibilidades de facer prácticas n-a titulación. Nos dous campus véñense incrementando nos últimos cursos a oferta de prácticas en empresas, se deu publicidade ao programa entre o alumnado e permitiuse a posibilidade de facer prácticas extracurriculares. As empresas nas que o alumnado pode facer prácticas pertencen, maioritariamente, aos tecidos empresariais de Lugo e Santiago, incluíndo empresas de todos os ámbitos económicos e sectoriais (servizos, industria, administración pública, etc.).

A media da titulación nos dous campus, no curso pasado 2016-17, tanto os estudantes (4,48) como os titores externos (4,06) e os titores académicos (4,60, datos para o curso 2015-16) expresan unha satisfacción xeral elevada cas prácticas externas (INF.06, INF.07 e INF.08).

Plan de Acción Titorial

En canto ao Plan de Acción Titorial, entre as accións recollidas nel cómpre salientar:

- Cursos de competencias informacionais e dixitais, impartidos polo Servizo de Biblioteca da Facultade de Santiago e pola Biblioteca Intercentros en Lugo.
- Cursos para a elaboración e presentación de traballos académicos, impartido polo Servizo de Normalización Lingüística.
- Mes do Emprego, dirixido a ofertar ao alumnado apoio e ferramentas que lle sexan de utilidade de cara ao seu futuro profesional (Santiago) e charlas de emprendemento (Lugo).
- Sesión de presentación dos Traballos de Fin de Grao, na que se lle explican as ferramentas das que dispón para desenvolver con éxito esta materia.
- Para facilitarlle ao alumnado que accede por primeira vez á universidade e as ensinanzas de grao, os centros organizan unha xornada de acollida e orientación. En dita xornada dáselle información relevante sobre a organización do centro, as organizacións de estudantes que os representan nos distintos órganos do Centro e da USC, ademais de explicarlles o funcionamento do centro, da biblioteca e os servizos que ten ao seu alcance. Reciben información precisa sobre a localización das distintas dependencias e dos contidos da web do centro e xeral da USC que están especificamente dirixidos a eles. A esta xornada de acollida común para os estudantes de novo acceso, súmase a presentación que o persoal da Biblioteca realiza deste servizo, dirixido ao alumnado do primeiro curso en sesións desenvolvidas no primeiro día de clase nos distintos grupos de alumnos existentes.
- O alumnado titor colabora na recollida de suxestións, información e opinións do alumnado de cara a coordinación dos diferentes cursos.

Por outra parte, entre as actividades deseñadas pola USC e desenvolvidas para a orientación do alumno que valoramos de especial interese están:

- O [programa de Titores, pertencente ao programa A Ponte da USC](#), crea a figura de alumno/a-titor/a que é un estudante veterano que orienta e apoia ao novo alumnado. Unha avaliación positiva da dereito ao recoñecemento de 6 créditos optativos no expediente do alumno. En relación a este aspecto, no campus de Lugo fíxose unha difusión do programa titores polas aulas. Enviouse un e-mail aos coordinadores de curso de 3º e 4º para que difundisen o programa Titores entre o alumnado. Como resultado, presentáronse 4 alumnos que foron seleccionados. No Campus de Santiago a participación

neste programa era insatisfactoria. Non obstante, tal e como se recomendaba no informe de acreditación, comunicouse a existencia de un plan de acción tutorial nas xornadas de presentación ao alumnado e na guía do estudante faise mención ao programa.

- As accións desenvolvidas ao amparo do programa de Integración Universitaria, do Servizo de Participación e Integración Universitaria da USC (SEPIU) cuxo obxectivo é fomentar o respecto á diversidade e desenvolver políticas activas de incorporación e integración de estudantes con necesidades especiais.

Creemos que podemos contribuír a un maior e mellor grao de difusión entre todo o alumnado incorporando dita información na xornada de acollida e presentación.

Actividades extraacadémicas

Ademais das canles anteriormente expostas, a Facultade ofrece múltiples actividades, complementarias ás que oferta a USC, dirixidas a mellorar e incrementar as competencias do alumnado: conferencias, seminarios, actividades con asociacións de economistas e empresarios, acordos co Colexio de Economistas (que ten a súa sede na facultade de Santiago), concursos de pintura, etc.

A satisfacción do alumnado (INF 22) é, en xeral, moi positiva e similar ou lixeiramente superior a da media da USC en aspectos relacionados coa planificación e desenvolvemento das ensinanzas: información disponible, organización temporal, horarios, proporción entre as sesións teóricas e as prácticas, coordinación entre as materias. Únicamente o calendario de probas de avaliación está lixeiramente por debaixo da media da USC.

	Lugo	Santiago	Valoración titulación	USC)
A información dispoñible sobre o desenvolvemento do ensino e a avaliación da aprendizaxe	3,00	3,12	3,10	2,97
A organización temporal das materias do plan de estudos	3,40	3,65	3,64	3,47
Os horarios da titulación	3,40	3,08	3,13	2,63
O calendario de probas de avaliación	2,40	2,08	2,13	2,31
A proporción entre as sesións teóricas e as prácticas na titulación	3,40	2,77	2,87	2,73
O desenvolvemento das ensinanzas da titulación	3,00	2,50	2,58	2,89
A coordinación entre as materias do plan de estudos	3,40	2,42	2,58	2,45

Como conclusión final, por un lado creemos que non se teñen producido modificacións relevantes na demanda social de profesionais con formación en Administración e Dirección de Empresas e o tipo de competencias que os alumnos deben acadar ao rematar o título non varían das descritas na memoria do título.

Por último, consideramos que a participación das facultades en xeral e do grao en ADE en particular nos programas de mobilidade e prácticas amosa unha evolución totalmente positiva e satisfactoria, tanto en relación ao número de estudantes como á súa satisfacción cos programas. Non obstante, dada a importancia que os alumnos atribúen na súa formación ás prácticas externas e aos programas de mobilidade é necesario facer fincapé nos mesmos para tratar de incrementar as porcentaxes tanto de alumnos recibidos/enviados en programas de intercambio como os que realizan prácticas.

1.3.- O título conta con mecanismos de coordinación docente que permiten analizar se o desenvolvemento do plan de estudos posibilita a adquisición das competencias por parte dos estudantes e, no seu caso, se establecen as accións de mellora oportunas.

Aspectos a valorar:

- A coordinación horizontal e vertical entre as diferentes materias do plan de estudos evita baleiros e duplicidades.
- No caso de que o título se imparta en varios centros da Universidade ou sexa interuniversitario, analizarase o funcionamento dos mecanismos de coordinación entre todos os centros/Universidades que imparten o plan de estudos.

- No caso de que existan prácticas externas, valorarase se os mecanismos de coordinación permiten aos estudantes alcanzar as competencias asociadas a estas prácticas.
- No caso de que o título se imparta en varias modalidades (presencial, a distancia, semipresencial) valorarase a coordinación docente entre as modalidades, co fin de que os estudantes podan alcanzar as mesmas competencias con independencia da modalidade cursada.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O título conta coas estruturas de coordinación verticais e horizontais nos diferentes niveis para garantir que a docencia se desenvolve segundo o previsto na MVT:

1.- Unha Comisión de Calidade do Grao en ADE Intercampus (que se reúne para dar cumprida solución ás cuestións derivadas da implantación do título en diferentes campus (“**E5. Actas das reunións celebradas**”). Consecuencia do proceso de acreditación estableceuse a AM-5 de cara a sistematizar o funcionamento da comisión de coordinación, establecendo a periodicidade das reunións e os posibles contidos das mesma. Esta AM-5 implantouse correctamente.

2.- Un coordinador de título en cada un dos dous centros e coordinadores de curso. As funcións de coordinación recóllense no protocolo de coordinación aprobado por ambos centros e inclúen as seguintes actividades:

- Favorecer a coordinación entre as diferentes materias.
- Recoller suxestións en relación á titulación.
- Recadar as demandas de formación do profesorado nos aspectos relacionados coa correcta implantación do título.
- Participar na elaboración do Informe de Seguimento.
- Colaborar coa dirección do centro no desenvolvemento das actividades derivadas do Plan de Acción Titorial.
- Promover o bo funcionamento do Plan de Estudos.
- Xestionar a aula de coordinación do curso (de habela).
- Informar á Comisión de Calidade do Centro de todas as cuestións que deben valorar e que afecten ao seguimento dos estudos do Grao. Presentar propostas de mellora.

3.- Representantes do alumnado nas distintas comisións e na Xunta de Facultade.

4.- Alumnos – titores que serven ás veces de delegados do alumnado fronte aos coordinadores e ao equipo decanal, axudando a coñecer a opinión do alumnado sobre o curso, materias, incidencias, etc. A idea é empregar esta figura como un elemento de coordinación e comunicación directa co alumnado.

5.- Un coordinador de prácticas externas, de xeito que cada estudante estea asistido por un titor académico no centro e un titor externo na empresa onde desenvolve as prácticas.

6.- Un responsable académico de mobilidade para os diferentes programas de mobilidade (Erasmus+, Prácticas Erasmus+, SICUE, Convenios Bilaterais países extracomunitarios).

7.- Comisión de coordinación do TFG en Santiago e un coordinador de Tránsito Fin de Grao en Lugo, que xestiona a aula virtual e mantén contacto permanente co alumnado matriculado na materia, informándoo das actividades formativas interesantes para desenvolver correctamente o TFG, da guía docente e regulamento do TFG, así como resolvendo calquera dúbida que poda xurdir, tanto aos titores como aos titorandos.

8.- Comisións que velan polo bo desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe: comisión permanente, comisión de TFG, comisión de igualdade e comisión de actividades complementarias (Santiago); comisión de docencia e calidade, relacións exteriores, cultura e deporte (Lugo); comisión de título, comisión de calidade, comisión de asuntos económicos, comisión de normalización lingüística, comisión de biblioteca (Lugo e Santiago). En cada unha delas acórdase un calendario de reunións cunha orde do día establecida previamente na convocatoria e sobre a que se debate e toman acordos que se reflicten nas diferentes actas da comisión correspondente (“**E5. Actas das reunións celebradas**”). O obxectivo é que o debate sirva para identificar debilidades, propor solucións, implementar innovación e contribuír ao bo desenvolvemento e continuidade do

título en cada curso.

9.- Tamén en Santiago funciona o Grupo de Innovación Docente para a coordinación dos graos de Economía e ADE para mellorar os procesos de coordinación.

Como en anos anteriores, puxéronse en marcha os mecanismos dispostos para mellorar a coordinación docente. Leváronse a cabo as reunións por curso, as da Comisión do Grao e as da Comisión do TFG. Asemade, seguironse empregando as aulas de coordinación de curso e de grao como ferramenta de comunicación e coordinación.

Nesta labor de coordinación tamén se segue a desenrolar o protocolo de coordinación. En Santiago elaborouse o "*Informe coordinación Grao en ADE: Curso 2016/2017*", no que se resumen principais accións da coordinación, se recolle o contido do protocolo de coordinación e as accións desenroladas de coordinación vertical. Por outra banda recóllense os informes de coordinación de cada curso (1º, 2º, 3º e 4º) e o do TFG e as principais conclusións. Este informe foi aprobado na Comisión de Coordinación do Grao en ADE con data 13 de xaneiro de 2018. En aplicación do protocolo de coordinación, en Lugo tamén se elaboraron os informes de coordinación de curso 2016-2017, de TFG e de grao. Estes informes están colgados na Aula de Coordinación de Coordinadores e foron debatidos na Comisión de Título.

Esperamos mellorar con isto notablemente a coordinación tanto horizontal como vertical. De feito, os resultados de satisfacción coa coordinación son óptimos nos dous campus.

En Santiago na enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida, os profesores valoran nun 3,79 a coordinación entre as distintas materias e/ou niveis do título e nun 4,46 a coordinación entre os/as distintos profesores/as da materia (taxa de participación: 35,71%). Isto último é valorado polos alumnos cun 3,49 (taxa de participación: 27,39%).

En Lugo, os profesores valoran nun 3,51 a coordinación entre as materias do título e nun 4,55 a coordinación entre os distintos profesores da materia (taxa de participación: 66,67%), que á súa vez é valorado polos alumnos cun 3,52 (taxa de participación: 66,38%).

Por último, en relación ás prácticas externas, os indicadores que nos permiten coñecer se se está a facer ben este traballo de coordinación son, sen dúbida, as enquisas de satisfacción. Os resultados destas enquisas amosan niveis altos de satisfacción por parte do alumnado en relación ao seu titor na empresa (4,33 en Santiago e 4,56 en Lugo), ao seu titor académico (4,33 en Santiago e 3,53 en Lugo) e respecto á satisfacción xeral (4,22 Santiago e 4,63 Lugo).

Tamén os titores externos (4,17 Santiago e 4,18 Lugo) e académicos (sen datos último curso para Santiago e 4,67 Lugo) amosan un nivel elevado de satisfacción en relación á coordinación entre as empresas e o centro. Polo tanto, consideramos que os mecanismos de coordinación existentes entre os centros e as empresas permiten ao alumnado acadar as competencias asociadas ás prácticas.

1.4. Os criterios de admisión aplicados permiten que os estudantes admitidos teñan o perfil de ingreso adecuado para iniciar estes estudos.

Aspectos a valorar:

- Coherencia entre o perfil de ingreso establecido na memoria verificada e o perfil real do estudiantado matriculado no título.
- No seu caso, os complementos de formación compren a súa función en canto á nivelación e adquisición de competencias e coñecementos por parte dos estudantes que os cursen.

Reflexión/comentarios que xustificuen a valoración:

Antes de avaliar o perfil de ingreso, cabe indicar que nin este nin os criterios de admisión se modificaron respecto aos que figuran na Memoria orixinal do Título.

As vías de acceso ao grao contempladas na memoria do Grao en Administración e Dirección de Empresas son:

- Estar en posesión do título de bacharelato ou equivalente e a superación da proba a que se refire o artigo 42 da Lei Orgánica de Universidades (LOU) e o artigo 38 da Lei Orgánica 2/2006, de Educación, sen prexuízo dos demais mecanismos de acceso establecidos pola normativa vixente.
- Validación de estudos cursados no estranxeiro.
- Acceso de maiores de 40 anos mediante a validación da experiencia profesional. Realizarase tendo en conta os perfís profesionais idóneos e a entrevista de carácter persoal. Perfís idóneos: o nivel de cualificación profesional esixido ao solicitante será o correspondente ás cualificacións profesionais de nivel 2/3 establecidas nas familias profesionais “Administración e Xestión” e “Comercio e Marketing” do Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales (CNCP), elaborado polo Instituto Nacional de las Cualificaciones (INCUAL).

Na Memoria do título tense en conta que na Orde do 25 de novembro de 1999 (BOE 39/11/1999) queda establecida a preferencia para iniciar estudos de Administración e Dirección de Empresas para aqueles alumnos que superaron as probas de acceso coas vías de acceso do Bacharelato LOXSE número 1 (Científico-Tecnolóxica), 2 (Ciencias da Saúde) e 4 (Ciencias Sociais). Estas vías de acceso poden indicar xa un certo perfil.

O grao en ADE non presenta criterios de acceso distintos dos derivados da limitación de praza de novo ingreso e os establecidos pola lexislación vixente para os estudos de grao. Os criterios de admisión son os comúns a maioría dos graos en ADE que se imparten noutras universidades e veñen establecidos, por tanto, pola lexislación.

En canto aos “Parámetros de ponderación das materias da Fase Específica da PAU para o acceso ás ensinanzas universitarias oficiais de grao do Sistema Universitario de Galicia” o parámetro de ponderación das materias Economía, Economía da Empresa, Matemáticas II e Matemáticas Aplicadas ás Ciencias Sociais correspondentes a todos os Graos en ADE impartida en Galicia foi de 0,2, a máxima posible. Por outra parte a pesar de que os alumnos poden presentar carencias en determinadas materias consideramos que aquelas materias con maior ponderación son aquelas nas que os nosos estudantes necesitan maior formación.

Agora ben, na Memoria especifícase que sería desexable que no futuro o estudante do Grao en Administración e Dirección de Empresas posuísese as seguintes características persoais e académicas:

- Interese pola realidade económica e as súas implicacións para o mundo da empresa.
- Compromiso social.
- Capacidade analítica.
- Capacidade de adaptación a unha contorna cambiante e competitiva.
- Competencias lingüísticas en castelán e galego.
- Emprego de ferramentas informáticas básicas.

Estas características recollidas na memoria son recomendacións, é dicir, consideramos que a súa utilidade reside en informar ao alumnado daquelas características que, de posuílas, seríanlle beneficiosas para alcanzar as competencias requiridas posteriormente no grao.

O perfil de ingreso e os criterios de admisión non se modificaron respecto aos que figuran na Memoria do Título. En Santiago se produciu un cambio en relación á MVT (memoria de verificación do título) relacionado coa oferta de prazas de novo ingreso recollida no apartado 1.4 que era de 300 alumnos para os catro primeiros cursos. Esta oferta só se cumpriu no ano 2009-2010 rebaixándose, a proposta da Xunta de Centro, a 250 no curso 2010-11 e a 200 nos cursos 2011-12, 2012-13, 2013-14, 2014-15, 2015-16 e 2016/17. A pesar da alta demanda dos estudos de ADE os motivos da diminución de prazas ofertadas teñen que ver cos problemas de capacidade

docente do centro e cun número de alumnos por grupo (tanto expositivo como interactivo) moi elevado. A este respecto, o Informe Provisional de Seguimento 2014-2015 elaborado pola ACSUG recomenda “actualizar en la memoria del título, cuando se tenga que realizar una modificación sustancial, el número de plazas ofertadas en Santiago (200) como se acordó en Junta de Centro, no 300 como consta en memoria”. Na próxima modificación sustancial da memoria introducirase esta modificación.

En Lugo, solicitouse a Consellería de cultura, educación e ordenación universitaria unha redución no número de prazas ofertadas tendo en conta que non se cubrían na súa totalidade. Para o curso 2016-17 a Consellería autorizou unha redución do 5% das prazas ofertadas que pasaron a ser de 119.

Perfil de ingreso real

Recollemos na seguinte táboa os indicadores que, xunto con outros informes achegados pola Área de Calidade e Mellora dos Procedementos da USC, imos empregar para a análise do perfil real de ingreso.

Código	Nome	Campus	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
IN01G-PC-05	Prazas ofertadas	Santiago	300	250	200	200	200	200	200	200
		Lugo	125	125	125	125	125	125	125	119
IN02G-PC-05	Matrícula	Santiago	336	638	883	1062	1123	1155	1129	1092
		Lugo	90	181	274	367	385	367	376	344
IN03G-PC-05	Matrícula de acceso	Santiago	338	365	319	271	231	236	231	216
		Lugo	92	105	127	135	97	61	92	67
IN04G-PC-05	Matrícula de novo ingreso por preinscrición	Santiago	259	258	205	207	210	212	208	198
		Lugo	84	95	112	91	75	55	83	67
IN05G-PC-05	Variación da matrícula de novo ingreso por preinscrición	Santiago	-	-0,39	-20,54	0,98	1,45	0,95	-1,89	-4,81
		Lugo	-	13,1	17,89	-18,75	-18,48	-26,67	50,91	-19,28
IN06G-PC-05	Nota media de acceso por preinscrición	Santiago	6,19	7,39	7,72	7,93	7,84	7,93	7,95	8,19
		Lugo	-	-	6,55	6,68	7,3	6,81	6,93	6,88
IN07G-PC-05	Porcentaxe de estudantes que acceden á titulación con puntuación igual ou superior a seis	Santiago	49,03	79,84	97,07	99,50	91,90	100,00	98,48	100,00
		Lugo	52,38	43,16	51,79	62,22	77,03	62,96	64,10	63,64
IN08G-PC-05	Porcentaxe de estudantes estranxeiros sobre matriculados	Santiago	1,19	1,72	1,93	1,69	1,60	1,30	1,15	1,47
		Lugo	-	0,55	0,73	0,54	0,52	1,09	1,60	1,74
IN09G-PC-05	Porcentaxe de estudantes nacionais de fóra de Galicia sobre matriculados	Santiago	3,27	1,57	1,47	1,13	0,80	0,95	1,06	1,28
		Lugo	-	2,21	3,65	3,27	3,64	3,54	4,26	3,78
IN10G-PC-05	Relación de estudantes preinscritos	Santiago	-	59,60	75,50	85,50	87,00	88,00	87,00	79,00
		Lugo	-	-	56,8	56,00	53,60	34,40	59,20	44,54

	en 1ª opción matriculados por 1ª vez sobre as prazas ofertadas									
IN12G-PC-05	Taxa de ocupación do título	Santiago	86,33	103,20	102,50	103,50	105,00	106,00	104,00	99,00
		Lugo	67,2	76	89,6	72,8	60	44	66,40	56,30
IN17G-PC-08	Porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados	Santiago	0,00	0,00	2,49	4,24	4,36	4,59	2,39	2,93
		Lugo	0,00	0,00	1,46	2,18	2,08	1,36	2,66	1,74
N18G-PC-08	Porcentaxe de estudantes recibidos pola USC de programas de mobilidade sobre o total de matriculados	Santiago	5,95	5,96	3,96	6,03	8,46	6,49	7,35	7,51
		Lugo	0,00	1,66	0,73	1,91	9,09	7,63	9,31	8,43

O perfil de ingreso do grao en ADE nos dous campus onde se imparte a titulación difire notablemente, polo que consideramos necesario facer unha análise pormenorizada do que sucede en cada centro, mantendo a análise conxunta só naqueles aspectos que entendemos son similares en ambos centros.

En **Santiago**, para situar estas cifras no seu contexto hai que dicir que no total dos cursos do grao en ADE vense producindo un incremento importante no número de alumnos matriculados (IN02G-PC-05) pasando de 336 (2009-10) a 638 (2010-11) a 883 (2011-12) a 1.062 (2012-13) a 1123 (2013-14) e a 1155 (2014-15), sufrindo un pequeno descenso durante o curso 2015-16 (1129) e no 2016-17 (1092). Sinalar que a pesar da limitación das prazas ofertadas (IN01G-PC-05) a 200 alumnos nos últimos anos, os alumnos matriculados de novo ingreso por preinscrición (IN04G-PC-05) no último ano foron de 216, mentres que no ano anterior foran 208, cubrindo todas as prazas na convocatoria de xullo dada a gran demanda do mesmo.

No relativo á preferencia pola titulación, o 79% dos matriculados por primeira vez preinscribíranse en ADE en 1ª opción (IN10G-PC-05), producíndose un descenso respecto ao 87% do curso anterior.

O 100% dos estudantes acceden á titulación con puntuación igual ou superior a seis (IN07G-PC-05). Sinalar que, non obstante, a nota media de acceso (IN06G-PC-05) nos últimos curso permanece bastante estable (6,19; 7,39; 7,72; 7,93; 7,84, 7,93, 7,95 e 8,19).

Segundo a pauta do anterior curso académico, a maioría dos estudantes acceden vía PAAU (170), seguido da Formación Profesional (22). O resto son maiores de 25 anos (1) e titulados (3). Segundo a CiUG, a maioría dos alumnos que acceden pola cota xeral ao Grao en ADE proceden de Bacharelato (89%) e o resto de Formación Profesional (11%). A nota de acceso dos alumnos que proceden de Bacharelato foi de 8,23 e de Formación Profesional de 7,78 (datos CiUG).

Sinalar que segundo o informe “Datos y Cifras del Sistema Universitario Español. Curso 2014-15”, as notas de admisión no curso 2013-2014 para Administración e Xestión de Empresas situouse en 7,94 (PAU) y 7,27 (FP). Os datos do noso grao son similares (incluso algo superiores) á media nacional. Este informe sinala que mentres que esta nota de acceso non incide nos créditos que se matriculan, sen embargo si que é determinante nos créditos presentados e que aproban, e o mesmo ocorre na taxa de rendemento.

Se seguimos a mesma liña de análise para o título de ADE en **Lugo**, o número de prazas ofertadas anualmente

ascende a 119 (redución en 6 prazas autorizado pola Consellería de cultura, educación e ordenación universitaria), producíndose un incremento paulatino na matrícula conxunta de todo o grao durante os últimos cursos académicos a excepción do curso 2014-2015, e neste curso académico (2016-2017), no que se produciu un descenso de 32 alumnos matriculados no grao. Esta redución veu provocada por un descenso da matrícula de acceso ao grao (que pasa de 92 estudantes no curso 2015-16 a 67 no 2016-2017) e da matrícula de novo ingreso por preinscripción (que pasa de 83 a 67 estudantes no 2016-17).

A estimación de 125 alumnos (119 na actualidade) que se fixo no seu día para a Facultade de ADE de Lugo non está axustada á nova contorna socio-económica. Consideramos que o número de prazas que se deben ofertar tendo en conta os recursos cos que conta a Facultade e a demanda existente, debe ser de 90 prazas, polo que nos próximos cursos seguirase solicitando a Consellersía de cultura, educación e ordenación universitaria a súa redución. En base a esta demanda real estimada, é que consideramos que o título en Lugo segue a ser unha titulación altamente demandada. De todos xeitos, a facultade segue a facer esforzos para manter esa demanda a través de diferentes accións (video promocional, actualización da páxina web, visitas a centros de ensino secundarios, visitas dos centros de ensino secundario á facultade, incorporación ao programa “Para estudar, Lugo”, participación no campus de verán Xuven-Ciencia da USC, etc.).

En canto ao perfil do alumnado vemos que a nota de acceso ao grao de ADE no campus de Lugo foi de 6,88, algo inferior á do curso anterior (6,93). Consecuentemente, baixa lixeiramente a porcentaxe de alumnado que accede á titulación con puntuación igual ou superior a seis (63,64% fronte ao 64,10%), e baixa significativamente a relación de estudantes preinscritos en primeira opción matriculados por primeira vez sobre as prazas ofertadas (44,54% fronte ao 59,20%), cubríndose o 56,30% das prazas ofertadas entre xullo e setembro. Segundo datos da CIUG, dos 73 alumnos matriculados, 66 procedían de bacharelato e 7 de formación profesional, cunha nota media de acceso de 6,899 e 7,334 Ademais, 58 dos 73 estudantes escolleron o grao en ADE como primeira opción (79,5%).

En canto á procedencia xeográfica dos nosos alumnos no campus de **Santiago**, a maioría son da CCAA galega (1.075) [INF.16]. A porcentaxe de estudantes nacionais de fóra de Galicia (IN09G-PC-05) sobre matriculados sitúase no 1,28% e a porcentaxe de alumnos estranxeiros (IN08G-PC-05) é baixa, situándose no curso 2016-17 no 1,47%. Ambas porcentaxes aumentan lixeiramente no último curso.

No que respecta ao grao en **Lugo**, a maioría do alumnado procede da cidade de Lugo (148) e do resto da provincia (118), aínda que tamén temos alumnos do resto das provincias galegas: A Coruña (40), Pontevedra (16) e Ourense (5). A atracción que amosa o noso título e o noso campus cara estudantes de fóra de Galicia mantense constante, tendo aí unha masa crítica importante por explotar: Asturias (3), Canarias (1), Andalucía (1) Castela e León (7), Cataluña (1), e Extremadura (1). No curso pasado, a porcentaxe de estudantes nacionais de fóra de Galicia (IN09G-PC-05) sobre matriculados foi do 3,78%. Os datos tamén reflexan que así como en anos anteriores a porcentaxe de estudantes estranxeiros mantíñase relativamente constante, de novo neste curso académico volveuse a incrementar respecto ao curso anterior (1,74% fronte a 1,60%). Isto débese fundamentalmente á chegada de alumnado mexicano a través dos convenios bilaterais.

O que sucede no noso título en ambos campus concorda co informe “Datos y Cifras del Sistema Universitario Español. Curso 2015-16”, no que se recolle unha mobilidade moi baixa no acceso ao Sistema Universitario en España. Na medida en que hai unha alta dispersión de universidades e centros por todo o territorio nacional, a porcentaxe de estudantes que se matriculan nunha universidade situada na mesma comunidade autónoma na que se realizan as probas de acceso é moi alta (67,97% no caso de Galicia). A mobilidade interna dos estudantes universitarios aptos na fase xeral das PAAU en Galicia foi do 4,89% (Curso 2015-2016).

En relación á mobilidade do alumnado, en **Santiago** a porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados (IN17G-PC-08) viña medrando nos últimos anos, se ben no curso 2015-2016 sufriu un retroceso (2,39%) e medrou lixeiramente no 2016-17 (2,93%).

Desde a facultade estase a facer un esforzo importante para dinamizar este tipo de programas, xa que algúns dos convenios firmados con outras universidades quedan sen cubrir, especialmente aquelas que non son destinos de fala inglesa. Por iso, seguimos facendo unha presentación dos programas ao alumnado na que contamos coa presenza do Servizo de Relacións Exteriores da Universidade.

Por outra parte a porcentaxe de estudantes recibidos pola USC de programas de mobilidade sobre o total de matriculados (IN18G-PC-08) tamén medrou nos últimos anos, pasando do 3,96% no curso 2011-12, ao 6,03%

no curso 2012-13, ao 8,46 no curso 2013-14 e ao 6,49 no curso 2014-15, volvendo a recuperarse no 2015-16 (7,35%) e no 2016-17 (7,51%).

No último curso, en Santiago a mobilidade entrante foi de un total de 82 alumnos, 53 mediante convenios bilaterais e 29 Erasmus (INF 03). A mobilidade saínte foi de 32 alumnos, 3 mediante convenios, 22 Erasmus e 7 SICUE (o ano pasado foran 48)

En **Lugo**, a porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados sufriu un descenso no curso 2016-2017, situándose no 1,74%. No grao en ADE a mobilidade saínte afectou a 6 persoas: 3 convenios con outras universidades e 3 SICUE. Desde a facultade seguimos a facer un esforzo importante para dinamizar este tipo de programas, xa que algúns dos convenios firmados con outras universidades quedan sen cubrir. Por iso, seguimos facendo unha presentación dos programas ao alumnado e contamos con alumnado-titor para tratar de dinamizar tamén estes programas. Asemade, incentivouse a participación do alumnado nas diferentes actividades organizadas polo Campus Terra.

Por outra parte a porcentaxe de estudantes recibidos pola USC de programas de mobilidade sobre o total de matriculados volveu descendeu lixeiramente en relación ao curso anterior (8,43% fronte ao 9,31%). Recibimos a un total de 34 alumnos de convenios firmados con outras universidades de diferentes países: México (27), Colombia (2) e Ecuador (5). De todos os xeitos, e tendo en conta o tamaño da nosa facultade, consideramos que o número de estudantes recibidos alcanza niveles moi satisfactorios, estando plenamente integrados nas actividades da facultade e na vida universitaria do campus.

A análise realizada dos datos dispoñibles sobre o perfil de ingreso conduce ás seguintes conclusións. O Grao en ADE da USC segue a ser unha titulación con demanda e a matrícula en primeira opción mantense en taxas moi elevadas, e amosa o crecente interese polos coñecementos que nela se imparten. A estimación de 125 alumnos que se fixo no seu día para a Facultade de ADE de Lugo non está axustada á nova contorna socio-económica. Polo que, tratará de reducirse nos próximos cursos para adaptala á demanda real estimada que, tras varias análises e reflexións, o centro sitúa arredor das 90 prazas. En base a esta demanda real estimada, é que consideramos que o título en Lugo segue a ser unha titulación altamente demandada.

O alumnado accede ao noso grao principalmente a través das PAAU e procede maioritariamente de Galicia, sendo a mobilidade baixa. Este feito concorda coa etapa de crise económica e de contracción das axudas que se está a vivir en España e coa mobilidade que se percibe no Sistema Universitario Español.

En canto ao perfil de acceso propiamente dito, as diferenzas entre Santiago e Lugo fanse notar. Namentres en Santiago a totalidade do alumnado accede cunha nota superior a 6, en Lugo só un 63,64% contan con esta nota. Asemade, a nota media de acceso ao grao dos estudantes é bastante superior en Santiago (8,19) que en Lugo (6,88). Neste senso, sobre todo o centro de Lugo, fixo un esforzo importante dando a coñecer o grao nos institutos da provincia para mellorar estes ratios, algo que se conseguiu sobre todo no acceso como primeira opción.

Unha vez analizados conxuntamente todos os datos cos que contamos, consideramos que o perfil de ingreso real do noso alumnado cumpre cos requisitos desexables previstos na MVT, sobre todo no que se refire ás características persoais e académicas dos mesmos. Entendemos que, aínda que o perfil do alumnado que decide cursar o noso grao non é algo que os centros podan controlar, si podemos dicir que o perfil de ingreso se aproxima bastante ao desexable para unha titulación coma a nosa. Algo que se pode mellorar é o descoñecemento que ten o alumnado sobre este perfil desexable recollido na MVT, polo que se pode incidir sobre este aspecto nas visitas que se realicen aos centros de bacharelato e de Formación Profesional, explicando que a posesión de certas características persoais e profesionais seríanlle beneficiosas para alcanzar as competencias requiridas posteriormente no grao en ADE. Ademais, xa se leva a cabo unha boa práctica coa participación no campus Xuven-Ciencia orientado a alumnado de secundaria, para tratar de crear perfís máis vinculados ao ámbito da empresa.

1.5.- A aplicación das diferentes normativas contribúe á eficiencia nos resultados do título.

Aspectos a valorar:

- A aplicación das distintas normativas (normativa de permanencia, os sistemas de transferencia e recoñecemento de créditos, así como outras relacionadas coa avaliación, traballos fin de grao/máster, prácticas externas, ...) desenvólvense segundo o establecido nelas, tendo en conta as competencias previamente adquiridas polo estudante e as competencias a adquirir no título. Impacto delas nos resultados.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Durante o proceso de implantación do título fóronse desenvolvendo e incorporando un conxunto de normas de aplicación xeral e específica ás diferentes titulacións da USC, que están a disposición do alumnado nas páxinas web dos dous centros ([Lugo](#), [Santiago](#)):

- [Normativa de interese para o estudiantado da USC](#) (permanencia, [sistemas de transferencia e recoñecementos de créditos](#), asistencia a clase, [prácticas externas](#), convocatoria fin de carreira, etc.).
- Regulamento de Réxime Interno ([Lugo](#), [Santiago](#))
- Regulamento de TFG ([Lugo](#), [Santiago](#))

A normativa sobre permanencia nas titulacións de grao e máster establece o número mínimo e máximo de ECTS de matrícula tempo completo e parcial, así como certas esixencias que o alumnado debe cumprir para matricularse de cursos superiores, ordenando así o seu proceso de aprendizaxe.

A normativa sobre os sistemas de transferencia e recoñecemento de créditos foi aprobada no ano 2008 e sufriu algunha adaptación e modificación ao longo destes anos. En cumprimento desta normativa, os centros foron aprobando diferentes táboas de recoñecementos de estudos universitarios e de FP de grao superior para o Grao en ADE ([Lugo](#), [Santiago](#)).

En definitiva, consideramos que a normativa que afecta ao Grao en ADE estase aplicando segundo o establecido nela e está permitindo que o Grao se desenvolva de xeito correcto.

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 2. INFORMACIÓN E TRANSPARENCIA:

Estándar: A institución dispón de mecanismos para comunicar de maneira adecuada a todos os grupos de interese as características do programa e dos procesos que garanten a súa calidade.

Analizar e valorar se a información relevante sobre o título é pública e está dispoñible, en tempo e forma, para todos os axentes implicados nel (estudantes, empregadores, administracións educativas e outros grupos de interese).

2.1.- A institución publica, para todos os grupos de interese, información obxectiva, suficiente e actualizada sobre as características do título e sobre os procesos que garanten a súa calidade.

Aspectos a valorar:

- Publícase información suficiente e relevante sobre as características do programa formativo, o seu desenvolvemento e os resultados alcanzados.
- A información sobre o título é obxectiva, está actualizada e é coherente co contido da memoria verificada do título e as súas posteriores modificacións.
- Garántese un fácil acceso á información relevante do título a todos os grupos de interese.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O procedemento de información pública implementado dentro do SGIC (PC-12. Información pública) ten como obxectivo establecer o sistema para facer pública a información relevante das titulacións impartidas no centro, así como o modo no que se realiza a súa revisión periódica e actualización con fin de manter informados aos seus grupos de interese. Alcanza á totalidade de información publicada sobre cada unha das titulacións oficiais impartidas nos centros.

Trátase, asemade de garantir a transparencia, de facilitar información aos grupos de interese nos procesos de toma de decisións, en particular aos estudantes e profesorado implicados no proceso de ensino-aprendizaxe. Deste xeito, cómprese a función de render contas á sociedade sobre a evolución pasada, actual e previsible do título.

Na web do centro/título publícase información actualizada e axeitada sobre o desenvolvemento do título e o seu plan de estudos (programas, horarios, calendarios de exames, prácticas, mobilidade, etc.), sendo accesible a todos os grupos de interese, internos e externos. Os cambios sobrevidos xunto con calquera outra información de interese, resáltanse nas dúas webs dos centros onde se imparte o grao en ADE no apartado de "Novidades".

Froito das reflexións do seguimento do título realizadas nos cursos pasados, ambas facultades levaron a cabo pequenos cambios que consideramos melloraron este aspecto en concreto que estamos avaliando:

- Mellora na organización e accesibilidade da información de interese específico para o alumnado: desde o curso 2012-13 o alumno ten accesible toda a información relevante a través do enlace á titulación que cursa, o que lle facilita enormemente o acceso á información académica relevante como alumno ([Santiago](#), [Lugo](#)).
- Outra das melloras postas en marcha foi a elaboración e publicación nas Web dos centros de diferentes guías para o alumnado ([Santiago](#), [Lugo](#)).
- Guías de información para alumnos de intercambio, tanto en [Santiago](#) como en [Lugo](#).
- Ademais, tanto en Santiago como en Lugo hai unha pantalla para transmitir a información pública no centro. Nas sesións de acollida ao alumnado de primeiro infórmase das fontes de información dispoñibles; realízanse sesións de presentación do Traballo Fin de Grao, dos programas de mobilidade, dos posgraos que se imparten nos centros. Santiago tamén conta cun blog para comunicar as actividades extraacadémicas.
- Como xa sinalamos no criterio 1 comunicouse a existencia dun plan de acción tutorial e fixéronse esforzos para dar a a coñecer o programa de tutores en Santiago. Asimesmo como vimos no criterio 1 levaronse a cabo iniciativas para mellorar a información sobre as posibilidades de facer prácticas na titulación.
- A comisión de Calidade en Santiago e Lugo acordaron publicar os seus principais acordos.

- Unha maneira de valorar se se está a conseguir este obxectivo de información pública e transparencia é o da satisfacción do alumnado e dos egresados. En canto aos egresados a satisfacción dos mesmos coa información pública dispoñible, producíndose unha evolución positiva neste eido.

Código	Nome	Campus	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
IN23G-PC-12	Satisfacción dos egresados coa información pública dispoñible	Santiago	2,80	3,25	3,18	3,16
		Lugo	-	3,15	3,33	3,35

Afondando na información recollida na enquisa de satisfacción de egresados/as (2015) (INF. 09), o apartado de satisfacción coa información, xestión académica e páxina web acadou valores superiores á media da USC nos dous centros.

Nome	Santiago	Lugo	Media USC
Oficina de Información Universitaria	3,22	3,82	3,27
Unidade de Xestión Académica	3,35	3,55	3,33
Páxina web da Universidade de Santiago de Compostela	3,57	3,91	3,44
Información na propia Facultade/Escola ou Título (web propia, presentacións,..)	3,26	3,09	3,18
Atención recibida no decanato do centro cando tivo que presentar algunha reclamación	2,64	3,50	2,67
Valora a información e apoio recibidos nas actividades de acollida e presentación realizadas polo centro/título	2,71	3,00	2,84

En canto a satisfacción do alumnado, (INF 22), a información e orientación recibida na titulación obtén valoración similares a media da USC (2,71 e 2,73 respectivamente). A orientación profesional e laboral e a atención ao alumnado con necesidades especiais presentan valores por debaixo da media da USC. En canto a a información dispoñible sobre o desenvolvemento do ensino e a avaliación da aprendizaxe obtén unha valoración (3,10) superior a media da USC (2,97), o mesmo que información pública dispoñible sobre a titulación (3,30 superior a media da USC 3,02).

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
A información e orientación recibida na titulación	3,00	2,65	2,71	2,73
A orientación profesional e laboral	2,40	1,89	1,97	2,44
A atención ao alumnado con necesidades especiais	3,20	2,29	2,45	2,83
A información dispoñible sobre o desenvolvemento do ensino e a avaliación da aprendizaxe	3,00	3,12	3,10	2,97
A información pública dispoñible sobre a titulación	3,00	3,35	3,30	3,02

Neste sentido, unha das liñas estratéxicas que rexen as accións de mellora do grao en ADE é a mellora da comunicación do mesmo. O obxectivo xeral desta liña de actuación é dar unha maior difusión ao Grao en ADE e mellorar as políticas de comunicación dos centros, tanto cara dentro como de cara ao exterior.

En xeral, consideramos que cumprimos con todos os requirimentos da ACSUG en materia de información pública, xa que consideramos que a información relevante sobre o título está dispoñible para os axentes interesados na mesma.

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 3. SISTEMA DE GARANTÍA DE CALIDADE:

Estándar: A institución dispón dun sistema interno de garantía da calidade formalmente establecido e implementado que asegura, de forma eficaz, a mellora continua da titulación.

Analizar a implantación do Sistema de Garantía de Calidade (SGC) e valorar a súa contribución á mellora continua do título.

3.1.- O SGC posúe os mecanismos necesarios para recoller a información precisa, analizala, detectar debilidades e propoñer accións de mellora, realizando o seu seguimento.

Aspectos a valorar:

- Os procedementos que permiten recoller a información de forma continua, analizar os resultados e empregalos para a toma de decisións e a mellora da calidade do título, desenvóléronse de acordo ao establecido.
- No caso dos títulos interuniversitarios ou dos títulos que se imparten en varios centros da Universidade, as accións levadas a cabo como consecuencia da implantación do SGC están coordinadas en todos os centros participantes no programa formativo.
- Os procedementos de avaliación e mellora da calidade da ensinanza e o profesorado desenvólense de acordo ao establecido.
- O procedemento de suxestións e reclamacións desenvólense de acordo ao establecido.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Tendo en conta as boas prácticas levadas a cabo nas Facultades de Santiago e Lugo, consideramos que se está a facer unha boa implantación do recollido nos SGICs dos centros aprobados en maio de 2011.

O SGIC dispón de procedementos e mecanismos que lle permiten recoller e analizar de xeito continuo a información e os resultados relevantes, especialmente no que respecta aos resultados da aprendizaxe e ao grao de satisfacción dos distintos grupos de interese que permiten a xestión eficaz e eficiente do título. Con referencia aos mecanismos de consulta, o SGIC conta cun procedemento específico para recoller a satisfacción dos diferentes colectivos, se ben a súa implementación faise a nivel institucional. Periodicamente revísanse, deséñanse e/ou actualízanse os ítems das enquisas de satisfacción aos diversos grupos de interese. A USC aplica periodicamente as enquisas segundo a planificación de cada curso académico (enquisas a alumnado, enquisas a profesorado, enquisas a PAS, enquisas a egresados, enquisas a empresas que reciben alumnado en prácticas, etc.). As respostas a estas enquisas e o resto de indicadores que elabora a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos da USC son empregados pola Comisión de título, pola comisión de calidade e pola comisión intercampus para a revisión e mellora do programa formativo.

Á hora de recoller información e analizar os resultados séguese o manual de procedementos, actuando os coordinadores de curso, os alumnos titores, a/o coordinador de grao e as distintas comisións implicadas, de modo especial a comisión de título en cada unha das facultades, a comisión conxunta de grao en ADE Lugo-Santiago e as comisións de calidade dos centros. Pódese observar este seguimento a través das evidencias das actas de reunións e distintos informes elaborados onde quedan recollidas as distintas debilidades e ameazas atopadas á hora da implantación e seguimento do título, así como as propostas de accións de mellora levadas a cabo.

Ademáis, nas dúas sedes creouse un Comité Consultivo que está formado formado por representantes dos grupos de interese externos ás Facultades e teñen a finalidade de aconsellar ao equipo de dirección sobre actividades profesionais, de negocio ou interese social que afecten aos Centros e faciliten o seu desenvolvemento futuro e a súa proxección social. Estes comités Reúnesen ao menos unha vez o ano.

De modo especial, as comisións de seguimento dos títulos Grao en ADE en Santiago e Lugo, e as Comisións de Calidade dos Centros, da que forman parte os coordinadores de todos os títulos impartidos nas Facultades e o responsable de calidade do centro para os efectos de adaptación da composición das comisións ó Regulamento das titulacións oficiais de grao e mestrado na USC, fan reunións periódicas co obxectivo de coordinar e planificar a docencia acorde coas directrices das memorias dos títulos. Tamén se levan a cabo reunións de coordinación por curso a través dos distintos coordinadores que fan chegar as súas suxestións

e inquietudes a/o coordinador de grao. En aras a mellorar a coordinación vertical e horizontal, o curso pasado aprobouse un protocolo de Coordinación no que se detallan as funcións de coordinación e o calendario a seguir para os dous centros onde se imparte o título.

Por outra banda a revisión do cumprimento do SGIC en relación aos programas de mobilidade é supervisada polos responsables de calidade dos centros.

En canto ao procedemento asociado á medición da calidade do programa de prácticas externas, os centros dispoñen dun espazo web reservado a estes temas onde se inclúe toda a información requirida polo alumnado. Os estudantes participan no programa de prácticas externas, que conta con un coordinador que é o vicedecano de estudantes e intercambios en Santiago e a Decana da Facultade en Lugo.

3.2.- A implantación do SGC facilita o seguimento dos títulos, a renovación da acreditación e garante a mellora continua permitindo a introdución de modificacións no título.

Aspectos a valorar:

- As accións de análise e revisión levadas a cabo desde o SGC permiten introducir modificacións para a mellora no título.
- O seguimento das melloras do título confirma que estas foron eficaces e que se conseguiron os obxectivos formulados.
- Os plans de mellora recollen as recomendacións dos diferentes informes derivados do proceso de verificación, modificación, seguimento e renovación da acreditación.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Toda a información relativa á política de calidade é pública pode consultarse nas webs dos centros, no apartado de Calidade SGIC, e foi aprobado pola ACSUG. No curso 2013-2014 procedeuse a adaptar o SGIC das dúas facultades en base ao SGIC marco simplificado da USC ([Santiago](#) e [Lugo](#)).

A Comisión de Calidade do centro e a implementación do SGIC posibilita o proceso de seguimento, modificación e acreditación do título así como a mellora continua desde a súa implantación ao ter establecidos os procedementos de recopilación e análise da información relevante, tanto cuantitativa (resultados académicos, das enquisas de satisfacción, inserción laboral, mobilidade, etc.) como cualitativa (reunións mantidas cos profesores, coordinadores de curso e coordinadores de grao, alumnado, profesorado titores de prácticas externas, coordinador de TFG, etc.).

Como obxectivo principal do SGIC (como se recolle no seu compromiso de calidade) está o desenvolvemento de programas formativos que estean avalados por unha xestión de calidade como elemento cruce e estratéxico para establecer un compromiso de máxima eficacia cos seus grupos de interese. Tamén, desenvolver programas formativos que garantan a mellor e máis adecuada formación para os estudantes e que dean resposta ás demandas do mercado laboral, tecnolóxico e investigador, que garantan as condicións de desenvolvemento profesional adecuadas ao seu persoal docente, investigador e de servizos.

Os obxectivos están recollidos de modo máis detallado nos plans estratéxicos e na programación plurianual elaborado pola comisión de calidade dos dous centros, tendo como referencia as grandes liñas estratéxicas do plan estratéxico da universidade. Esta comisión de calidade, asemade, vela polo cumprimento destes obxectivos facendo un seguimento das accións estratéxicas e os respectivos indicadores.

Na memoria de calidade do centro recóllense as accións de mellora levadas a cabo e o seu grao de cumprimento así como as accións de mellora a levar a cabo no próximo curso segundo os informes de seguimento e acreditación.

3.3.- O SGC implantado revisase periodicamente para analizar a súa adecuación e, se procede, establécense as melloras oportunas.

Aspectos a valorar:

- A análise e revisión do SGC, no que participan todos os grupos de interese, deriva en plans de mellora (responsables, calendario de execución, etc.).
- Todos os grupos de interese foron implicados no proceso de elaboración, implantación e seguimento das melloras do SGC.
- As evidencias do SGC manifestan a existencia dunha cultura de calidade consolidada no centro que contribúe á mellora continua.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Todos os grupos de interese están implicados no proceso de proposta e implementación das accións de mellora, así como no seu seguimento, como queda recollido nas actas da Comisión de Calidade, Comisións de Título de cada centro, Comisión Conxunta de Calidade do Grao Intercampus, e na Memoria de Calidade.

Os alumnos titores xunto cos coordinadores de curso recollen as propostas e suxestións por parte dos alumnos tanto en aspectos de organización docente como de mellora de equipamentos e medios para a docencia.

En Santiago o 16 de maio de 2017 tivo lugar a primeira reunión da Comisión de Delegados de curso (tal e como se recolle na acta). Por outra banda o Comité Consultivo durante a súa reunión anual, 23 de xuño de 2017, fai unha análise da situación dos títulos e propón accións de mellora.

En Lugo reuniuse o Comité Consultivo o 22 de novembro de 2017, no que se analizaron diversos aspectos relacionados co funcionamento das titulacións impartidas na facultade.

As actas das distintas reunións e os informes elaborados polos distintos colectivos evidencian a implantación dun modo axeitado do SGIC. Así como xa se indicou previamente, na memoria de calidade evidénciase o seguimento e grao de cumprimento das accións de mellora propostas para cada curso académico tendo como referente o plan estratéxico e os distintos informes de seguimento.

Asemade, os datos proporcionados pola Área de Calidade e Mellora dos Procedementos da USC (referidos ao nivel de satisfacción de todos os grupos de interese) son analizados pola Comisión de título, a Comisión de Calidade do centro e a Comisión de Coordinación Intercentros. Neste contexto xeral, podemos considerar que os resultados das valoracións son satisfactorios. Tanto os programas de prácticas externas como os de mobilidade e como as actividades formativas desenvolvidas por PAS e PDI acadan puntuacións altas. O grao de satisfacción coas prácticas externas é elevado, tanto por parte do alumnado como das empresas que reciben a ese alumnado.

Sinalar que nos últimos cursos se recibiron un maior número de alumnos a través de programas de mobilidade, tal e como se comentou anteriormente. As dúas facultades programan reunións con todo o alumnado de mobilidade entrante nunha xornada de benvida para explicarlles todos os servizos e o funcionamento xeral da facultade e a universidade. Despois os coordinadores de mobilidade dos dous centros e os alumnos titores fan un seguimento durante todo o período de estancia. Destacar que os titores externos de prácticas valoran moi positivamente a formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas, polo que entendemos que os resultados da enquisas realizadas en Lugo e Santiago responden bastante ben á realidade profesional dos nosos graduados.

Como consecuencia do Plan de Melloras da Acreditación propuxéronse varias acción de mellora, responsabilidade dos centros ou da Área de Calidade e Mellora dos procedementos da USC relacionadas con este criterio:

Co obxectivo de sistematizar o funcionamento da comisión de calidade do grao en ADE intercampus, integrouse no protocolo de coordinación dos centros, establecendo un mínimo de catro reunión anuais, nas que se fixan os temas xenéricos que se deben analizar.

Para avaliar a calidade global da titulación, a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos puxo en marcha unha enquisa dirixida a diferentes colectivos para coñecer a súas satisfacción coas titulacións impartidas na USC. entre os meses de xuño e xullo de 2017. Os resultados serán analizados, xunto co resto de resultados, nos diferentes criterios que configuran este informe.

Por outra banda, dende a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos co obxectivo de avaliar a calidade da docencia impartida no grao, propuxo facer unha convocatoria experimental do programa DOCENTIA, pero este procedemento non foi aprobado polos órganos de goberno da USC polo que non foi posible realizar esta acción de mellora.

En canto as recomendacións para a mellora, a taxa de participación dos estudantes nas enquisas de satisfacción segue a ser maior en Lugo, inda que no último ano mellorou en Santiago.

DIMENSIÓN 2. RECURSOS

CRITERIO 4. RECURSOS HUMANOS:

Estándar: O persoal académico e de apoio é suficiente e adecuado de acordo coas características do título e o número de estudantes.

Analizar e valorar a adecuación do persoal académico e de apoio que participa no título obxecto de avaliación.

4.1.- Persoal académico. O título conta con profesorado suficiente e a súa cualificación é a adecuada, tendo en conta as características do plan de estudos, as modalidades de impartición e as competencias que deben alcanzar os estudantes.

Aspectos a valorar:

- O profesorado que participa no título conta co nivel de cualificación (experiencia docente e investigadora) exigido para a súa impartición e é acorde coas previsións que se incluíron na memoria verificada. Revisarase especialmente o perfil do persoal académico asignado ao primeiro curso de títulos de grao, a prácticas externas e asociado ao Traballo Fin de Grao ou Traballo Fin de Máster.
- O profesorado é suficiente para desenvolver as funcións e atender a todos os estudantes.
- A institución ofrece oportunidades ao profesorado para actualizarse e continuar coa súa formación co obxectivo de mellorar a actividade docente.
- Participación do profesorado en programas de mobilidade.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á contratación e mellora da cualificación docente e investigadora do profesorado.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Os recursos humanos con que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas cumpren cos requisitos necesarios para impartir unha docencia de calidade aos estudantes.

En xeral, pódese considerar que o profesorado co que contan ambas sedes é suficiente para o correcto desenvolvemento do grao. Porén, debido fundamentalmente á paralización dos procesos de estabilización do profesorado e as xubilacións non cubertas, os departamentos que maiores dificultades están tendo durante estes últimos anos para cubrir a docencia que teñen asignada no Grao son o de Contabilidade e Finanzas e Organización de Empresas e Comercialización, é dicir os considerados departamentos de empresas.

A maioría do PDI con docencia no Grao en ADE son funcionarios, ó 55,88% en Lugo fronte ó 54,74% de Santiago, sensiblemente inferior a media da USC (64,75%). A paralización dos procesos de estabilización e promoción do profesorado, e concretamente as promocións de profesores contratados doutores a profesores titulares, xunto coas xubilacións do profesorado, entre as que se inclúe unha elevada porcentaxe de profesorado funcionario, provocaron que o peso do PDI funcionario en relación ao total do PDI que imparte docencia na titulación sexa moi similar nos últimos cursos, aínda que cunha leve baixada nos dous centros.

Indicador	Centro	Curso Académico							
		09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
IN24G-PS-01 Porcentaxe de PDI con sexenios sobre o PDI total con docencia no título	Santiago	18,2	10,9	16,1	22,7	23,0	26,26	43,28	46,48
	Lugo	8,33	9,09	25,64	17,14	16,67	14,29	16,00	20,00
IN25G-PS-01 Porcentaxe de PDI doutor sobre o PDI total	Santiago	59,1	67,1	68,8	77,3	79,0	79,80	84,09	78,95
	Lugo	33,33	31,82	53,85	42,86	44,44	42,86	48,48	50,00
IN26G-PS-01 Porcentaxe de PDI funcionario sobre o PDI total	Santiago	45,5	41,1	46,2	55,7	59,0	57,58	55,68	54,74
	Lugo	83,33	59,09	66,67	62,86	61,11	60,00	60,61	55,88

No conxunto da titulación o peso do PDI doutor sobre o total do PDI do Grao en ADE é do 71,32%, porcentaxe lixeiramente inferior á do curso anterior (74,38%). A diferenza en relación á media da Universidade é bastante significativa (86,43%). Isto pode deberse a que as prazas de profesorado funcionario que se xubila estanse cubrindo con interinos ou profesorado asociado que non necesitan ser doutores para desempeñar a súa función. No curso 216/17 había nos dous centros 27 profesores nesas categorías de profesorado que representan o 20,93% do total.

En relación ao título de Grao en ADE en Santiago, impartido na Facultade de CC Económicas e Empresariais, o peso do PDI doutor no conxunto do PDI con docencia na titulación incrementouse en algo máis 20 puntos porcentuais dende o curso 2009/2010 ata o curso 2015/2016, cun lixeiro descenso no último curso, pasando de representar o PDI doutor un 84,09% no curso 2015-2016 a un 78,95 no curso 2016-17.

En relación a Lugo, débese ter en conta que a Facultade de ADE xurde como unha transformación da Escola Universitaria de Estudos Empresariais e da Sección Delegada da Facultade de CC.EE.e EE. da USC, o que leva a que unha porcentaxe moi elevada do profesorado sexan titulares de escola (31,43%). Estes profesionais da docencia non teñen a obriga de ser doutores para desenvolver a súa carreira como docentes dentro da Universidade. Aínda así, o peso do PDI doutor de Lugo no conxunto do PDI con docencia na titulación incrementouse en algo máis de 15 puntos porcentuais dende o curso 2009/2010 ata o curso 2015/16.

No conxunto da titulación, a porcentaxe de PDI con sexenios sobre o PDI total, experimentou un crecemento constante nos cursos analizados ata situarse no curso 2016/17 no 39,58%. A pesar deste crecemento, existe unha considerable diferenza con respecto á porcentaxe da USC (82,34%), o cal se podería explicar pola dificultade para acceder aos sexenios no campo 8 da Economía e a Empresa, e aos problemas derivados da excesiva carga docente debido á elevada ratio de alumnos por profesor existente na titulación (73, 72 por grupo de teoría e 33,15 por grupo interactiva). De todos os xeitos, e polas dificultades antes apuntadas, sería desexable que as comparacións deste indicador se puidesen facer en relación con outras titulacións de Economía ou polo mesmo da área de Ciencias Sociais e Xurídicas. Sinalar que as áreas de coñecemento que teñen asignada docencia na titulación e que contan cun maior número de sexenios son: Economía Aplicada (9), Fundamentos de Análise Económica (7) e Comercialización e Investigación de Mercados (7).

En Santiago a porcentaxe de persoal docente e investigador con sexenios sobre o PDI total con docencia no título de ADE, os valores véñense incrementando dende o curso 2009-10, alcanzando no último curso un 46,48%. Na última convocatoria este indicador mellorou considerablemente. A pesar da importante porcentaxe de PDI doutor sobre o total de profesorado (78,95%) os procesos de estabilización de profesorado nos últimos anos non permiten que algúns profesores con importante experiencia investigadora podan solicitar o sexenio ata ter un contrato indefinido na Universidade (contratado doutor ou titular de universidade). Igual sucede en Lugo, onde a porcentaxe se sitúa no 20%, se ben experimentou un importante crecemento en relación ao curso 2009/10 (8,33%). Isto é consecuencia fundamentalmente da reducida porcentaxe de PDI doutor sobre o total de profesorado (50,00%), e dos procesos de estabilización de profesorado, tal e como se comentou anteriormente.

Por outra banda, a experiencia docente do PDI con docencia no Grao vese reflectida no elevado número de quinquenios que posúen o profesorado: 300 en Santiago, cunha media de 3,37 por docente; e 108 en Lugo, cunha media de 3,27 por docente, aínda que as medias son sensiblemente inferior ás do curso anterior (4,28 e 4,32 respectivamente).

A continuación faise unha análise do profesorado en función da súa categoría profesional e a súa experiencia docente e investigadora.

Categoría Profesional	Campus	Curso Académico		Curso Académico	
		2015/16		2016/17	
		Nº	%	Nº	%
Catedrático de Universidade	Santiago	4	4,21	6	6,38
	Lugo	-	-	-	-
Titular de Universidade	Santiago	44	46,32	45	47,87
	Lugo	9	26,47	8	22,86
Titular de Escola Universitaria	Santiago	1	1,05	1	1,06

	Lugo	11	32,35	11	31,43
Contratado Doutor	Santiago	18	18,95	18	18,15
	Lugo	5	14,71	5	17,14
Colaborador	Santiago	3	3,16	4	4,26
	Lugo	-	-	-	-
Axudante Doutor	Santiago	2	2,11	1	1,06
	Lugo	1	2,94	1	2,86
Asociado de Universidade	Santiago	5	5,26	8	8,51
	Lugo	2	5,88	3	8,57
Interino por Substitución/Vacante	Santiago	13	13,68	11	11,70
	Lugo	5	14,71	6	17,14
Total	Santiago	95		94	
	Lugo	34		35	

Na Facultade de CC Económicas e Empresariais a porcentaxe máis elevada de profesorado atópase na categoría de titular de universidade (47,87%), seguida polos profesores contratados doutores (18,15%), moitos dos cales teñen a acreditación para ser funcionarios, pero como se comentou anteriormente, a paralización dos procesos de promoción impedírono. Sinalar tamén o importante número de Interinos por substitución/vacante (11,70%).

Como sinalamos anteriormente, case un terzo do profesorado que forma parte da Facultade de Administración e Dirección de Empresas son titulares de escola (31,43%). A seguinte categoría profesional con maior número de profesores son os titulares de universidade (22,86%), case o dobre que o número de contratados doutores (5). Con respecto aos Traballo Fin de Grao, case todo o profesorado con docencia no grao participan na titorización destes traballos, xa que a titorización se reparte proporcionalmente á carga docente das áreas de coñecemento que teñen asignadas, polo que o perfil do profesorado coincide co exposto anteriormente.

En relación ás prácticas externas realizadas polo alumnado, tanto en Lugo como en Santiago hai un coordinador de prácticas externas (en Lugo esta responsabilidade é asumida pola Decana e en Santiago polo vicedecano de estudantes e intercambios), de xeito que cada estudante está asistido por un titor académico no centro e un titor externo na empresa onde desenvolve as prácticas. Na Facultade de Ciencias Económicas e Empresarias o propio vicedecano e unha profesora titular de universidade son os encargados de titorizar as prácticas externas mentres que en Lugo esta función realízana 4 profesores (dous titulares de escola universitaria, un contratado doutor e un contratado interino por substitución). O informe que nos permite coñecer se os titores están a facer correctamente a súa labor é a enquisa de satisfacción do alumnado coas prácticas realizadas. O resultado amosan niveis altos de satisfacción do alumnado en relación ao seu titor académico (4,33 en Santiago e 3,53 en Lugo).

Por outra banda, uns dos condicionantes fundamentais en relación á calidade da docencia e que ademais inflúe na capacidade de formación e investigación do PDI, é o número elevado de alumnado por profesor a tempo completo e a media de alumnos por clase expositiva e interactiva, moi superior en ambos casos a media da USC como xa vimos no criterio 1 desde informe.

Outro aspecto relevante en relación á calidade da docencia, é a actualización por parte do profesorado nos métodos de ensino-aprendizaxe, polo que é interesante incentivar a presenza do profesorado nestes cursos. No curso 2015/2016 a porcentaxe de participación do profesorado do título nos plans de formación foi do 50,00% en Lugo e do 32,6% en Santiago o que supón un claro aumento respecto ao ano anterior. No último curso 2016-17 produxose un descenso nesta porcentaxe pasando a ser en Santiago do 19,80% e en Lugo do 39,47%. A motivación do profesorado polos cursos do Programa de información e innovación docente (PFID) é moi elevado, de feito, no informe da enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida o 95,12% do PDI de Lugo e o 90,00% de Santiago amosan o seu interese en recibir formación de apoio en novas tecnoloxías aplicadas á docencia e de apoio didáctico e pedagóxico xeral. A valoración media da enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida é superior a do curso precedente tanto en Santiago (3,60 fronte a 3,66) como en Lugo (3,91 fronte a 3,86).

Para tratar de incrementar a participación do profesorado nos dous centros, recordóuselle en xunta de facultade e a través de correos electrónicos a importancia da formación continua. Tamén se lles fixo traslado

de diferentes convocatorias de cursos de formación e se lles recomendou nas reunións de coordinación a asistencia a cursos organizados polo PFID.

A satisfacción obtida polo profesorado e alumnado recollida a través de diferentes enquisas, está analizada polo miúdo no criterio 1 y 7 deste documento, agás a referente a avaliación da docencia. Neste apartado recóllense os aspectos máis salientables.

En canto a a satisfacción do alumnado coa docencia recibida mantense en valores similares aos obtidos en cursos anteriores, tanto en Santiago (3,70) como en Lugo (3,44), e moi similar a media da Universidade (3,68). O aspecto máis valorado polo alumnado tanto de Santiago como en Lugo é o cumprimento do programa e o plan de traballo previsto (3,92 nos dous centros). A taxa de participación nesta enquisa é bastante elevada en Lugo (66,38%) e aceptable en Santiago (27,39%).

En relación a satisfacción do profesorado coa docencia impartida, compre destacar que ó profesorado está satisfeito, en xeral, coa docencia impartida, tanto en Santiago (3,67) como en Lugo (3,91). O aspecto máis valorado polo profesorado en Santiago (4,46) é a coordinación entre os distintos profesores da materia, mentres que en Lugo (4,71) son os recursos necesarios para impartir a docencia (soportes multimedia, TICs, aulas...). A taxa de participación nesta enquisa é aceptable nas dúas sedes (35,71% en Santiago; 66,67% en Lugo).

Para incrementar a participación dos diferentes colectivos (alumnado, profesorado e persoal de administración e servizos) nas diferentes enquisas de satisfacción promovidas desde os servizos xerais da USC, desde o Decanato das dúas sedes se volven a reenviar os correos electrónicos recibidos co obxectivo de resaltar a importancia que estas enquisas teñen para o correcto desenvolvemento do Grao.

En relación aos programas de mobilidade do profesorado que imparte docencia no Grao en Administración e Dirección de Empresas é moi reducido. Nin en Santiago nin en Lugo participou ningún profesor nestes programas no último ano.

Outro dato relevante que indica a sensibilidade do profesorado do Centro coa formación e a innovación educativa é a súa participación en [Grupos de Innovación Docente \(GID\)](#) rexistrados. O obxectivo destes grupos é o da mellora da calidade da docencia universitaria, conxugando a formación do PDI coa implantación de experiencias innovadoras nas prácticas docentes. Na Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais había 10 Grupos de Innovación Docente rexistrados no curso 2016/2017 namentres que na Facultade de ADE só hai 2, aínda que nos consta que profesorado de Lugo está integrado en GIDs da facultade de Santiago.

No caso concreto do programa DOCENTIA, a participación do profesorado de ambas facultades neste programa é mínima, tendo en conta tamén que é un programa piloto e a última convocatoria realizouse no ano 2012, data na que se presentaron dous profesores da titulación, acadando unha valoración moi positiva. Ademais, como se expuxo anteriormente, non haberá unha convocatoria para o próximo curso.

Consideramos importante destacar que varios profesores/as da Facultade de Administración e Dirección de Empresas participan habitualmente no Campus de Verano XuvenCiencia da USC ([XuvenCiencia](#)), dirixido a alumnos de ESO e bacharelato de toda Galicia. Elaboráronse dous talleres relacionados coa publicidade e o desenvolvemento dun novo produto, no que participan entre 8 e 20 alumnos.

4.2.- Persoal de apoio (persoal de administración e servizos, técnicos de apoio á docencia, etc.). O título conta con persoal de apoio suficiente e a súa cualificación é a adecuada, tendo en conta as características do plan de estudos.

Aspectos a valorar:

- O persoal de apoio é suficiente para desenvolver as funcións e atender a todo o persoal docente e estudantes.
- O persoal de apoio que participa no título conta co nivel de cualificación exixido e é acorde coas previsións que se incluíron na memoria verificada.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á contratación e mellora do persoal de apoio.

- A institución ofrece oportunidades ao persoal de apoio para actualizarse e continuar coa súa formación co obxectivo de mellorar a súa labor de apoio ao proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O persoal de apoio (PAS) co que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas é suficiente e cumpren cos requisitos necesarios para levar a cabo a xestión adecuada dos centros, contando coa cualificación axeitada para o bo desenvolvemento das súas funcións.

A Facultade de ADE conta na actualidade con 6 persoas de apoio para o correcto desenvolvemento das actividades docentes e investigadoras. Os postos de traballo existentes na actualidade son: Conserxería, no que están 3 persoas (dous auxiliares técnicos informáticos e un conserxe), Secretaría de Decanato, cunha administrativa; un responsable da Unidade de Apoio á Xestión de Centros e Departamentos e un responsable de Asuntos Económicos. Todo o PAS conta cunha antigüidade no posto e escala de polo menos seis anos.

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais conta con 25 persoas de apoio para o correcto desenvolvemento das actividades docentes e investigadoras realizadas no centro e coa biblioteca. Os postos de traballo existentes na actualidade son: Conserxería, no que están 5 persoas (tres auxiliares técnicos informáticos e un conserxe e un oficial de servizos), Secretaría de Decanato, seis secretarias nos departamentos; un técnico especialista en informática, un responsable de Asuntos Económicos, un responsable da unidade de xestión do centro e o administrativo. Ademais outros 9 postos relacionados coa biblioteca. A maior parte do PAS conta cunha antigüidade no posto e escala de polo menos seis anos (todos menos 5).

A asistencia do PAS a cursos de formación é necesaria para axudar á mellora da xestión do centro no que prestan os seus servizos. A porcentaxe de PAS que realizou algún curso de formación organizado pola Universidade en Lugo foi do 100,0% e do 50% en Santiago. Neste caso, a satisfacción global da totalidade do PAS da USC coas actividades formativas realizadas foi do 3,91, similar ao ano pasado (3,99). Ademais, un 79,91 (85,3% o curso pasado) do PAS afirmou que recomendarían os cursos a outras persoas.

En relación ao grao de satisfacción do PAS co traballo desenvuelto no curso 2016-17, acadan valores adecuados nas dúas sedes. O Persoal de Administración e Servizos de Lugo obtén unha elevada satisfacción no desempeño do seu traballo (4,40), mentres que o de Santiago, sendo positivo, é inferior (3,33), aínda que mellora respecto ao curso pasado (3,00). A taxa de resposta en Lugo foi de 83,3% e en Santiago do 50,0%.

En resumo, os recursos humanos con que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas cumpren cos requisitos necesarios para impartir unha docencia de calidade ao alumnado e levar a cabo unha xestión adecuada dos centros.

A paralización dos procesos de estabilización e promoción do profesorado e concretamente as promocións de profesores contratados doutores a profesores titulares, xunto coas xubilacións do profesorado, entre as que se inclúe unha elevada porcentaxe de profesorado funcionario, provocaron que o peso do PDI funcionario, en relación ao total do PDI que imparte docencia na titulación sexa inferior á media da USC. Tamén nos atopamos por debaixo da media da USC en sexenios e en PDI doutor, aínda que estas dúas porcentaxes incrementáronse nos últimos cursos.

En relación á calidade da docencia, esta vese condicionada por diferentes aspectos (exceso de alumnado na aula interactiva, exceso de carga docente por parte do profesorado, déficit de profesorado nas áreas de empresas, inversión de tempo en actividades burocráticas e de xestión, etc.), o que provoca que tanto o nivel de satisfacción do alumnado coa docencia recibida e do profesorado coa docencia impartida acaden niveis normais de satisfacción, e similares á media da USC.

A participación do PDI en programas de formación aínda que diminuíu o último curso é axeitada e o nivel de satisfacción do profesorado coa formación recibida é moi alto.

En relación ao PAS, tamén se amosan satisfeitos tanto coa formación recibida como co traballo desenvolvido nos centros, representando un pilar fundamental na xestión das facultades ao formar parte activa do desenvolvemento o título.

DIMENSIÓN 2. RECURSOS

CRITERIO 5. RECURSOS MATERIAIS E SERVIZOS:

Estándar: Os recursos materiais e servizos postos a disposición do desenvolvemento do título son os adecuados en función da natureza, modalidade do título, número de estudantes matriculados e competencias a adquirir.

Analizar e valorar se os recursos materiais e servizos postos a disposición dos estudantes son os adecuados ás necesidades do título.

5.1.- Os recursos materiais, infraestruturas e servizos postos a disposición dos estudantes e o profesorado son suficientes e adecuados ás características do plan de estudos, ás modalidades de impartición e ás competencias que deben alcanzar os estudantes.

Aspectos a valorar:

- As infraestruturas destinadas ao proceso formativo son as adecuadas en función da natureza e modalidade do título. Prestarase especial atención á dispoñibilidade de aulas, salas de estudo, aulas de informática e recursos informáticos, laboratorios, salas de reunións, biblioteca, ...
- Os recursos materiais, postos a disposición dos estudantes, son os adecuados en función da natureza e modalidade do título e as competencias a adquirir por eles y coinciden coas previsións que se incluíron na memoria de verificación. Prestarase especial atención á dispoñibilidade de equipamento e material científico, técnico, asistenciais e artístico, (dependendo da tipoloxía de ensinanza), ...
- Aplicación das normativas de accesibilidade universal e deseño para todos, seguridade, saúde e medio ambiente e coñecemento delas polos axentes implicados.
- Os fondos bibliográficos, recursos documentais,... son suficientes e están actualizados.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á creación, posta en marcha ou utilización de novas infraestruturas ou servizos externos á Universidade.
- Os servizos de orientación académica (selección de materias, problemas de aprendizaxe, necesidades especiais, aloxamento,...) e orientación profesional postos a disposición dos estudantes son apropiados para dirixilos e orientalos nestes temas.
- Os servizos de atención ao estudante (documentación, informes de cualificacións, actas, certificados académicos, tramitación de solicitudes de validacións ou de traslado,..) postos á súa disposición son apropiados para dirixilos e orientalos nestes temas.
- Os programas de acollida e apoio ao estudante oriéntano no funcionamento da institución.
- Tendo en conta as diferentes modalidades de impartición do título, analízase e revisase o grao de adecuación, para a consecución das competencias por parte dos estudantes, das infraestruturas tecnolóxicas e servizos tanto no centro responsable do título como, no seu caso, en centros externos (centros de prácticas, empresas, centros asociados, etc.).
- No caso de que o título contemple a realización de prácticas externas, as instalacións onde se realizan son adecuadas para a adquisición das competencias.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Na Memoria do título expónse que a Facultade dispón dunha infraestrutura cos espazos e equipamentos necesarios para desenvolver as actividades formativas previstas no título que se revisan periodicamente e nas que se acomete o mantemento preciso para conservalos en bo estado de uso. Non constan compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á creación, posta en marcha ou utilización de novas infraestruturas ou servizos externos á Universidade.

En ambos centros, Santiago e Lugo, existe unha comisión de Asuntos Económicos e Infraestruturas que toma decisións relativas ás necesidades de infraestruturas do centro. Esta comisión está formada por representantes do equipo decanal, profesorado, PAS e alumnado e séguense os procedementos descritos no SGIC do centro.

No curso 2016-17 procedeuse, do mesmo xeito que se fixo no cursos anteriores, a facer unha análise e revisión das carencias e necesidades de mellora no ámbito dos recursos e infraestruturas necesarias para o

desenvolvemento da docencia adecuadas para a docencia de calidade no ámbito do EEES.

Polas distintas peculiaridades dos centros onde se imparte o título, procedemos a facer unha análise individual dos recursos materiais e servizos cos que conta cada centro.

Santiago

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais está situada nun edificio que, se ben dispón das tecnoloxías necesarias para o ensino/aprendizaxe no Espazo Europeo de Educación Superior, en termos de infraestruturas e mobiliario presenta varias carencias tanto en equipamento como na estrutura do edificio. Non obstante a Facultade de Ciencias Económicas está adaptado ás persoas con diversidade funcional. Así conta con prazas de aparcamento reservadas a persoas con mobilidade reducida, ascensores, ramplas de acceso, servizos adaptados, portas de dobre folla nas aulas, seminarios, etc. que facilitan a accesibilidade ao edificio sen limitación algunha por razón de deficiencia, discapacidade ou minusvalía. Por outra banda dispón das infraestruturas e das tecnoloxías necesarias para o ensino/aprendizaxe no Espazo Europeo de Educación Superior. O acceso a internet, fixo ou por Wifi, está dispoñible en toda a Facultade.

Para investir da mellor forma posible os escasos recursos dispoñibles continuouse axilizando o funcionamento da comisión de asuntos económicos e infraestruturas, na que participan profesorado, PAS e alumnado, e que decide tendo en consideración os recursos con que conta a Facultade, o reparto do orzamento e a contratación de determinadas obras ou adquisicións de materiais e recursos. O procedemento a seguir pasa, en primeiro lugar pola detección de necesidades para, a continuación, establecer unha orde de prioridades; o obxectivo é levar a cabo as accións necesarias para o mantemento das infraestruturas e servizos que garantan o bo funcionamento do centro.

A web da Facultade dispón dun directorio propio onde se indica o número de despacho do profesor para facilitar o acceso a información o alumnado. Tamén se dispón dun acceso con información dos [espazos do centro](#).

Continuáronse realizando accións de mellora e actualización dos contidos da páxina web do centro (infraestruturas, planos da facultade, servizos, TFG, prácticas externas, mobilidade), así como o mantemento actualizado do blog da Facultade con información das actividades.

A Facultade de CC Económicas e Empresariais conta con 129 ordenadores conectados á rede para docencia, o que representa o 6,5% en relación aos estudantes a TC, e con 32 ordenadores conectados á rede para uso dos estudantes e non para uso docente. Neste último ano observouse un ralentización dos ordenadores dalgúns aulas por mor da finalización do mantemento do sistema operativo que teñen instalado polo que se prevé que será necesaria a substitución dalgún deles en breve. Tamén detectouse a necesidade de adquirir algúns equipos informáticos para o profesorado segundo as súas necesidades e a dispoñibilidade orzamentaria.

Durante o curso académico 2016-2017 a Facultade puxo en marcha unha acción de mellora establecida no Informe de Acreditación (AM-4). Neste sentido, procedeuse á adquisición de novos equipos informáticos para substituír outros xa obsoletos, tanto en aulas de informática como para uso de profesorado (33 CPU). Tamén se procedeu a renovación de proxectores de vídeo en aulas (4). Tamén se procedeu a cambiar a numeración dos letreiros das aulas en procura dunha mellor sinalización no centro.

Este curso como consecuencia do cambio na normativa que regula a presentación e defensa dos TFG, que contempla a posibilidade de facelo mediante poster, fixo necesario a adquisición de paneis-corcheiras (5) para que o alumnado poida expoñer os seus posters.

A maiores da información sobre infraestruturas, a web do centro inclúe tamén un apartado de [Planos da Facultade](#) onde se pode consultar a situación dos despachos dos profesores, das aulas, dos seminarios, das aulas de informática, do Decanato, etc., e tamén un apartado de [servizos de interese para o alumnado e dos recursos](#) de que dispón. Asemade, a Facultade a través de Xescampus ten establecido un mecanismo de reserva de espazos accesible desde a secretaría virtual do profesorado.

Lugo:

A Facultade de ADE está situada nun edificio moderno, funcional e adaptado ás persoas con discapacidade. Dispón das infraestruturas e das tecnoloxías necesarias para o ensino/aprendizaxe no Espazo Europeo de Educación Superior. O acceso a internet, fixo ou por Wifi, está dispoñible en toda a Facultade, tal e como se pode observar no espazo web onde figuran todos os [recursos materiais](#) cos que conta.

A maiores da información sobre infraestruturas, a web do centro inclúe tamén un apartado de [Planos da Facultade](#) onde se pode consultar a situación dos despachos dos profesores, das aulas, dos seminarios, das aulas de informática, do Decanato, etc. e tamén un apartado de [servizos de interese para o alumnado](#). Asemade, a Facultade a través de Xescampus ten establecido un mecanismo de reserva de espazos accesible desde a secretaría virtual do profesorado.

A facultade contaba no curso 2016/17 con tres aulas de informática destinadas a docencia cun total de 73 ordenadores, e unha aula de acceso libre con 10 equipos informáticos. Esta aula tamén se utilizou para impartir docencia no grao en xestión de pemes. No curso 2016-2017 a facultade adquiriu 9 ordenadores para as aulas de informática, de docencia e despachos do profesorado para substituír os que están máis obsoletos, sendo esta substitución progresiva de ordenadores antigos unha proposta de mellora a realizar no presente curso. Tamén se adquiriron 6 monitores para despachos do profesorado e do PAS, e dúas impresoras para o profesorado.

Para o próximo curso académico está previsto realizar no centro importantes reformas dos espazos, encaminados a incrementar o número de espazos destinados ao traballo en grupo e a ampliar o número de postos de informática.

Volvendo á análise conxunta dos dous centros onde se imparte o título, e en relación a outros servizos, a Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais conta cunha biblioteca propia, en tanto que a Biblioteca habitual da Facultade de ADE é a Biblioteca Intercentros do campus de Lugo, situada a escasos metros da propia Facultade. Segundo os últimos datos dispoñibles a Biblioteca de Económicas contou no curso 2012-2013 con 378 postos de lectura e a de Intercentros con 1715 postos de lectura repartidos en 9 salas, concentrándose a maioría dos fondos bibliográficos de interese para o noso alumnado na sala de Ciencias Sociais que conta con 300 postos de lectura. Asemade, o alumnado da titulación ten acceso a todos os fondos bibliográficos que oferta a rede de bibliotecas da USC, non só en papel senón tamén en formato electrónico a través de BUGALICIA. No caso da biblioteca da Facultade de Santiago, conta tamén cun depósito de monografía (andar primeiro semisoto), unha hemeroteca con 23 postos de lectura (segundo semisoto), 8 terminais para acceso ao catálogo automatizado (CAPEL), fotocopiadora e PC para acceso ás bases de datos en CD-ROM. Os principais fondos de alumnos (3.135 volumes) están colocados en libre acceso na Sala de lectura. Na Hemeroteca poden consultarse os fondos máis recentes de 767 títulos de revistas.

En canto aos fondos bibliográficos e outros recursos documentais relacionados coa temática do título (EA5) o número de títulos de bibliografía recomendada existentes na BUSC na Facultade de Administración e Dirección de Empresas foi de 217 e na de Santiago de 513.

Na información pública dáse conta dos servizos de orientación académica dispoñibles. A USC conta con diferentes servizos de orientación académica e profesional e de atención ao estudante que consideramos adecuados tanto para estudantes da USC, estranxeiros como egresados (programas de apoio ao estudante como as xornadas de acollida e orientación, plan de acción tutorial, programa de mentoring, servizos para visitantes, oficina de apoio a persoas con discapacidade, bolsas e axudas...). Estas iniciativas teñen por obxecto lograr, a través dunha atención personalizada ao estudante, a mellora no seu labor de aprendizaxe. Pola súa banda, a Área de Orientación Laboral leva a cabo diversas actuacións dirixidas a apoiar e orientar ao estudante na procura de emprego, para mellorar a súa empregabilidade e favorecer a inserción laboral, contando así mesmo cunha bolsa de emprego. A Universidade tamén pon ao servizo do alumnado e do profesorado a Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento. Esta área vai dirixida, entre outros, a emprendedores da comunidade universitaria que teñan interese en poñer en marcha un novo proxecto empresarial baseado no coñecemento. Unha das posibles saídas laborais dos graduados en ADE é precisamente emprender, por iso desde os centros se organizan charlas de emprendemento en colaboración con este servizo da universidade e se dan a coñecer e inténtanse dinamizar todos os programas de emprendemento que pon en marcha a universidade por ela mesma ou en colaboración con outras entidades, tales como, o programa [Santander Yuzz](#) (con sede na Facultade de ADE en Lugo), o [Programa ARGOS](#), o Programa [AKADEMIA](#) organizado pola [Fundación Bankinter](#), [Iniciativas Emprendedoras Universitarias](#) organizadas pola [EOI](#) (Escuela de Organización Industrial), o [Programa Booster E de RedEmprendia](#).

A Universidade proporciona diferentes servizos de atención aos estudantes. Na prestación destes servizos a Facultade de ADE actúa coordinadamente coas distintas unidades centralizadas. Sen que pretenda ser unha enumeración exhaustiva, podemos destacar as seguintes prestacións: información e orientación, xestión académica (recoñecementos de estudos, traballos de fin de grao e fin de máster, actas de exame, cambio de grupo de clases, etc.), programas de mobilidade e prácticas externas.

Para facilitarlle ao alumnado que accede por primeira vez á universidade e ás ensinanzas de grao, os centros organizan unha xornada de acollida e orientación, no marco do Plan de Acción Titorial descrito no criterio 1 deste autoinforme. Nela se desenvolven charlas informativas para dar a coñecer a estrutura da Universidade e da Facultade, o seu funcionamento, normativas, actividades, as canles de información, os servizos que oferta, os responsables académicos e as súas funcións. Ademais de explicarlles o funcionamento do centro, da biblioteca e os servizos que ten ao seu alcance, reciben información precisa sobre a localización das distintas dependencias e dos contidos da web do centro e xeral da USC que están especificamente dirixidos a eles. A esta xornada de acollida común para os estudantes de novo acceso, súmase a presentación que o persoal da Biblioteca realiza deste servizo, dirixido ao alumnado do primeiro curso en sesións desenvolvidas no primeiro día de clase nos distintos grupos de alumnado existentes. Nesta xornada tamén se lles explica ao alumnado que o grao en ADE dispón para todas as materias dun aula virtual como apoio á docencia e para favorecer o desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe.

De igual xeito desenvólvense outras actividades, como por exemplo o mes do emprego na facultade de Santiago (actividades e obradoiros sobre saídas profesionais, elaboración de currículos, etc.), sesión de presentación da materia Traballo Fin de Grao (ambos centros), sesión informativa sobre os Master relacionados co Grao de ADE que se imparten na USC, así como impartición de conferencias sobre temáticas relacionadas coa orientación profesional e a docencia. Asemade, segundo o Plan de Acción Titorial para os alumnos/as interesados pódese asignar un titor, atendendo ás súas necesidades particulares.

En relación ás prácticas de empresas, na evidencia **“E16. Listaxe de centros/entidades para a realización de prácticas externas currixulares ou extracurriculares”** proporciónase unha listaxe dos estudantes asignados a cada práctica no curso 16/17. Os centros consideran que as instalacións das empresas onde se realizan as prácticas son axeitadas e que se está a cumprir o programa de prácticas, existindo unha axeitada coordinación entre o centro e a empresa.

Unha maneira de poder valorar os recursos materiais e servizos é a satisfacción dos estudantes e egresados cos mesmos. Segundo os datos do INF09 (satisfacción egresados), consideramos que nos dous últimos cursos académicos a satisfacción dos egresados coas infraestruturas e os materiais (curso 14/15: Santiago: 3,45; Lugo: 3,88, curso 15/16: Santiago: 2,88; Lugo: 3,64) e cos recursos tecnolóxicos (curso 14/15: Santiago: 4,00; Lugo: 4,13; curso 15/16: Santiago: 3,83; Lugo: 4,46); biblioteca (curso 14/15: Santiago: 4,17; Lugo: 3,88; curso 15/16: Santiago: 4,04; Lugo: 4,40) e cafetería/comedor (curso 14/15: Santiago: 4,08; Lugo: 4,50; curso 15/16: Santiago: 4,00; Lugo: 4,36) é moi positiva e bastante por encima da media da USC (2014/15: 2,89; 3,62; 3,92 e 3,45, e no 2015/16 de 2,85, 3,67; 4,00 e 3,61 respectivamente).

	Curso 14/15				Curso 15/16			
	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global
Infraestruturas e os materiais dispoñibles no teu centro	3,45	3,88	3,54	2,89	2,88	3,64	3,11	2,85
Recursos tecnolóxicos (Campus Virtual, Secretaría Virtual, redes wifi, etc...)	4,00	4,13	4,03	3,62	3,83	4,46	4,03	3,67
Biblioteca	4,17	3,88	4,11	3,92	4,04	4,40	4,15	4,00
Cafetería/comedor	4,08	4,50	4,18	3,45	4,00	4,36	4,11	3,61

En canto ao grao de satisfacción dos egresados cos servizos (IN33G-PS-03) presente valores elevados nos últimos anos. En Santiago pasa do 3,07 (2013-14) ao 4,28 (2014-15) e ao 4,08 (2015-16) e 3,96 no 2016-17 e en Lugo do 2,92 ao 4,20, ao 4,17 e ao 4,41 respectivamente.

Satisfacción dos egresados cos servizos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Grao en Administración e Dirección de Empresas [S]	4,09	3,07	4,28	4,08	3,96

Grao en Administración e Dirección de Empresas [L]	2,92	-	4,20	4,17	4,41
Total	-	-	4,26	4,10	4,10

En canto a satisfacción dos alumnos cos recursos materiais e servizos (INF 22): as aulas e o seu equipamento; as aulas de informática, os espazos destinados ao traballo autónomo, fondos bibliográficos recomendados e plataformas de docencia virtual son valorados moi positivamente e por enriba da media da USC.

	Lugo	Santiago	Valoración titulación	USC
As aulas e o seu equipamento	4,20	3,35	3,48	2,84
Os laboratorios, as aulas de informática, os obradoiros e espazos experimentais e o seu equipamento	3,80	3,15	3,26	2,74
Os espazos destinados ao traballo autónomo (salas de estudo, aulas de informática,...)	3,60	3,62	3,61	2,97
A dispoñibilidade de fondos bibliográficos recomendados na titulación	3,20	4,00	3,87	3,67
As plataformas de docencia virtual e ferramentas multimedia	3,20	3,58	3,52	3,35

No caso do profesorado (INF 14), compre destacar que, en Santiago, o profesorado está satisfeito cos medios dispoñibles: co material e servizos de apoio á docencia (3,88) e, en menor medida, en que conta cos recursos necesarios para a docencia (3,58). En Lugo, o profesorado tamén está satisfeito cos medios dispoñibles e as valoracións son bastante mellores: co material e servizos de apoio á docencia (4,14) e conta cos recursos necesarios para a docencia (4,45).

Satisfacción do profesorado coa docencia impartida	Santiago 14-15	Lugo 14-15	Santiago 15-16	Lugo 15-16	Santiago 16-17	Lugo 16-17
Material e servizo de apoio á docencia na Universidade para o desenvolvemento da docencia (fondos bibliográficos e audiovisuais, aula virtuais, aulas de informática, espazos de traballo....)	3,75	4,14	3,89	4,54	3,88	4,30
Recursos dispoñibles no centro para a docencia (soportes multimedia, TICs, aulas/laboratorios....)	3,65	4,45	3,93	4,79	3,58	4,71

Na enquisa de satisfacción ao persoal de administración e servizos realizada pola USC, o nivel de satisfacción amosado polo PAS do centro en relación ao espazos e recursos existentes na universidade aumentou nos dous centros respecto ao ano 2015-2016, sendo máis elevada no caso de Lugo. Como xa se mencionou nalgunha ocasión, a Facultade de Lugo ten menos anos que a de Santiago e está mellor dotada a nivel de recursos físicos.

Satisfacción do PAS cos espazos e recursos dispoñibles	Santiago 14-15	Lugo 14-15	Santiago 15-16	Lugo 15-16	Santiago 16-17	Lugo 16-17
Espazos destinados ao desenvolvemento e coordinación das funcións dos PAS	3,15	4,33	2,85	3,80	2,92	4,80
Recursos necesarios para o desenvolvemento das funcións	3,15	3,83	2,62	3,80	3,08	4,40

En xeral, consideramos que os recursos materiais e servizos con que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas compren cos requisitos necesarios para impartir unha docencia de calidade aos estudantes en función do plan de estudos, as modalidades de impartición e as competencias que deben acadar os estudantes. Non obstante sempre é necesario, especialmente en Santiago, tratar de mellorar, na medida das posibilidades dos centros, os recursos materiais cos que conta e os servizos que oferta ao alumnado. Como consta no epígrafe 7.2 desde autoinforme, a satisfacción dos estudantes cos recursos e as instalacións é elevada en ambas sedes.

DIMENSIÓN 3. RESULTADOS

CRITERIO 6. RESULTADOS DE APRENDIZAXE:

Estándar: Os resultados de aprendizaxe alcanzados polos titulados son coherentes co perfil de egreso e correspóndense co nivel do MECES da titulación.

Analizar os resultados de aprendizaxe alcanzados polos estudantes e se son coherentes co perfil de egreso e se corresponden co nivel do MECES do título.

6.1.- Os estudantes ao finalizar o proceso formativo adquiriron as competencias previstas para o título.

Aspectos a valorar:

- O desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación contribúen á consecución e valoración dos resultados de aprendizaxe previstos.
- Os resultados de aprendizaxe alcanzados satisfán os obxectivos do programa formativo e adecúanse ao nivel MECES.
- Os resultados de aprendizaxe téñense en conta para a revisión e mellora do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

As actividades formativas, as súas metodoloxías e sistemas de avaliación están contidos na MVT. Para cada materia, esta información figura na Guía Docente e pódese consultar nas páxinas webs dos centros ([Santiago](#) e [Lugo](#)).

Na Memoria de Verificación do Título non se incluíron explicitamente os resultados de aprendizaxe para o título e materia posto que, de acordo co establecido na lexislación, só se establecía en termos de competencias. As competencias e os obxectivos que os estudantes adquiren durante os seus estudos e que son esixibles para outorgar o título de graduado en ADE, segundo a memoria do título e as modificacións do mesmo, axústanse ó establecido nos RD 1393/2007 e RD 861/2010 (que modifica o anterior) e o Marco Español de Cualificacións para a Educación Superior, MECES. Tal e como se establece no artigo 9 do RD 1393/2007, de 29 de outubro, as ensinanzas de Grao teñen como finalidade a obtención por parte do estudante dunha formación xeral, nunha ou varias disciplinas, orientada á preparación para o exercicio de actividades de carácter profesional.

En base a este principio xeral, o obxectivo fundamental do título de grao en Administración e Dirección de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela é a formación, a un nivel xeral, de profesionais que sexan capaces de desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións produtivas, pois estes labores pódense desenvolver no ámbito global da organización ou en calquera das súas áreas funcionais: produción, recursos humanos, financiamento, comercialización, investimento, administración ou contabilidade. Para alcanzar estes obxectivos, os graduados e graduadas deben adquirir unha serie de competencias xerais, específicas e transversais. A avaliación das competencias recollidas na MVT complétase coa realización e avaliación do traballo de fin de grao presentado por cada alumno.

En relación ao TFG, a normativa dos centros foi modificada para adaptala ao novo [Regulamento de matrícula, elaboración e defensa dos TFG e TFM](#), aprobado polo Consello de Goberno de 10 de marzo de 2016. Como consecuencia o Regulamento de ADE tivo que ser modificado e aprobouse un novo Regulamento nas respectivas Xuntas de Facultade, que foi de aplicación no curso 2016-2017, unha vez foi aprobado polo Consello de Goberno da USC. A súa versión pode consultarse nas webs dos centros ([Santiago](#) e [Lugo](#)).

As disciplinas que compoñen o Plan de estudos do Grao en ADE están orientadas a garantir que o alumnado adquire as habilidades e coñecementos, teóricos e prácticos, relativos a todas as formulacións de demanda mencionadas no perfil idóneo. Consideramos que o deseño do Plan cumpre tales características. Asemade, hai unha serie de competencias que se poden complementar con outras actividades ofertadas nos dous centros, tales como as prácticas externas, os programas de mobilidade, o plan de acción tutorial e as actividades extraacadémicas (criterio 1, apartado 1.2).

En canto aos resultados das enquisas de satisfacción dos principais grupos de interese estes poden ser consultados mais polo miúdo no punto 7.2. “ Os índices de satisfacción dos estudantes, do profesorado, dos egresados e doutros grupos de interese son adecuados”. Neste punto faremos unha breve referencia a

aquelas que consideramos máis relevantes.

Os niveis de satisfacción coa docencia recibida (IN46G-S01-PM-01) son similares respecto ao ano anterior en Santiago (3,76 no 13/14, 3,67 no 14/15 e 3,80 no 15/16 e 3,70 no 16-17), e descende progresivamente todos os anos en Lugo (3,68 no 13/14, 3,62 no 14/15, e 3,59 no 15/16 e 3,44 no 16-17). A media da USC sitúase neste curso en 3,68.

En canto ao grao de satisfacción xeral dos egresados coa titulación (IN42G-S01-PM-01) medrou nos últimos cursos académicos aínda que nos últimos anos se produciu un lixeiro descenso en ambas sedes, pasando do 3,24 no curso 2013-14, 3,57 (3,49) no 14-15 e o 3,40 (3,35) no 15-16 e 3,20 no 16-17 sobre 5 en Santiago e do 3,58 no curso 14-15, 3,25 no 15-16 e 3,44 no 16-17 en Lugo, o que consideramos positivo.

A información sobre a satisfacción dos egresados (INF 9) é, en xeral, positiva. Unicamente se percibe a formación práctica cun baixo grao de satisfacción, e por debaixo da media da USC. Pensamos que pode existir unha desviación entre o que o egresado opina recentemente titulado e a utilidade real das competencias adquiridas unha vez que se incorpora ao mercado laboral. A enquisa de satisfacción dos egresados oficial realízase no momento de solicitude de expedición do título polo que é probable que o egresado non sexa capaz de valorar ata que punto adquiriu as competencias do título e a utilidade desas competencias adquiridas na titulación para o desempeño laboral. Para intentar solucionar este problema no curso 2016-17 colaborouse cunha entidade sin ánimo de lucro en dúas materias no campus de Lugo en unha en Santiago para acercar ao alumnado a realidade empresarial.

Outro aspecto que nos permite coñecer se as competencias adquiridas polos alumnos graduados en Administración e Dirección de Empresas, se corresponden coas que demanda o mercado laboral, son as obtidas no informe (INF.07) que analiza o nivel de satisfacción dos titores externos cos programas de prácticas externas. Se ben estes datos hai que tomalos con cautela porque, por un lado, a taxa de resposta é moi reducida (25,76% de media) e, por outro lado, porque as prácticas pódennas facer alumnos de 4º e de 3º (estes últimos non adquiriron aínda as competencias asociadas ás materias do último curso). En calquera caso, para o curso 2016-17, os resultados amosan que os titores externos están bastante satisfeitos ca formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas (cunha valoración de 3,67 en Santiago e 3,91 en Lugo), cifra similar a media da universidade (3,74). A súa valoración é tamén boa (3,83 Santiago e 4,00 Lugo) e algo mais alta que a media da USC (3,80), cando se pregunta polos coñecementos teórico-prácticos cos que chega o alumnado ás prácticas.

Para recoller información de forma periódica sobre as necesidades dos empregadores, creouse un Comité Consultivo externo ás Facultades. O Comité Consultivo é un órgano vinculado á política e obxectivos de calidade da Facultade (Capítulo IV do SGIC). Está formado por representantes dos grupos de interese externos ás Facultades e ten a finalidade de aconsellar ao equipo de dirección sobre actividades profesionais, de negocio ou interese social que afecten ao Centro e faciliten o seu desenvolvemento futuro e a súa proxección social. Reúnese ao menos unha vez o ano.

Outro indicador indicativo da consecución das competencias previstas no título é a taxa de éxito (IN35-S01-PM-01) que se sitúa en ambos campus próxima á prevista na MVT (80%), aínda que un pouco por debaixo. Esta taxa mide a relación porcentual entre o número total de créditos que superaron os estudantes e o número total de créditos aos que se presentaron. Amosa información sobre o grao de eficacia do alumnado e da institución con relación á súa actividade académica.

En Santiago, despois dun incremento continuado desde o 2009/2010, nos cursos 13/14 e 14/15 baixou lixeiramente para repuntar no 16/17 ata situarse no 74,87%. En Lugo o comportamento da taxa de éxito é algo máis irregular pero con valores similares en todos os cursos (media da USC: 86,35%).

Indicador		Curso académico							2016/17
		2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	
IN35-S01-PM-01 Taxa de éxito	Santiago	66,09	67,46	68,09	73,92	75,97	73,36	72,11	74,87
	Lugo	75,8	73,73	75,26	77,21	75,78	72,68	76,97	76,06
	Conxunta	68,3	68,86	69,79	74,76	76,06	73,19	73,32	75,16

Sinalar que as diferentes taxas serán analizadas polo miúdo no criterio 7. En canto á materia TFG, cómpre salientar que a **taxa de éxito** (créditos superados/créditos presentados) da materia TFG en Santiago mantense en niveis altos nos últimos cursos académico (14/15: 98,64%, 15/16: 96,99% e 16/17: 94,40%), mentres que en Lugo se incrementou notablemente situándose actualmente no 100% (14/15: 92,98% e 15/16 e 16/17: 100,00%). Ambas as dúas cifras demostran que a materia non presenta problemas especiais unha vez que o alumnado reúne os requisitos para presentarse, xa que practicamente a totalidade do alumnado supera esta materia.

Indicador		2014/15	2015/16	2016/17
Taxa de éxito TFG (créditos superados/ presentados)	Santiago	98,64	96,99	94,40
	Lugo	92,98	100	100
Taxa de avaliación TFG (créditos presentados/matriculados)	Santiago	48,68	43,18	50,00
	Lugo	52,78	51,75	48,62
Taxa de rendemento TFG (créditos superados/matriculados)	Santiago	48,01	41,88	49,70
	Lugo	49,07	51,75	48,62

A **taxa de avaliación** (créditos presentados/matriculados) segue a ser baixa nos dous campus, (Santiago - 14/15: 43,18; 15/16: 48,68 e 16/17: 50% e Lugo - 14/15: 52,78; 15/16: 51,75 e 16/17:48,62).

Aclarar que para poder presentar o TFG, é preciso ter superados todos os demais créditos da titulación. Ademais, no suposto de que o/a alumno/a non reúna os requisitos para presentar o TFG por ter materias pendentes, considerarase unha renuncia automática, polo que non se computará para os efectos de consumir convocatoria, o que pode incentivar a matricularse nela aínda que finalmente non chegue a examinarse.

A maioría dos alumnos non presentaron o TFG porque non aprobaron todas as materias do grao e renunciaron a mesma. No curso 2016/17 do total de alumnos matriculados en Santiago (332), 105 renunciaron e únicamente 60 (18,07%) deixou de presentar o ser TFG por razóns atribuíbles ao propio TFG. En Lugo, dos 109 alumnos matriculados, 25 renunciaron e 31 non se presentaron (28,44%) por razón atribuíbles ao propio TFG. A pesar do cambio co novo sistema de avaliación de TFG recollido no novo regulamento o número de non presentados segue a ser moi similar ao ano anterior.

TFG SANTIAGO	2012-13		2013-14		2014-15		2015-16		2016-17	
Aprobado	7	9,46%	37	18,78%	54	17,94%	53	17,21%	57	17,17%
Matr. Honra	3	4,05%	9	4,57%	15	4,98%	15	4,87%	5	1,51%
Non Presentado	18	24,32%	78	39,59%	137	45,51%	61	19,81%	60	18,07%
Notable	29	39,19%	61	30,96%	73	24,25%	60	19,48%	103	31,02%
Renuncia		0,00%	3	1,52%	17	5,65%	7	2,27%	105	31,63%
Sen cualificar		0,00%		0,00%		0,00%	107	34,74%	1	0,30%
Sobresaliente	13	17,57%	5	2,54%	3	1,00%	1	0,32%		0,00%
Suspense	4	5,41%	4	2,04%	2		4	1,30%	1	0,30%
Total	74	100%	197	100%	301	100%	308	100%	332	100%

TFG LUGO	2012-13		2013-14		2014-15		2015-16		2016-17	
Aprobado	12	19,05%	21	24,42%	20	18,52%	23	20,18%	20	18,35%
Matr. Honra	1	1,59%		0,00%	2	1,85%		0,00%	2	1,83%
Non Presentado	24	38,10%	37	43,02%	49	45,37%	27	23,68%	31	28,44%
Notable	17	26,98%	21	24,42%	22	20,37%	29	25,44%	25	22,94%
Renuncia		0,00%	2	2,33%	2	1,85%	1	0,88%	25	22,94%
Sen cualificar		0,00%		0,00%		0,00%	27	23,68%		0,00%
Sobresaliente	7	11,11%	2	2,33%	9	8,33%	7	6,14%	6	5,50%
Suspense	2	3,17%	3	3,49%	4	3,70%		0,00%		0,00%
Total	63	100%	86	100%	108	100%	114	100%	109	100%

Ante esta situación, ponse de novo en coñecemento da comisión de título este feito e debátase sobre o que se pode facer para tratar de reducir o número de non presentados. Proponse que nas xornadas de presentación da materia ao alumnado, a coordinadora de TFG faga fincapé na importancia de poñerse en contacto co titor e comezar a facer o TFG desde o momento da asignación. Tamén se acorda facer un seguimento ao que suceda este ano para ver se se cumpren ou non esas expectativas de mellora.

O mesmo acontece coa **taxa de rendemento** (créditos superados/créditos matriculados), que se incrementa de forma importante (48,01% 2014-2015; 41,88% 2015-16 e 48,62 2016-17) no último ano en Santiago e diminúe levemente en Lugo (49,07% 2014-2015; 51,75% 2015-2016 e 2016-17 48,62%). De novo, se esta materia non pode ser avaliada sen superar o resto, tampouco pode ser aprobada. Consideramos que as modificacións recollidas no reglamento dos TFG en Santiago de Compostela foi moi positiva, tanto para os alumnos como para os titores mellorando no último ano as taxas de rendemento de forma notable. En Lugo, tamén se espera que esa modificación contribúa a súa mellora.

Outro indicador que consideramos importante comentar fai referencia ao “*Informe sobre os recursos administrativos e reclamacións rexistrados na Oficina de Análise de Reclamacións (OAR)*” para o grao en ADE.

No curso 2016-17 presentáronse un total de 5 recursos resoltos por procesos de xestión académica, dos cales 3 estaban relacionados co recoñecemento de estudos e 2 con outros temas de xestión académica. Destes recursos presentados 4 foron desestimados e un foi estimado. Na facultade de Lugo presentáronse un total de 2 recursos relacionados coa revisión de cualificacións os cales foron desestimados.

En canto as queixas e suxestións en Santiago presentáronse un total de 4 queixas, unha delas relacionadas coas cualificacións de actas, outra cos datos persoais e dúas con notas por móbil. Destas foi estimada unha e desestimadas as outras tres. Na facultade de Lugo presentáronse 3 queixas ou suxestións, unha relacionada cos exames e dúas con asuntos varios. Dúas de estas queixas foron estimadas e outra foi desestimada.

Nun grao cunha matrícula de 1.436 alumnos matriculados consideramos estes datos como unha medida da satisfacción dos estudantes co grao, xa que as súas queixas, reclamacións e recursos foron moi reducidas, a gran maioría desestimados.

Neste contexto xeral, a nosa valoración do cumprimento deste criterio é satisfactoria. Por un lado cremos que non se teñen producido modificacións relevantes na demanda social de profesionais con formación en Administración e Dirección de Empresas e o tipo de competencias que os alumnos deben acadar ao rematar o título non varían das descritas na memoria do título. En xeral, durante a implantación do título as competencias/resultados da aprendizaxe logran satisfacer os obxectivos do programa formativo e foron alcanzados na forma prevista. As actividades formativas, metodoloxías e sistemas de avaliación recollidos nas guías docentes resultan coherentes coas competencias que se pretende desenvolver.

O perfil de egreso real resulta adecuado e responde ao previamente establecido na Memoria do título. Esta consideración queda probada coas respostas dos diferentes colectivos con intereses no grao en ADE que valoran positivamente o perfil de egreso, en canto a formación académica e competencias acadadas, e o perfil laboral que precisan os empregadores.

En relación ás taxas de éxito, non presentan variacións significativas con respecto aos cursos anteriores. Entendemos que non existe un único motivo para xustificar a taxa de éxito que se sitúa por debaixo da media da USC e da MVT, se ben cabe dicir que, por un lado, nos últimos anos vense producindo un incremento importante do número de estudantes por grupo de teoría e de práctica e do número de estudantes por profesor; e, por outro lado, o perfil do alumnado tamén pode estar afectando a esta taxa (alumnado que non entra como primeira opción e con nota de corte baixa, cunha taxa de abandono superior á media da USC).

DIMENSIÓN 3. RESULTADOS

CRITERIO 7. INDICADORES DE SATISFACCIÓN E RENDEMENTO:

Estándar: Os resultados dos indicadores do programa formativo son congruentes co deseño, a xestión e os recursos postos a disposición do título e satisfán as demandas sociais da súa contorna.

Analizar os principais datos e resultados do título e valorar a evolución dun núcleo de indicadores mínimo. Comprobar se os resultados se adecúan ás previsións e características do título.

7.1.- Os principais datos e indicadores do título evolucionan favorablemente de acordo coas características do título.

Aspectos a valorar:

- Indicadores de demanda.
- Indicadores de resultados.
- Os indicadores téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Tendo en conta a diferente situación existente nos dous centros farase unha análise por separado en función dos indicadores incluídos neste criterio.

En **Santiago**, no total dos cursos do grao en ADE vense producindo un incremento importante no número de alumnos matriculados (IN02G-PC-05), pasando de 336 (2009-10) a 638 (2010-11) a 883 (2011-12) a 1.062 (2012-13) a 1123 (2013-14) e a 1155 (2014-15), sufrindo un pequeno descenso durante o curso 2015-16 (1129) e no 2016-17 (1092). Sinalar que a pesar da limitación das prazas ofertadas (IN01G-PC-05) a 200 alumnos nos últimos anos, os alumnos matriculados de novo ingreso por preinscrición (IN04G-PC-05) no último ano foron de 216, mentres que no ano anterior foran 208, cubrindo todas as prazas na convocatoria de xullo dada a gran demanda do mesmo.

Se seguimos a mesma liña de análise para o título de ADE en Lugo, o número de prazas ofertadas reduciuse a 119, como se explicou no criterio 1. Neste curso académico produciuse un lixeiro descenso na matrícula conxunta de todo o grao en relación ao curso anterior (344 fronte a 376). Esta redución veu provocada por un significativo descenso na matrícula de acceso ao grao, que pasa de 92 estudantes no curso 2015-16 a 67 no 2016-17.

Entendemos que non existe un único motivo que explique o descenso de matrícula experimentado nun grao que, por outro lado, segue a ser un dos máis demandados pola sociedade. O que si parece claro é que a estimación de 125 alumnos que se fixo no seu día para a Facultade de ADE de Lugo non está axustada á nova contorna socio-económica. Polo que, solicitouse a Secretaría Xeral de Universidades un axuste das prazas ofertadas á demanda real estimada que, tras varias análises e reflexións, o centro sitúa arredor das 90 prazas. Para o curso actual a Consellería só aceptou unha redución de 6 prazas, polo que o límite de prazas situase en 119. En base a esta demanda real estimada, é que consideramos que o título en Lugo segue a ser unha titulación altamente demandada. De todos xeitos, a facultade segue a facer esforzos para manter esa demanda a través de diferentes accións (vídeo promocional, actualización da páxina web, visitas a centros de ensino secundarios, visitas dos centros de ensino secundario á facultade, incorporación ao programa “Para estudar, Lugo”, participación no campus de verán Xuven-Ciencia da USC, etc.).

A continuación explícanse as taxas do título para os dous campus: éxito, rendemento e avaliación.

A pesar do esforzo que supuxo para os centros de Santiago e Lugo a implantación do grao, a taxa de rendemento do Grao en ADE experimentou unha tendencia crecente durante o seu ciclo de implantación, agás nos cursos académicos 14/15 e 15/16 que acadou unhas taxa de rendemento conxunta de 62,12% e 63,53% para volver a incrementarse no 16/17 (63,68%). En canto a taxa de éxito a evolución é similar, lixeiro retroceso no 14/15 e 15/16 (73,19% e 73,32%) para volver a repuntar no 16/17 (75,16%). En ambos casos moi próximas ás taxas de rendemento e éxito previstas na MVT (70% e 80%, respectivamente). Ademais, a medida que avanza o grao hai que sinalar que a taxa de avaliación do título foise incrementando ata chegar ao 87,54% no 2013-14 e con un lixeiro descenso nos cursos posteriores (86,80% no curso 2014-2015 e 84,72% no curso 2015-2016) e unha lixeira mellora no último curso 16/17 (84,73%).

A taxa de eficiencia descendeu progresivamente ata situarse no últimos curso académico do que temos datos

(2014-15) no 85,48%, completando o alumnado os seus estudos de grao en 5,50 anos no último curso. A taxa de abandono durante o primeiro curso é do 17,99%, cunha diminución importante respecto aos cursos anteriores (22,43% e 21,25%). Esta diminución foi especialmente relevante no campus de Santiago, pasando do 21,86% o 17,37%. En Lugo sitúase en valores similares ao curso anterior. En ambos casos inferiores ao límite establecido na MVT (25%).

En canto e a taxa de abandono segundo o RD 1393 situase no 34,98% (30,85% en Santiago e 45,33% en Lugo), con un incremento importante respecto do ano anterior (24,19%) e por enriba do 25% previsto na MVT. Consideramos que o preocupante incremento desta taxa en Lugo, tendo en conta o perfil de ingreso do noso alumnado, pode ser debida a que algúns estudantes que non poden cursar estes estudos noutras facultades, matriculanse en Lugo no primeiro curso e despois solicitan un cambio para outras facultades do sistema universitario de Galicia.

A taxa de graduación experimenta un descenso en relación ao curso pasado, situándose no 28,90% (36,13% no curso pasado), moi inferior a media da USC (56,83%). Este indicador está relacionado coa duración media dos estudos, que como comentamos anteriormente tamén aumentou. Consideramos que coa implantación do novo regulamento de traballo de fin de grao, estes indicadores mellorarán nos próximos cursos.

Este ano a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos incluiu tres novos indicadores relacionados cos egresados:

A taxa de éxito dos egresados que é unha relación porcentual entre o nº total de créditos que superou o estudante ao longo da titulación e o nº total de créditos aos que se preguntou, e bastante elevada (85,48 no curso 2015-16 e 82,00 no 2016-17).

A taxa de idoneidade na graduación que mide a porcentaxe de estudantes que finalizaron os seus estudos no tempo previsto no plan de estudos ou antes e a súa cohorte de ingreso, e moi baixa nos dous campus (12,77 en Santiago e 10,67 en Lugo), e está relacionada co tempo medio en que rematan os estudos o alumnado.

A taxa de eficiencia que é unha relación porcentual entre o nº total de créditos que superou un estudante ao longo da titulación e o nº total de créditos nos que se matriculou, e bastante elevada nos dous campus (78,52 en Santiago e 77,14 en Lugo).

INDICADOR		CURSO ACADÉMICO						2015/16	2016/17
		2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15		
IN34-S01-PM-01 Taxa de rendemento	Santiago	52,16	54,31	56,73	63,82	65,88	63,05	60,82	63,23
	Lugo	64,51	60,21	64,46	66,60	67,00	65,08	66,10	65,13
	Conxunta	54,4	55,36	58,41	64,52	66,59	63,53	62,12	63,68
IN35-S01-PM-01 Taxa de éxito	Santiago	66,09	67,46	68,09	73,92	75,97	73,36	72,11	74,87
	Lugo	75,8	73,73	75,26	77,21	75,78	72,68	76,97	76,06
	Conxunta	68,3	68,86	69,79	74,76	76,06	73,19	73,32	75,16
IN36-S01-PM-01 Taxa de avaliación	Santiago	78,93	80,51	83,31	86,34	86,72	85,94	84,35	84,45
	Lugo	85,1	81,65	85,65	86,25	88,42	89,55	85,87	85,63
	Conxunta	79,65	80,39	83,68	86,29	87,54	86,80	84,72	84,73
IN37-S01-PM-01 Taxa de graduación	Santiago					25,17	36,96	38,00	29,26
	Lugo	-	-	-	-	43,68	35,79	32,73	28,00
	Conxunta	-	-	-	-	32,75	36,65	36,13	28,90
IN38-S01-PM-01 Duración media dos estudos	Santiago	-	-	-	4	4,41	4,86	5,35	5,53
	Lugo	-	-	-	4	4,43	4,88	5,24	5,41
	Conxunta				4	4,41	4,87	5,32	5,50
IN39-S01-PM-01 Eficiencia dos titulados	Santiago				96,56	92,51	85,81	-	85,81
	Lugo	-	-	-	97,86	89,77	84,54	-	-
	Conxunta	-	-	-	97,02	91,05	85,48	-	-
IN40-S01-PM-01 Taxa de abandono durante o primeiro curso	Santiago	-	-	-	14,79	9,45	19,15	21,86	17,37
	Lugo	-	-	-	25,53	24,55	30,67	19,30	20,41
	Conxunta	-	-	-	-	14,84	22,43	21,25	17,99
IN41-S01-PM-01 Taxa de abandono RD 1393	Santiago	-	-	-	-	32,17		21,00	30,85
	Lugo	-	-	-	-	25,58	36,84	30,00	45,33
	Conxunta	-	-	12,46	17,95	-	30,97	24,19	34,98
IN50G-S01-PM-01 Taxa de éxito dos egresados	Santiago								
	Lugo								
	Conxunta							85,48	82,00

IN51G-S01-PM-01 Taxa de idoneidade na graduación	Santiago							21,00	12,77
	Lugo							12,73	10,67
	Conxunta							18,06	12,17
IN53G-S01-PM-01 Taxa de eficiencia	Santiago							81,38	78,52
	Lugo							81,59	77,14
	Conxunta							81,44	78,18

Entendemos que non existe unha única causa para xustificar as taxas do grao en ADE en ambos campus pero consideramos que existen dous motivos claros que están afectando ás mesmas e persisten nos últimos anos. Por un lado, hai que sinalar que no total dos cursos do grao en ADE vense producindo un incremento importante no número de alumnos. Tamén se ten producido nos últimos cursos un incremento importante do número de estudantes por grupo de teoría e de práctica que subiu de forma moi importante nos últimos anos e son moi superiores á media da USC. E, por outro lado, o cambio no perfil do alumnado tamén pode estar afectando a estas taxas.

Ademais, consideramos que os alumnos cando chegan á Universidade teñen que pasar por un período de adaptación aos novos sistemas de docencia que se imparten no ensino universitario, o cal vese reflectido en que as taxas teñen o valor máis baixo no primeiro curso. Ademais, os alumnos que están en último curso probablemente teñen unha maior motivación e amosan un maior interese en aprobar as materias porque xa ven preto o obxectivo da graduación.

A media por curso destes tres indicadores para o curso 2016-17 e para ambos campus recóllese na seguinte táboa:

INDICADORES	CENTRO	CURSO				Santiago	Lugo	USC
		1º	2º	3º	4º			
IN40-S01-PM-01 Taxa de rendemento	Santiago	49,77	69,59	62,89	77,51	63,23	65,13	78,31
	Lugo	49,00	64,85	70,42	82,49			
IN41-S01-PM-01 Taxa de éxito	Santiago	61,25	79,77	86,11	91,62	74,87	76,06	87,35
	Lugo	63,22	71,89	77,51	96,38			
IN42-S01-PM-01 Taxa de avaliación	Santiago	81,25	87,25	84,92	84,60	84,45	85,87	89,66
	Lugo	77,51	90,20	90,86	85,59			

Taxa de rendemento por curso (Santiago):

	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
1º curso	49,82	57,23	52,51	52,54	49,79	49,77
2º curso	60,03	59,35	66,05	66,39	66,74	69,59
3º curso	65,10	66,63	66,06	54,99	54,64	62,89
4º curso	100,00	91,21	89,29	83,30	80,24	77,51
Sen asignación a curso	0,00	70,39	79,79	57,43	58,57	78,69
Total (%)	56,73	63,82	66,45	63,05	60,82	63,23

Taxa de rendemento por curso (Lugo):

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
1º curso	50,66	55,46	48,50	50,05	49,67	55,82	49,00
2º curso	75,79	68,08	65,71	59,86	65,64	67,37	64,85
3º curso	0,00	83,10	79,87	78,59	63,17	63,00	70,42
4º curso	0,00	100,00	95,73	90,03	86,97	85,93	82,49
Sen asignación			76,40	74,74	57,14	68,02	85,88
Total (%)	60,21	64,46	66,60	67,00	65,08	66,10	65,13

Taxa de éxito por curso (Santiago):

	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
1º curso	61,09	68,71	64,52	63,82	60,93	61,25
2º curso	72,50	69,38	74,76	76,34	77,49	79,77
3º curso	74,28	75,60	75,09	63,35	64,34	73,04

4º curso	100,00	96,03	95,17	93,72	93,05	91,62
Sen asignación a curso	0,00	95,33	85,62	86,29	89,32	99,21
Total (%)	68,09	73,92	76,16	73,36	72,11	74,87

Taxa de éxito por curso (Lugo):

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
1º curso	64,83	67,64	63,73	60,51	54,99	68,20	63,22
2º curso	86,72	77,23	73,31	68,99	75,44	76,58	71,89
3º curso	0,00	90,56	83,97	82,37	68,96	71,50	77,51
4º curso	0,00	100,00	97,74	95,82	94,50	95,86	96,38
Se asignación a curso			92,31	90,77	92,31	94,64	97,71
Total (%)	73,73	75,26	77,21	75,78	72,68	76,97	76,06

Taxa de avaliación por curso (Santiago):

	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
1º curso	81,56	83,29	81,39	82,32	81,70	81,25
2º curso	82,80	85,54	88,35	86,97	86,13	87,25
3º curso	87,63	88,14	87,97	86,81	84,92	86,11
4º curso	100,00	94,98	93,82	88,88	86,24	84,60
Sen asignación a curso	0,00	73,83	93,20	66,55	65,57	79,32
Total (%)	83,31	86,34	87,25	85,94	84,35	84,45

Taxa de avaliación por curso (Lugo):

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
1º curso	78,14	81,99	76,10	82,70	90,33	81,85	77,51
2º curso	87,39	88,16	89,63	86,77	87,00	87,97	90,20
3º curso	0,00	91,75	95,11	95,42	91,61	88,11	90,86
4º curso	0,00	100,00	97,95	93,96	92,04	89,65	85,59
Sen asignación a curso			82,86	82,34	61,90	71,87	87,90
Total (%)	81,65	85,65	86,25	88,42	89,55	85,87	85,59

En relación a evolución das taxas medias de rendemento, éxito e avaliación, con respecto a curso 2015-16 pódese observar como existe unha lixeira milloría en Santiago e un leve descenso en Lugo en todas as taxas analizadas.

En xeral, a medida que o alumnado avanza de curso académico as taxas analizadas incrementanse progresivamente, ata chegar ao 4º curso no que se obteñen as taxas de avaliación, rendemento e éxito máis elevadas do grao. Isto é debido a que os alumnos cando chegan a Universidade teñen que pasar por un período de adaptación aos novos sistemas de docencia que se imparten nas ensinanzas universitaria, o cal vese reflectido en que estas taxas teñen o valor máis baixo no primeiro curso. Por outra parte, a elevada taxa de abandono fai que estas taxas sexan especialmente baixas no primeiro curso. Ademais, os alumnos que están en último curso probablemente teñen unha maior motivación e amosan un maior interese en aprobar as materias porque xa ven preto o obxectivo da graduación.

En anos anteriores estas taxas eran crecentes a medida que avanzaban os cursos, sen embargo, nos dous últimos cursos cabe destacar unha baixada das taxas de rendemento e de éxito en terceiro curso.

En Santiago hai que destacar que no último curso se constata unha mellora moi importante nas taxas de rendemento e de éxito en terceiro curso.

A análise de datos desagregados por materias permite constatar que no curso 2016-17, 33 materias en Santiago e en Lugo das 51 que están incluídas no plan de estudos (64,70%), teñen una taxa de rendemento superior á media da titulación (63,68%). 32 materias en Santiago e 33 en Lugo (62,74% e 64,70% respectivamente) teñen unha taxa de éxito superior á media da titulación (75,16%). Por último, un total de 34 materias en Santiago e 40 en Lugo (66,67% e 780,43% respectivamente), teñen unha taxa de avaliación superior á media da titulación (84,73%);

En canto a análise das taxas de rendemento, éxito e avaliación por curso, por materia e por campus de forma resumida son as seguintes:

Existen diferencias significativas nas taxas de rendemento e éxito entre os dous campus e nos catro cursos da titulación, non así na taxa de avaliación. Concretamente son dez materias na taxa de rendemento e cinco na taxa de éxito. Consideramos que existe unha diferenza significativa cando é superior ou inferior ao 20% entre os dous centros.

- En primeiro curso hai dúas materias cunha taxa de rendemento e éxito superior a media do curso (Historia Económica en Lugo e Dereiro da Empresa en Santiago). Ademais, tamén hai dúas materias con diferencias significativas entre os dous centros: Estrutura Económica Mundial, cunha taxa de rendemento e éxito sensiblemente inferior en Lugo e Historia Económica, cunha taxa de rendemento sensiblemente inferior en Santiago.
- En segundo curso só hai unha materia cunha taxa de rendemento superior a media do curso no campus de Santiago (Estrutura Económica de España e de Galicia), e unha materia cunha taxa de éxito inferior a media do curso na facultade de Lugo (Contabilidade Financeira I). Ademais, tamén hai tres materias con diferencias significativas intercampus: Polítia Económica cunha taxa de rendemento inferior en Lugo, Estatística Empresarial II, cunha taxa de rendemento inferior en Santiago, e Contabilidade de Custos: Cálculo, Análise e Control, cunha taxa de éxito inferior en Lugo.
- En terceiro curso hai unha materia cunha taxa de rendemento superior a media do curso no campus de Lugo (Econometría I), mentres que no campus de Santiago hai unha materia cunha taxa de rendemento inferior a media (Análise de Estados Financeiros) e tres cunha taxa superior (Socioloxía Económica, Econometría I e Organización da Producción). En relación a taxa de éxito hai dúas materias na facultade de Lugo cunha taxa inferior a media (Estados Contables e Análise de Estados Financeiros) e outra en Santiago cunha taxa superior a media (Econometría I). Ademais, tamén hai catro materias con diferencias significativas intercampus: Análise de Estados Financeiros e Econometría II, cunha taxa de rendemento inferior en Lugo, e Econometría II e Análise de Estados Financeiros, cunha taxa de éxito inferior en Santiago.
- En cuarto curso, as diferenzas con relación a media do curso prodúcense na taxa de rendemento na que hai unha materia na facultade de Lugo cunha taxa inferior a media (Estratexia e Xestión Financeira), e outra no campus de Santiago cunha taxa superior a media (Sistema Informativo Contable), e na taxa de avaliación na que a materia Estratexia e Xestión Financeira ten unha taxa inferior a media na facultade de Lugo. Ademais, tamén hai cinco materias con diferencias significativas intercampus: Estratexia e Xestión Financeira, cunha taxa de rendemento inferior en Lugo, Loxística Empresarial, Comercialización Internacional e Xestión da Calidade, cunha taxa de rendemento inferior en Santiago e Dirección Financeira II cunha taxa de éxito inferior en Santiago.

Seguimos a traballar para reducir as desviacións entre cursos e sedes nas diferentes taxas de rendemento, para elo púxose en marcha unha acción de mellora analizándose as diferenzas significativas tanto por curso como entre as dúas sedes, dando traslado aos departamentos dos resultados das análises e propoñéndolles analizar as causas das diverxencias e, se se estimaba oportuno, propoñer accións de mellora que poidan reducilas. Dado que non obtivemos contestación de ningún departamento, propoñemos continuar con dita acción de mellora no curso 2017-18.

7.2.- Os índices de satisfacción dos estudantes, do profesorado, dos egresados e doutros grupos de interese son adecuados.

Aspectos a valorar:

- Indicadores de satisfacción co persoal académico, persoal de apoio, recursos, prácticas externas, proceso formativo, mobilidade, etc.
- Os indicadores de satisfacción téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustificuen a valoración:

Con base nos datos dispoñibles, proporcionados pola Área de calidade e mellora dos procedementos da USC, fíxose unha análise pormenorizada das enquisas de satisfacción tanto dos alumnos ou egresados, como do PDI, PAS e titores nos programas de prácticas externas..

Código	Nome	Campus	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
IN15G-PC-08	Satisfacción dos estudantes saíntes cos programas de mobilidade	Santiago	-	-	-	-	3,93	3,55	3,54	3,73
		Lugo	-	-	-	-	3,30	-	3,85	4,00
IN16C-PC-08	Satisfacción dos estudantes entrantes cos programas de mobilidade	Santiago	-	-	-	4,41	4,36	4,33	4,53	4,00
		Lugo	-	-	-	4,67	4,33	4,33	4,67	4,50
IN19G-PC-09	Satisfacción dos estudantes cos programas de prácticas externas	Santiago	-	-	-	3,82	3,33	3,62	3,86	4,11
		Lugo	-	-	-	3,54	4,09	3,69	4,43	4,35
IN20G-PC-09	Satisfacción dos titores externos cos programas de prácticas externas	Santiago	-	-	-	-	4,00	4,33	3,95	4,00
		Lugo	-	-	-	-	4,03	4,19	4,13	4,21
IN21G-PC-09	Satisfacción dos titores académicos cos programas de prácticas externas	Santiago	-	-	-	-	-	4,10	3,20	3,67
		Lugo	-	-	-	-	4,4	4,7	4,75	4,73
IN23G-PC-09	Satisfacción dos egresados coa información pública dispoñible	Santiago	-	-	-	-	2,80	3,25	3,18	3,16
		Lugo	-	-	-	-	-	3,15	3,33	3,35
IN28G-PS-01	Satisfacción media do PDI coas actividades formativas desenvolvidas (USC)	Santiago	4,16	4,22	4,25	4,42	4,47	4,44	4,33	4,30
		Lugo	4,16	4,22	4,25	4,42	4,47	4,44	4,33	4,30
IN29-PS-01	Satisfacción media do PAS coas actividades formativas desenvolvidas (USC)	Santiago	-	-	-	3,73	4,09	4,11	3,99	3,91
		Lugo	-	-	-	3,73	4,09	4,11	3,99	3,91
IN42G-S01-PM-01	Grao de satisfacción xeral dos egresados coa titulación	Santiago	-	-	-	3,89	3,24	3,57	3,40	3,20
		Lugo	-	-	-	3,05	-	3,71	3,23	3,44
IN46G-S01-PM-01	Satisfacción do alumnado coa docencia recibida	Santiago			3,62	3,68	3,76	3,67	3,80	3,70
		Lugo			3,40	3,42	3,68	3,62	3,59	3,44
IN47G-S01-PM-01	Satisfacción do PDI coa docencia impartida	Santiago					3,70	3,54	3,60	3,66
		Lugo					3,80	3,73	3,83	3,88
IN49-PM-02	Satisfacción do PAS co traballo desenvolvido	Santiago	-	-	-	-	-	3,23	3,00	3,33
		Lugo	-	-	-	-	-	4,17	4,20	4,40

Neste contexto xeral, podemos considerar que os resultados das valoracións son satisfactorios. Tanto os programas de prácticas externas como os de mobilidade e como as actividades formativas desenvolvidas por PAS e PDI acadan puntuacións altas.

Tamén se expresa satisfacción coa docencia, recibida e impartida, sendo moi semellantes as valoracións medias do alumnado e do profesorado, que en xeral aumentan levemente no último ano en relación ao profesorado e diminúen lixeiramente con respecto ao alumnado. En canto a a satisfacción do alumnado coa docencia recibida mantense en valores similares aos obtidos en cursos anteriores, tanto en Santiago (3,70) como en Lugo (3,44), e moi similar a media da Universidade (3,68). En relación a satisfacción do profesorado coa docencia impartida, compre destacar que ó profesorado está satisfeito, en xeral, coa docencia impartida, tanto en Santiago (3,66) como en Lugo (3,88).

Destacar tamén a boa valoración que o alumnado, os titores externos e os titores académicos atribúen ás prácticas externas e aos programas de mobilidade.

Con respecto ao PAS, a satisfacción en Santiago é máis baixa que en Lugo e que a media da USC. Como sinalamos no criterio anterior, constátase unha baixada importante na satisfacción do PAS cos espazos e recursos dispoñibles.

Por outra parte cremos que non se teñen producido modificacións relevantes na demanda social de profesionais con formación en Administración e Dirección de Empresas e o tipo de competencias que os

alumnos deben acadar ao rematar o título non varían das descritas na memoria do título.

Ademais estes indicadores complétanse, nalgúns casos, cos informes complementarios nos que se recollen os resultados da valoración media para cada pregunta da enquisa. De novo, a análise realizarase por centros intentando facer análises conxuntas cando sexa posible.

Satisfacción do alumnado coa titulación.

Este é o primeiro curso que se elaborou esta enquisa (INF 22). Sinalar que a taxa de resposta foi moi baixa, cunha taxa de resposta sobre matriculados do 6,15% é 32 enquisas respondidas, de maneira que as respostas deben ser tomadas con moita cautela.

En canto a información e orientación recibida na titulación obtén unha valoración similares a media da USC (2,71 e 2,73 respectivamente). A orientación profesional e laboral e a atención ao alumnado con necesidades especiais presentan valores por debaixo da media da USC.

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
A información e orientación recibida na titulación	3,00	2,65	2,71	2,73
A orientación profesional e laboral	2,40	1,89	1,97	2,44
A atención ao alumnado con necesidades	3,20	2,29	2,45	2,83

A satisfacción do alumnado é, en xeral, positiva e similar ou lixeiramente superior a da media da USC en aspectos relacionados coa planificación e desenvolvemento das ensinanzas: información dispoñible, organización temporal, horarios, proporción entre as sesións teóricas e as prácticas, coordinación entre as materias. Únicamente o calendario de probas de avaliación está lixeiramente por debaixo da media da USC.

	Lugo	Santiago	Valoración titulación	USC)
A información dispoñible sobre o desenvolvemento do ensino e a avaliación da aprendizaxe	3,00	3,12	3,10	2,97
A organización temporal das materias do plan de estudos	2,40	2,65	2,61	2,47
Os horarios da titulación	3,40	3,08	3,13	2,63
O calendario de probas de avaliación	2,40	2,08	2,13	2,31
A proporción entre as sesións teóricas e as prácticas na titulación	3,40	2,77	2,87	2,73
O desenvolvemento das ensinanzas da titulación	3,00	2,50	2,58	2,89
A coordinación entre as materias do plan de estudos	3,40	2,42	2,58	2,45

Por outra banda, en relación aos recursos materiais e servizos estes alcanzan en todos os ítems analizados valores superiores a media da USC: equipamento das aulas de docencia e informática, os espazos destinados ao traballo autónomo, a dispoñibilidade de fondos bibliográficos recomendados e as plataformas de docencia virtual.

	Lugo	Santiago	Valoración titulación	USC
As aulas e o seu equipamento	4,20	3,35	3,48	2,84
Os laboratorios, as aulas de informática, os obradoiros e espazos experimentais e o seu	3,80	3,15	3,26	2,74
Os espazos destinados ao traballo autónomo (salas de estudo, aulas de informática,...)	3,60	3,62	3,61	2,97
A dispoñibilidade de fondos bibliográficos	3,20	4,00	3,87	3,67
As plataformas de docencia virtual e ferramentas multimedia	3,20	3,58	3,52	3,35

As valoracións relativas as competencias adquiridas son moi similares en Lugo e Santiago e lixeiramente inferiores a media da USC:

	Lugo	Santiago	Valoración titulación	USC
--	------	----------	-----------------------	-----

As competencias adquiridas	3,00	3,04	3,03	3,20
----------------------------	------	------	------	------

As canles para realizar queixas, suxestións parabéns e a información pública dispoñible sobre a titulación son valoradas positivamente e por enriba da media da USC:

	Lugo	Santiago	Valoración titulación	USC
As canles para realizar queixas, suxestións e	3,00	2,84	2,86	2,61
A información pública dispoñible sobre a titulación	3,00	3,35	3,30	3,02

Satisfacción dos egresados

En canto ao grao de satisfacción xeral dos egresados coa titulación (IN42G-S01-PM-01) presenta valores positivos nos últimos cursos académicos, pasando do 3,24 no curso 2013-14 o 3,57 no curso 14-15, 3,40 no curso 15-16 e 3,20 no curso 16/17 en Santiago e do 3,05 no curso 2012-13 ao 3,71 no 14-15 e o 3,23 no 15-16 en Lugo, o que consideramos positivo, inda que no último ano se produciu un lixeiro descenso en ambas sedes.

En canto ao Informe da enquisa de satisfacción de egresados/as (2015) (INF.09), hai que sinalar tamén que a taxa de resposta é bastante baixa (18,05% en Santiago e 24 cuestionarios cubertos, 18,64% en Lugo e 11 cuestionarios cubertos) co que as conclusións que se pode obter do mesmo deben ser tomadas con precaución. Destacar neste punto o seu alto grao de satisfacción coa formación teórica recibida, tanto en Santiago (3,67) como en Lugo (3,36) (media da USC 3,56), percibindo sen embargo a formación práctica cun baixo grao de satisfacción en ambos campus, por debaixo da media da USC (Santiago: 1,88; Lugo:2,56; media da USC 3,64). Esta situación xa se ben repetindo en cursos pasados, para tratar de mellorar esta percepción sobre a formación práctica dos egresados, levouse a cabo nos dous campus sobre traballo práctico colaborativo con organizacións reais da contorna dos dous centros. Acción que se tratará de dar continuidade nos próximos cursos. Ademais, nos dous centros desenvólvens determinadas actividades que tratan de acercar ao alumnado a realidade empresarial: conferencias de empresarios, visitas a empresas, programa Argos, programa Emprégate...

En canto ás competencias acadadas durante a formación universitaria, as que obteñen valoracións máis elevadas en Santiago fan referencia ás capacidades para a aprendizaxe autónoma e traballo en equipo. En Lugo é o traballo en equipo e a capacidade de comunicación oral/escrita. A peor valorada en ambos campus é a capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dun xeito creativo ou orixinal dentro do ámbito de estudo, sendo tamén esta a competencia peor valorada a nivel global da universidade.

	Curso 13/14				Curso 14/15				Curso 15/16			
	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global
Capacidade para a aprendizaxe autónoma	4,08	4,25	4,12	3,64	3,90	3,38	3,78	3,68	3,61	3,82	3,68	3,79
Pensamento crítico	3,31	3,75	3,41	3,33	3,45	3,13	3,38	3,41	3,13	3,46	3,24	3,42
Capacidade de comunicación oral/escrita	3,38	3,75	3,47	3,20	3,28	3,75	3,38	3,31	3,00	3,91	3,29	3,35
Capacidade de traballo en equipo	3,69	4,50	3,88	3,27	3,76	4,13	3,84	3,44	3,57	3,91	3,68	3,50
Capacidade de análise	3,69	3,50	3,65	3,30	3,48	2,75	3,32	3,37	3,48	3,27	3,41	3,37
Capacidade de transmitir información, ideas, problemas e solucións dentro do meu ámbito de estudo	3,50	3,50	3,50	3,27	3,24	3,25	3,24	3,36	3,26	3,36	3,29	3,36
Capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dun xeito creativo ou orixinal dentro do meu ámbito de estudo	3,23	3,25	3,24	2,90	2,76	2,38	2,68	2,97	2,78	3,00	2,85	3,01

En canto a se consideran que as prácticas externas durante a titulación completaron a súa formación, o alumnado de Santiago valora este ítem cunha puntuación de 3,53 sobre 5 e o de Lugo cunha puntuación de 3,57 (media USC 3,82).

Pola súa parte, os programas de mobilidade son valorados satisfactoriamente: 5 sobre 5 en ambos campus no curso 13/14, un 4,25 en Santiago no curso 14/15 e 4,44 no 15/16, non dispoñendo do dato de Lugo. En canto o grao en que a formación recibida na titulación cumpriu as expectativas creadas antes de comezala

consideramos que as puntuacións non son adecuadas aínda que similares á media da USC (Santiago 2,75; Lugo 2,91; media USC 3,07).

Segundo os datos do INF09, consideramos que a satisfacción dos egresados coas infraestruturas e os materiais (curso 13/14: Santiago: 3,38; Lugo: 4,5; curso 14/15: Santiago: 3,45; Lugo: 3,88; curso 15/16: Santiago: 2,88; Lugo: 3,64) e cos recursos tecnolóxicos; biblioteca e cafetería/comedor son moi positivos e bastante por encima da media da USC. (2013/14: Santiago: 4,38; 4,23; 4,23; Lugo: 4,25; 4,33; 4,00 e 2014/15: 4,00; 4,17; 4,08 e Lugo: 4,13; 3,88; 4,50; 2015/16: Santiago: 3,83; 4,04 e 4,00 e Lugo: 4,46; 4,40 e 4,36).

Satisfacción dos/as egresados/as cos recursos materiais e servizos do	Santiago 2013-14	Lugo 2013-14	Santiago 2014-15	Lugo 2014-15	Santiago 2015-16	Lugo 2015-16
Recursos tecnolóxicos	4,38	4,25	4,00	4,13	3,83	4,46
Biblioteca	4,23	4,33	4,17	3,88	4,04	4,40
Cafetería	4,23	4,00	4,08	4,50	4,00	4,36

Sinalar a mellora no último curso na satisfacción coa adecuación dos horarios, o calendario académico e de exames e a organización académica en xeral cunha valoración de 3,06 sobre 5 (2,84 é a media da USC); a puntuación é similar nos dous centros (Santiago 3,04 e Lugo 3,09).

Tanto en Santiago como en Lugo a satisfacción coa información, xestión académica, páxina web e información da propia Facultade, en xeral, presentan valores positivos e superiores a 3,00 algo por enriba da USC e de anos anteriores. Para as reclamacións as valoracións en Santiago a valoración é inferior a 3,00, pero moi similar a media da USC.

Dispoñemos de información doutros aspectos máis concretos mediante outros indicadores:

En canto ao grao de satisfacción dos egresados cos servizos (IN33G-PS-03) tamén se produce unha mellora importante no últimos cursos pasando en Santiago do 3,07 (2013-14) o 4,28 (2014-15) e o 4,08 no 2015-16 e o 3,96 no 2016-17. En Lugo os datos son moi similares nos últimos tres cursos (4,20; 4,17 e 4,41 no 2016-17).

Satisfacción dos egresados cos servizos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Grao en Administración e Dirección de Empresas [S]	4,09	3,07	4,28	4,08	3,96
Grao en Administración e Dirección de Empresas [L]	2,92	-	4,20	4,17	4,41
Media titulación	-	-	4,26	4,10	4,10

No referido a satisfacción dos egresados coa información pública dispoñible (IN23G-PC-12) tamén se constata unha mellora importante ao pasar do 2,80 no curso 2013/2014 ao 3,25 no curso 2014/2015, 3,18 no curso 2015/16 e 3,16 no curso 2016/17 en Santiago. En Lugo, a valoración é moi similar nos últimos tres cursos (3,15; 3,33 e 3,35 no curso 2016-17). Neste aspecto os centros realizan un esforzo de envío de información aos egresados sobre ofertas laborais, posibilidades de continuar coa súa formación, etc, mantendo desta forma o contacto. Incluso en Lugo, na páxina web se habilitou un apartado dedicado aos egresados. Nun futuro trataremos de intensificar esta acción.

Satisfacción do estudantado coas prácticas en empresas

En Santiago, a satisfacción dos estudantes cos programas de prácticas externas (IN19G-PC-09) tamén mellora de forma importante pasando dun 3,33 no curso 2013/2014, 3,62 no curso 2014/2015 e 3,86 no curso 2015/16 e no curso 2016/17 4,11.

Nos resultados detallados da enquisa (INF. 06) destacan especialmente a utilidade das prácticas para a súa formación, a valoración que fan das instalacións e medios materiais cos que contaron na empresa/institución, a atención recibida por parte do/a titor/a profesional e do persoal da empresa/institución e a información, orientación e atención prestada por parte do titor académico da Universidade ((valoración media de 4,33). Os aspectos peor valorados fan referencia a duración das prácticas (valoración 3,35. A taxa de resposta a esta enquisa foi un 26,47% (9 cuestionarios).

En Lugo, os estudantes tamén están moi satisfeitos co programa de prácticas (4,63 sobre 5), incrementándose con respecto a cursos anteriores. Neste sentido compre matizar que o IN19G-PC-09 amosa

un valor de 4,35 (media de todos os ítems da enquisa). Tódolos ítem presentan valores moi satisfactorios, o único que presenta valores inferiores a 4 é a puntuación outorgada polo alumnado á información, orientación e tatnción prestada por parte do titor académico. Sinalar tamén, que o alumnado ten oportunidade de ampliar o período de prácticas a través de prácticas non curriculares e tamén se lles permite propoñer algunha empresa que lles pareza interesante para realizar as súas prácticas. A taxa de resposta a esta enquisa foi dun 48,48% (16 persoas), o dobre que no curso anterior.

Satisfacción titores prácticas

En canto á satisfacción dos titores externos nos programas de prácticas externas (IN20-PC-09), esta segue presentando valores moi positivos (4,00 no curso 2013/2014; 4,33 no curso 2014/2015, 3,95 para o curso 2015/16 e 4,00 no curso 2016/17 para Santiago e 4,03; 4,19, 4,13 e 4,21 para Lugo).

No Informe da enquisa de satisfacción dos titores externos cos programas de prácticas externas (INF.07) todos os aspectos foron valorados moi positivamente, destacando o grao de integración do alumnado no medio de traballo, o grao de cumprimento por parte do alumnado das actividades asignadas e o seu grao de satisfacción xeral relativo á comunicación e coordinación cos/coas responsables académicos/as do título (cunha valoración de 4,17; 4,33 e 3,83 sobre 5 en Santiago e 4,64; 4,36 e 4,18 en Lugo). Os que responderon (Santiago: 6 cuestionarios, taxa de resposta 17,14%; Lugo: 11 cuestionarios, taxa de resposta 35,48%) valoran positivamente os coñecementos teórico-prácticos do alumnado (3,84 Santiago e 4,00), a súa valoración é tamén boa pero algo máis baixa respecto da formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas (cunha valoración de 3,67 sobre 5 en Santiago e 3,91 en Lugo), cifra un pouco por debaixo e arredor da media da universidade en ambas sedes.

Sinalar que, se ben os alumnos percibían a súa formación teórica recibida de forma positiva (Santiago (3,67) e Lugo (3,36) os titores de prácticas tamén valoran esta formación de forma positiva. Por outra banda, aínda que os alumnos mostraban o seu baixo grao de satisfacción (1,88 en Santiago e 2,55 en Lugo) respecto da formación práctica, parece que os titores de prácticas externas teñen outra visión, xa que valoran de forma máis positiva as competencias profesionais do alumnado.

INF.07	Santiago	Lugo	Media USC
Valore a formación inicial de coñecementos teórico-prácticos do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas	3,83	4,00	3,80
Valore a formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas	3,67	3,91	3,74

No Informe da enquisa de satisfacción dos/as titores/as académicos/as (INF.08) sinalar que para este curso só temos datos para a facultade de Lugo. A valoración realizado polos titores académicos foi moi positiva xa que todos os ítems alcanzan un valor medio de 4,67, agás a satisfacción xeral co programa de prácticas que ten o máximo valor. Hai que salientar que todos os titores de prácticas en Lugo cubriron esta enquisa.

Depois de analizar a opinión dos tres actores implicados no programa de prácticas dos dous centros (alumnado, titores profesionais e titores académicos), podemos concluir que é satisfactorio. Sinalar que en xeral as valoracións en Lugo son máis elevadas que en Santiago.

Por todo isto, consideramos que o programa de prácticas implantado no campus de Santiago de Compostela e en Lugo amosa unha evolución positiva e satisfactoria para as partes implicadas no mesmo (alumnado, titores académicos, titores profesionais).

Satisfacción estudantado programas mobilidade

En Santiago, a satisfacción dos estudantes saíntes cos programas de mobilidade (IN15G-PC-08) mellora no último curso, pasando do 3,93 no curso 2013/2014 ao 3,55 no curso 2014/2015, 3,54 no curso 2015/16 e 3,73 no 2016/17. Consideramos que o nivel de satisfacción é elevado. Nos resultados detallados da enquisa (INF.04) todos os aspectos relacionados coa mobilidade saínte valóranse por enriba de 3, salvo a orientación e axuda recibida na facultade sobre o programa de mobilidade que valoran con un 2,83. Cómpre recordar que todos os anos se fan xornadas de presentación dos programas de mobilidade, onde acude pouco

alumnado, e se publicitan as convocatorias no panel informativo da entrada. Asemade, comunícaselles ao alumnado que hai un coordinador de programas de mobilidade na facultade para que se comuniquen con el cando lles xorden dúbidas. Seguiremos traballando neste aspecto para intentar melloralo. Os aspectos que mellora puntuación acadan son os relacionados coas infraestruturas e materiais dispoñibles na universidade de destino (4,50), a formación recibida en destino e a acollida en destino (4,36). En xeral, o seu nivel de satisfacción co programa de mobilidade e coa experiencia vivida é moi elevado (4,5) e recomendarían o destino (4,43). A taxa de resposta a esta enquisa foi do 43,75%, 14 estudantes.

En Lugo, aínda que a satisfacción dos estudantes saíntes cos programas de mobilidade (IN15G-PC-08) e moi elevada (4,00), consideramos que non se pode facer unha valoración deste indicador nin do informe 04 porque esta enquisa só foi respondida por un alumno.

En Santiago, a satisfacción dos estudantes entrantes cos programas de mobilidade (IN16C-PC-08 e INF. 05) apenas sofre variación (pasa do 4,41 o 4,36, o 4,33 e o 4,53, e 4) nos últimos catro cursos, manténdose en niveles moi elevados. De feito o 100% recomendaría a experiencia a compañeiros.

No último curso, en Santiago a mobilidade entrante foi de un total de 82 alumnos, 53 mediante convenios bilaterais e 29 Erasmus (INF 03). Sinalar que nos últimos cursos se recibiron un maior número de alumnos a maioría por un curso completo. A facultade reúne con todo o alumnado de mobilidade entrante nunha xornada de benvida para explicarlles todos os servizos e o funcionamento xeral da facultade e a universidade.

Hai unha mellora importante na valoración en canto á dificultade para acceder á información na páxina web da USC (a relativa aos seus estudos pasa de 3,08, 3,54 a 3,91 nos tres últimos cursos e a relativa a información práctica sobre o campus de 2,75, 3,43 a 3,58). Tamén se produce unha mellora na valoración recibida do coordinador académico (pasa do 2,73, 3,73 e 3,67). Valoran tamén moi positivamente as distintas instalacións e os servizos da Universidade e o Servicio de Relacións exteriores con valores similares a media da USC. Tamen valoran positivamente a axuda recibida por outros alumnos (3,33 no último curso) sendo e o grao de integración cos estudantes locais na institución de acollida a que obtén valores máis reducidos (2,75). Cabe sinalar que a taxa de resposta a esta enquisa foi baixa (20,80%) e que os resultados non se refiren unicamente ao Grao en ADE senón a toda a Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais.

En Lugo, a satisfacción dos estudantes entrantes cos programas de mobilidade de Lugo mantense en niveles moi elevados (4,67; 4,33; 4,33 e 4,67 e 4,50) nos cinco últimos cursos, recibindo nos últimos cursos un maior número de alumnos, aspecto que consideramos moi relevante de cara a unha maior diversidade e posta en común doutras formas de traballo, que redundará nunha mellor formación tanto dos nosos alumnos como dos alumnos que recibimos. Destacamos que a totalidade dos alumnos de mobilidade entrante foron a través de Convenios Bilaterais (100%) e se integran nos nosos programas formativos durante un semestre. O nivel de satisfacción acadado e moi elevado, xa que o 88,50% recomendaría a experiencia a compañeiros. Os aspectos mellor valorado polos alumnos que recibimos en Lugo son as infraestruturas en xeral da universidade, aulas, laboratorios, talleres (4,50 sobre 5), o acceso ás bibliotecas e ao material de estudo (4,50), o Servizo de Relacións Exteriores (4,50), o nivel de atención do profesorado (4) e o acceso a PCs e servizos de e-mail (4,25). Sen dúbida o aspecto peor valorado é o nivel de integración co alumnado local (2,50). Neste aspecto a facultade fai un esforzo por reunirse con todo o alumnado de mobilidade entrante nunha xornada de benvida para explicarlles todos os servizos que pon á súa disposición a facultade e a universidade, pero pódese botar man do alumnado titor para traer de fomentar máis a proximidade entre o alumnado estranxeiro e o local, de tal xeito que os últimos se sintan mellor acollidos. Estes indicadores animámonos a continuar no proceso de apertura e integración de estudantes procedentes doutras universidades internacionais.

Satisfacción do profesorado coa titulación

No curso 2016-17 a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos, tendo en conta a recomendación realizada polos avaliadores externos, fixo unha enquisa co obxectivo de analizar o nivel de satisfacción do profesorado coa titulación (INF.23).

En total só responderon a esta enquisa 21 profesores entre os dous campus. A continuación expóñense as principais conclusións deste estudo.

O profesorado do grao en ADE valora moi positivamente a información dispoñible sobre os obxectivos e as competencias do grao, así como as competencias que se adquiren con esta titulación, cunha media sensiblemente superior a da USC.

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
A información dispoñible dos obxectivos xerais e competencias do plan de estudos	4,55	4,50	4,52	4,13
As competencias do plan de estudos	4,46	4,10	4,29	3,96

En relación ao desenvolvemento das ensinanzas ao longo dun curso académico (organización temporal do plan de estudos, horarios, calendario de exames...) o profesorado manifesta un alto nivel de confirmade, e bastante superior a media da USC. A valoración mais negativa obténse na coordinación entre as materias do plan de estudos (3,67).

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
A organización temporal das materias do plan de estudos	4,36	4,30	4,33	3,83
Os horarios da titulación	4,64	3,80	4,24	3,81
O calendario de probas de avaliación	4,64	4,00	4,33	3,88
A proporción entre as sesións teóricas e as prácticas na titulación	4,27	4,30	4,29	3,82
O desenvolvemento das ensinanzas da titulación	4,18	4,20	4,19	3,89
A coordinación entre as materias do plan de estudos	3,73	3,60	3,67	3,40

Por outra banda outro aspecto valorado positivamente polo PDI con docencia no grao en ADE é que consideran que existe coherencia entre os criterios de asignación de docencia e a capacitación do profesorado, cunha media superior a da USC (4,10 fronte a 3,69). Este indicador é bastante mais elevado no campus de Lugo (4,46) que no de Santiago (3,70).

En xeral pódese dicir que o profesorado dos dous campus está moi satisfeito co nivel de equipamento das súas facultades, e bastante por encima da media da USC. Hai que sinalar que neste aspecto o nivel de satisfacción do PDI de Lugo é mais elevado derivado de que este centro é mais moderno que o de Santiago.

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
As aulas e o seu equipamento	4,82	4,10	4,48	3,84
Os laboratorios, as aulas de informática, os obradorios e espazos experimentais e o seu equipamento	4,80	4,10	4,45	3,58
Os espazos destiandos ao traballo autónomo do alumnado (salas de estudo, aulas de informática..)	4,73	4,50	4,62	3,72
A dispoñibilidade de fondos bibliográficos recomendados na titulación	4,64	4,60	4,62	4,15
As plataformas de docencia virtual e ferramentas multimedia	4,82	4,20	4,52	4,07

En relación as competencias adquiridas polo alumnado cando remata os seus estudos e adecuación das mesmas a actividade profesional que pode desenvolver o alumnado, o PDI dos dous centros manifesta a súa confirmade cas mesmas (3,90 e 4,00), sensiblemente superior a media da USC (3,73 r 3,78).

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
As competencias adquiridas polo alumnado	4,09	3,70	3,90	3,73
A adecuación das competencias do título co desenvolvemento profesional do alumnado	4,00	4,00	4,00	3,78

O PDI das dúas facultades considera que a orientación e información recibida polo alumnado dos dous centros en relación a diferentes aspectos relacionados con actividades das facultades e da USC son moi elevadas, con puntuacións superiores a media da Universidade.

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
As accións de orientación ao alumnado da titulación	4,00	3,89	3,95	3,66
A orientación profesional e laboral ao alumnado da titulación	4,18	3,78	4,00	3,59
A difusión das actividades extracurriculares entre o alumnado (información das actividades culturais, deportivas, sociais...)	4,09	4,25	4,16	3,68

Por outra banda, está moi satisfeito coa información dispoñible sobre os sistemas de calidade, as canles para realizar queixas ou suxestións, a participación na mellora da calidade e a información pública dispoñible sobre a titulación, con media superior en todos os casos a da USC.

	Lugo	Santiago	Titulación	USC
A información dispoñible en relación coa calidade	4,18	4,00	4,10	3,75
As canles para realizar queixas, suxestión e/ou parbéns	4,18	3,78	4,00	3,74
A vías de participación na mellora da calidade da titulación	4,18	4,00	4,10	3,59
A información pública dispoñible sobre a titulación	4,64	4,22	4,45	3,99

Satisfacción PAS

A satisfacción media do PAS coas actividades formativas desenvolvidas (IN29-PS-01) acada valores moi positivos no conxunto da universidade, pasando do 4,09 no curso 2013/2014, 4,11 no curso 2014/2015, 3,99 no curso 2015/16 e 3,91 no 2016/17. Ademais, un 79,91 (85,3% o curso pasado) do PAS afirmou que recomendarían os cursos a outras persoas.

En relación ao grao de satisfacción do PAS co traballo desenvolvido no curso 2016-17, acada valores adecuados nas dúas sedes. O Persoal de Administración e Servizos de Lugo obtén unha elevada satisfacción no desempeño do seu traballo (4,47), mentres que o de Santiago, sendo positivo, é inferior (3,26), inda que mellora respecto ao curso pasado (3,00). A taxa de resposta en Lugo foi de 83,3% (5 cuestionarios) e en Santiago do 50,0% (24 cuestionarios).

En Santiago, conséntase na enquisa unha importante mellora no último curso 2016/17 na satisfacción do PAS na Facultade de Ecomías e Empresariais en todos os aspectos recollidos no INF 21: postos de traballo, dirección da unidade, comunicación, espazos e recursos, formación e implicación na mellora. Únicamente se observa unha menor valoración no coñecemento dos servizos que prestan outras unidades da universidade é Suficiente (2,58)

En Santiago, as mellores valoracións fan referencia aos seguintes puntos (INF.21):

- resúltame doado expresar as miñas opinión no lugar de traballo (4,00)
- O responsable toma as decisións coa participación de todo o persoal da unidade (3,25)
- O responsable realiza un bo seguimento do meu traballo (3,33)
- A comunicación entre o persoal da unidade é axeitada (3,42)

En Lugo, contamos cun persoal de administración e servizos motivado e implicado coas súas tarefas, cun nivel de satisfacción co traballo de 4,47, moi por enriba da media da USC e lixeiramente superior ao do curso

pasado.

A satisfacción do PAS cos diferentes aspectos relacionados co seu posto traballo sitúase por enriba de 4 (reparto da carga de traballo, sentirse parte dun equipo de traballo, facilidade para expresar a súa opinión e claridade na definición de responsabilidades). Tamén amosan unha elevada satisfacción respecto á dirección da unidade (5,00) e a comunicación que se produce dentro da mesma (puntuacións por enriba de 4,20), así como os recursos que precisan para desempeñar o seu traballo (4,40) e a aplicación dos criterios de calidade (por enriba de 3,60).

En xeral, podemos dicir que o PAS en Lugo está satisfeito e representa un pilar fundamental na xestión da facultade, formando parte activa do desenvolvemento do título.

Satisfacción PDI coa formación recibida

En canto á satisfacción media do PDI da universidade coas actividades formativas desenvolvidas (IN28-PS-01) mantense moi elevada e sen apenas variación, pasando do 4,42 no curso 2012/2013 ao 4,47 no curso 2013/2014, 4,44 no 2014/15. 4,33 no 2015/16 e 4,35 no 2016/17.

Ademais dos indicadores anteriores, a USC elabora anualmente un “Informe da enquisa de satisfacción media do PDI coas actividades formativas desenvolvidas” (INF 10). Deste informe destacamos o nivel de satisfacción global dos profesores cos programas de formación nos que participaron (4,30). En canto a si recomendaría os cursos nos que participou a outros compañeiros a valoración foi tamén de 4,30; entendendo que os cursos aos que asistiron cumpriron as súas expectativas (4,12) e adaptábanse ás súas necesidades formativas (4,20). Estas avaliacións foron mellorando nos últimos cursos e entendemos que existe unha maior preocupación pola mellora continua.

En calquera caso seguimos a traballar na participación do profesorado nos programas formativos, proponendo en ambos campus diferentes programas formativos do profesorado a demanda para adaptarnos ás súas necesidades específicas e anunciando a celebración de curso de formación do Programa de Formación e Innovación Docente cando chegan ao decanato, sobre todo aqueles que se celebran nos propios centros. Destacamos como positivo que é o PDI que leva un maior número de anos na universidade o que participa en superior porcentaxe nos cursos de formación (un 34,5% os que levan máis de 20 anos na universidade), o que redundará nunha renovación nas metodoloxías aplicadas na aula.

Hai que sinalar que na facultade de Lugo (I6_I7), ó 50% do PDI que imparte docencia no grao en ADE participou no curso 2015-16 nalgún curso organizado polo PFID. En Santiago unicamente foi o 32,63%. No curso 2016-17 hai unha diminución significativa na participación do PDI neste tipo de cursos, pasando a ser un 39,47% en Lugo e un 19,80% en Santiago.

7.3.- Os valores de inserción laboral dos egresados do título son adecuados ao contexto socio-económico e profesional do título.

Aspectos a valorar:

- Análise dos históricos de resultados existentes nos estudos realizados sobre inserción laboral do título.
- Adecuación da evolución dos indicadores de inserción laboral en función das características do título.
- Os indicadores de inserción laboral téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Segundo o último informe da ACSUG “Estudo da inserción laboral dos titulados no Sistema Universitario de Galicia 2012-2013” (Enquisa realizada en decembro de 2014), sinala que os egresados buscaron emprego relacionado coa súa titulación desde que rematou os seus estudos (80,22%) e atopouno ó 62,50% dos que o buscaron. Ademais, tardaron unha media de 9,54 meses en atopar o primeiro emprego relacionado coa titulación. Por outra banda, no momento da realización da enquisa a maioría estaba traballando (70,59%).

Como no estudo anterior non se fai un desglose por ramas de coñecemento, incluímos neste informe de seguimento os datos presentados na anterior publicación: “Estudo da inserción laboral dos titulados no Sistema Universitario de Galicia 2011-2012” (Enquisa realizada en decembro de 2015), dos egresados en

Ciencias Sociais e Xurídicas I (rama na que se recollen os diferentes graos e licenciaturas en ADE e economía en Galicia) o 53,52% buscou e atopou emprego relacionado coa titulación (por encima da media do SUG 45,98%). Con todo, o tempo medio en atopar o primeiro emprego, 10,22 meses, sitúase por encima da media. O 67,53% está a traballar no momento actual, situándose xusto na media. O tipo de contrato por conta allea máis común é o indefinido (45,91%), situándose por encima da media (39,46%). As porcentaxes de graduados en ADE contratados a tempo completo (76,27%) sitúanse por encima da media (71,31%). En canto ao salario medio (956,73€), sitúase lixeiramente por debaixo da media (1.037,08€). O 88,38% desenvolve funcións específicas da titulación, por encima da media (81,70%). En canto á utilidade das competencias para o desempeño do traballo, os aspectos máis valorados son os seguintes: capacidade de comunicación oral/escrita (4,40), capacidade para a aprendizaxe (4,39) e motivación (4,34). Pola contra os menos valorados son a capacidade de liderado (3,27), creatividade (3,09) e coñecementos de idiomas (2,97). O 77,37% volvería cursar a titulación (media 78,32%) e pódese apreciar que a Rama de Ciencias Sociais e Xurídicas é unha das que presenta unha maior porcentaxe de titulados que volverían cursar a súa titulación na mesma universidade (89,05%). Non dispoñemos de datos desagregados para os estudos en ADE.

Considerando que nos atopamos nunha etapa de crise con limitacións serias na demanda do mercado de traballo, cómpre valorar positivamente que, segundo os últimos datos dispoñibles no Sistema Integrado de Información Universitaria (SIIU), as taxas de afiliación á Seguridade Social e a porcentaxe de indefinidos dos Lic. en Administración e Dirección de Empresas sigan sendo elevadas. Do mesmo xeito é positivo que, dos afiliados aos catro anos de titularse, o 42% o estea no grupo de cotización acorde co seu nivel formativo, por riba do 39% que se observa nos licenciados de ADE do conxunto de España.

Os primeiros datos de inserción laboral do Graduado o Graduada en Administración y Dirección de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela son polo momento limitados, xa que se refiren á cohorte 2013-2014 e só levan dous anos no mercado de traballo. Os datos referidos a 2 anos despois de egresar (23 de marzo de 2016) falan dunha taxa de afiliación do 60,3%. Un 85,6% traballan a tempo completo, aínda que só un 20% cotiza como Universitario, un 20,2% como medio e un 59,6% como baixo e manual. Ademais, o 66,7% faíno con un contrato temporal. Sinalar que aínda que os datos de inserción laboral dos egresados presentan valores algo inferiores ás vellas licenciaturas, consideramos que para poder avaliar ou comparalos de forma homoxénea deben transcorrer polo menos outros dous anos máis, xa que a maioría dos estudos toman un horizonte temporal de catro anos unha vez egresados para analizar a súa inserción laboral.

Consideramos que a potente demanda dos estudos universitarios de Administración e Dirección de Empresas, xustificada adecuadamente na memoria, sigue vixente. O título do Grao en ADE ofrece ao alumnado unha sólida formación a partir dun bloque central de coñecementos básicos que se imparten nos primeiros cursos e remata no último curso cun considerable abano de materias de carácter optativo co obxectivo de posibilitar unha certa especialización en consonancia coas formulacións da demanda antes mencionadas. A Memoria para a solicitude de verificación do título recolle detalladamente a xustificación do Grao en ADE. Tras sete anos desde a súa implantación, pódese dicir que o grao en ADE segue a ter demanda suficiente para xustificar a súa continuidade.

LISTAXE DE EVIDENCIAS E INDICADORES			
Criterios	Nº	Evidencia / Indicador	Documento/enlace
Todos	E1	Memoria Vixente do título	ACSUG
Todos	E2	Informes de verificación, modificación, seguimento incluíndo os plans de mellora	ACSUG
1	E3	Análise do perfil real de ingreso/egreso	Autoinforme, Criterio 1
1,6	E4	Guías docentes das materias (competencias, actividades formativas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación, resultados de aprendizaxe)	Web do Título (Sede 1) Web do Título (Sede 2)
1,3	E5	Actas das reunións celebradas, polo menos dos dous últimos cursos, da Comisión Académica/Comisión de Titulación/Comisión de Garantía de Calidade (as actas deben incorporar un apartado con acordos adoptados en cada reunión)	Enlace web ou PDF
1	E6	Listaxe de estudantes que solicitaron recoñecemento de créditos	Enlace web ou PDF
1,6	E8	Informes/documentos onde se recollan as conclusións dos procedementos de consulta internos e externos para valorar a relevancia e actualización do perfil de egreso dos estudantes do título/valoración adquisición resultados da aprendizaxe	Autoinforme, Criterios 1 e 6
1,7	I1	Número de estudantes de novo ingreso por curso académico	2501106_P.Ind_2016-2017
			2501106_INF.16_2016-2017
			2501106_INF.CiUG_2016-2017
1	I2	No caso de máster, número de estudantes de novo ingreso por titulación de procedencia	--
1	I3	Indicadores de mobilidade (Número e porcentaxe de estudantes que participan en programas de mobilidade sobre o total de estudantes matriculados)	2501106_P.Ind_2016-2017
			SIGCAMPUS_INF.03_2016-2017
2	E9	Páxina web da universidade/centro/título (debe ter como mínimo a información referida "Información mínima pública*")	Web da USC
			Web do Centro (Sede 1)
			Web do Centro (Sede 2)
			Web do Título (Sede 1) Web do Título (Sede 2)
3	E10	Documentación do SGC (política e obxectivos de calidade, manual e procedementos)	Web do Centro (sede 1)
			Web do Centro (sede 2)
3	E11	Evidencias da implantación dos procedementos do SGC(procedementos completos, revisados e actualizados que desenvolvan as directrices do SGC:Política de calidade,Deseño revisión periódica e melloras dos programas formativos,	Web do Centro (sede 1)
			Web do Centro (sede 2)

		garantía da aprendizaxe, ensinanza e avaliación centrados no estudante, Garantía e mellora da calidade dos recursos humanos, garantía e mellora da calidade dos recursos materiais e servizos e información Pública)	
3,7	E12	Plans de mellora derivados da implantación do SGC	Web do Centro (sede 1) Web do Centro (sede 2)
3,7	E13	Análise das enquisas de satisfacción (%participación, resultados, evolución,...)	Autoinforme, Criterios 3 e 7
Todos	I4	Resultados das enquisas de satisfacción de todos os grupos de interese do título	2501106_P.Ind_2016-2017
			2501106_INF.04_2016-2017
			SIGCAMPUS_INF.05_2016-2017
			2501106_INF.06_2016-2017
			2501106_INF.07_2016-2017
			2501106_INF.08_2016-2017
			2501106_INF.09_2016-2017
			2501106_INF.10_2016-2017
			SIGCAMPUS_INF.11_2016-2017
			2501106_INF.13_2016-2017
			2501106_INF.14_2016-2017
			SIGCAMPUS_INF.21_2016-2017
2501106_INF.22_2016-2017			
2501106_INF.23_2016-2017			
3	I5	Resultados dos indicadores que integran o SGC	2501106_P.Ind_2016-2017
4	E15	Plan de Ordenación Docente: información sobre o profesorado (número, experiencia docente e investigadora, categoría, materias que imparte, área, etc)	2501106_E15_2016-2017
4	E16	Información sobre o persoal de apoio por Centro (número e cargo/posto desempeñado)	SIGCAMPUS_E16_2016-2017
4	E17	Análise das enquisas de avaliación da docencia (% participación, resultados, evolución, ...)	Autoinforme, Criterio 4
4	I6	Porcentaxe de participación do profesorado do título en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	SIGCAMPUS_I6-I7_2016-2017
4	I7	Porcentaxe de participación do PAS do centro en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	SIGCAMPUS_I6-I7_2016-2017
4	I8		2501106_INF.13_2016-2017

		Resultados das enquisas de avaliación da docencia (%participación, resultados, evolución,...)	2501106_INF.14_2016-2017
4	I10	Indicadores de mobilidade (número e porcentaxe de profesores que participan en programas de mobilidade sobre o total de profesorado do título)	SIGCAMPUS_I10_2016-2017
5	E18	Información sobre os recursos materiais directamente relacionados co título	Web do Centro (sede 1)
			Web do Centro (sede 2)
5	E19	Información sobre servizos de orientación académica e programas de acollida	Web do Centro (sede 1)
			Web do Centro (sede 2)
5	E20	Listaxe dos centros/entidades para a realización de prácticas externas curriculares ou extracurriculares	Enlace web ou PDF
5	I11	Distribución alumnado por centros de prácticas	Enlace web ou PDF
5	E22	Materiais didácticos e/o tecnolóxicos que permitan unha aprendizaxe a distancia	Campus Virtual
6	E24	Listaxe de traballos fin de grao/máster de, al menos, os últimos cursos académicos (título, titor y calificación)	Enlace web ou PDF
6	E25	Informes/listaxe das calificacións de cada unha das materias do título	2501106_INF.15_2016-2017
6	E26	Mecanismos utilizados para a análise da adquisición dos resultados de aprendizaxe	Autoinforme, Criterio 6
7	E30	Informe/documento onde se recollan os resultados do título (incluídos indicadores inserción laboral e SIIU)	Autoinforme, Criterio 7
6,7	I12	Indicadores de resultados (estas taxas facilitaranse de forma global para o título. As taxas de rendemento, éxito e avaliación facilitaranse tamen por materia): - Taxa de graduación - Taxa de abandono - Taxa de eficiencia - Taxa de rendimient - Taxa de éxito - Taxa de avaliación	2501106_P.Ind_2016-2017
			2501106_INF.17_2016-2017
			2501106_INF.18_2016-2017
			2501106_INF.19_2016-2017
			SIGCAMPUS_SIIU_2016-2017
7	I13	Relación da oferta/demanda das prazas de novo ingreso	2501106_P.Ind_2016-2017
			2501106_INF.CIUG_2016-2017
7	I14	Resultados de inserción laboral	2501106_EIL-SIIU_2016-2017

MODIFICACIÓN DO PLAN DE ESTUDOS	
MODIFICACIÓN	XUSTIFICACIÓN

ACCIÓNS DE MELLORA	
Código	AM-1 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Detéctanse pequenos desaxustes entre a MVT e os programas oficiais en canto ás competencias traballadas en cada materia. Asemade, as competencias transversais non están asignadas por materias e, polo tanto, non se describe o sistema que avalía a súa adquisición.
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das competencias asignadas a cada materia
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 11/04/2018
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Comprobación Acción	AM-1 (S)
Descrición Comprobación	Enviouse correo electrónico, que xa foi enviado tamén o pasado 8 de xuño, achegando aos departamentos, de acordo coas acción de mellora previstas para desenvolver no curso 2016-2017, e seguindo as recomendacións da ACSUG, dous documentos relativos aos graos en Economía e de ADE nos

	que se solicita a adecuación dos programas das materias ás memorias. (Arquivo: Decanato IMPORTANTE Accións de mellora graos Economía e ADE.msg)
Data Comprobación	26/12/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Análise en profundidade dos programas das materias en relación á MVT.
Data prevista de finalización	31/03/2017
Responsable	José Manuel Maside Sanfiz
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Durante o mes de febreiro e marzo de 2017 os coordinadores de grao nos dous centros analizaron polo miúdo os programas das materias para comprobar se estaban incluídas as competencias que deberían acadar o alumnado na materia e se coincidían coa memoria do grao. Nesta análise detectáronse bastante deficiencias nos programas, tanto no campus de Santiago como no de Lugo.
Data Comprobación	11/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	A partir de esta análise redactarase o documento que se enviará aos departamentos con docencia na titulación.
Tarefa2	AM-1.2

Descrición tarefa	Preparación de toda a documentación que se vai a trasladar aos departamentos en relación ás competencias do título, ao reparto de competencias transversais por materias, e á avaliación destas competencias.
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.2. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Redáctase o documento que se enviará aos departamentos antes da data fixada pola Universidade para a elaboración dos programas das materias. Neste documento tamén se inclúe una comparativa das taxas de rendemento, éxito, e avaliación de todas as materias impartidas no grao para os dous centros, xa que forma parte de acción de mellora AM-2. (Arquivo: SOLICITUDE AOS DEPARTAMENTOS-GRAO ADE.docx)
Data Comprobación	11/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-1.2. Comprobación Nº. 2
Descrición Comprobación	-- (Arquivo: SOLICITUDE AOS DEPARTAMENTOS-GRAO ECONOMÍA.docx)
Data Comprobación	11/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

Tarefa3	AM-1.3
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos cambios que se deben introducir en cada unha das materias en relación á subtarefa anterior, indicando a necesidade de coincidencia dos programas en ambas sedes do Grao en ADE.
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.3. Comprobación N°. 1
Descrición Comprobación	O día 4 de abril de 2017, enviase por e-mail aos departamentos o documento elaborado pola comisión intercentros para que se teñan en conta estas instrucións cando se elaboren os programas das materias. O día 8 de xuño volvese a enviar outro e-mail recordatorio aos departamentos para o profesorado teña en conta estas recomendacións na elaboración dos programas. (Arquivo: Decanato IMPORTANTE Accións de mellora graos Economía e ADE.msg)
Data Comprobación	26/12/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCÍONS DE MELLORA</u>	
Código	AM-2 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Detéctanse certos desaxustes nas taxas de éxito, rendemento e avaliación dalgunhas materias por curso e por centro no que se imparte o Grao en ADE
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das taxas de éxito, rendemento e avaliación das materias que conforman o Grao en ADE
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 11/04/2018
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Comprobación Acción	AM-2 (S)
Descrición Comprobación	Enviouse correo electrónico, que xa foi enviado tamén o pasado 8 de xuño, achegando aos departamentos, de acordo coas acción de mellora previstas para desenvolver no curso 2016-2017, e seguindo as recomendacións da ACSUG, dous documentos relativos aos graos en Economía e de ADE nos que se solicita a adecuación dos programas das materias ás memorias. (Arquivo: Decanato IMPORTANTE Accións de mellora graos Economía e ADE.msg)
Data Comprobación	26/12/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas	--

Tarefas	
Tarefa1	AM-2.1
Descrición tarefa	Análise dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-2.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>Durante o mes de febreiro e marzo de 2017 os coordinadores de grao nos dous centros analizaron polo miúdo as taxas de rendemento, éxito e avaliación de todas as materias do grao en ADE nos dous centros. Esta análise recóllese nun documento no que se inclúe tamén unha análise das competencias das materias (acción de mellora AM-1), para enviarllo aos departamentos con docencia no grao. (Arquivo: SOLICITUDE AOS DEPARTAMENTOS-GRAO ECONOMÍA.docx)</p>
Data Comprobación	11/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa2	AM-2.2
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos resultados das análises dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación de cada unha das materias que presentan desaxustes por curso e/ou por centro.
Data prevista de finalización	29/12/2017

Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-2.2. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>O día 4 de abril de 2017, enviase por e-mail aos departamentos o documento elaborado pola comisión intercentros para que fagan una valoración das desviacións existentes en algunhas materias das taxas de rendemento, éxito e avaliación, por curso e por centro. Os departamentos non fixeron esta valoración, polo que se considera oportuno seguir facendo estas análises durante o curso 2017-18 para que os departamentos establezan medidas encamiñadas a correccións. (Arquivo: Decanato IMPORTANTE Accións de mellora graos Economía e ADE.msg)</p>
Data Comprobación	11/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	O nivel de satisfacción coa formación práctica que amosan os egresados do título presenta valores mellorables
Definición/ descripción proposta	Colaboración con organizacións do tecido empresarial da nosa contorna
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 11/04/2018
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Realizar traballos prácticos de colaboración entre diferentes materias do Grao en ADE e algunhas organizacións da contorna
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-3.1. Comprobación N°. 1
Descrición Comprobación	Desenvolveuse un proxecto de innovación docente (Aprendizaxe e Servizo na investigación comercial) consistente na elaboración de investigacións comerciais aplicadas a problemáticas reais das empresas do grupo COGAMI. (Arquivo: Comprobación AM3.1.pdf)

Data Comprobación	11/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa2	AM-3.2
Descrición tarefa	Mellorar a difusión da materia "Prácticas en Empresa" entre os alumnos de 3º Curso do grao en ADE.
Data prevista de finalización	30/06/2017
Responsable	Xulia Guntín Araújo
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-3.2. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>Realizouse unha convocatoria dunha reunión informativa sobre as prácticas en empresas ao inicio do curso. Dita convocatoria fíxose a través da aula virtual de coordinación do 3º curso de Grao en ADE. A convocatoria fíxose en horario de mañá e de tarde para permitir a maior asistencia posible.</p> <p>Asistiron á reunión o coordinador das Prácticas en Empresas, Alejandro Ballesteros, e a Profesora Xulia Guntín, titora académica do alumnado en prácticas. En dita reunión informouse de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipos de prácticas: curriculares/extracurriculares; entidades convocantes,.... - Prazos e requisitos para a realización das prácticas - Sistema de avaliación das prácticas - Orientacións para o mellor desempeño das práctica por parte do alumnado. (Arquivo: informe acción de mellora difusión prácticas en empresas.docx)
Data	11/04/2018

Comprobación	
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-4 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	O ritmo de obsolescencia dos equipos informáticos das aula de informática destinada á docencia implica a súa renovación de xeito continuo. As facultades onde se imparte o Grao de ADE non contan con presuposto para asumir dita renovación, polo que precisan solicitar axudas ao organismo competente da universidade, quedando estas inversións condicionadas á concesión desa axuda.
Definición/ descripción proposta	Mellora continua do equipamento da facultade
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 26/12/2017
Responsables	José Leandro Benito Torres
Comprobación Acción	AM-4 (S)
Descrición Comprobación	Solicitouse e a concesión de axudas para o Desenvolvemento de acción de Mellora da docencia (2017) convocadas pola Vicerreitoría de Comunicación e Coordinación, e foron asignados 6.081 euros co obxecto da adquisición de material infórmático para a docencia. (Arquivo: Resolución axudas desenvolvemento accións mellora docencia 2017.pdf)
Data Comprobación	26/12/2017

Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Substitución de equipos informáticos, sempre que se conte con axuda para o seu financiamento
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	José Leandro Benito Torres
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-4.1. Comprobación N.º. 1
Descrición Comprobación	Solicitouse e a concesión de axudas para o Desenvolvemento de acción de Mellora da docencia (2017) convocadas pola Vicerreitoría de Comunicación e Coordinación, e foron asignados 6.081 euros co obxecto da adquisición de material infórmático para a docencia. (Arquivo: Resolución axudas desenvolvemento accións mellora docencia 2017.pdf)
Data Comprobación	26/12/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-5 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	Se debe sistematizar el funcionamiento de la comisión de coordinación intercentros, garantizando un mínimo de reuniones anuales que deberían realizarse con periodicidad constante
Definición/ descripción proposta	En el curso 2016-17 se integrará en el Protocolo de Coordinación, creado en el curso anterior, a la comisión de coordinación intercentros, estableciendo la periodicidad de las reuniones y los posibles contenidos de las mismas
Datas	Finalización: 31/07/2017; Inicio: 12/06/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/04/2018
Responsables	José Manuel Maside Sanfiz
Tarefa1	AM-5.1
Descrición tarefa	Incluir en el Protocolo de Coordinación a la comisión de coordinación intercentros, estableciendo la periodicidad de las reuniones y los posibles contenidos de las mismas.
Data prevista de finalización	31/07/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Como consecuencia do informe de acreditación do grao en ADE acordouse incluír no protocolo de coordinación dos dous

	centros, a periodicidade das reunións da comisión intercentros do grao en ADE, así como os posibles contidos das mesmas.
Data Comprobación	13/04/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIONES DE MELLORA</u>	
Código	AM-6 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	No constan evidencias de la existencia de mecanismos para evaluar la calidad de los títulos del centro (salvo las encuestas formuladas a los egresados) más allá de la evaluación de la docencia. Se debe diseñar, a nivel de centro o de la USC, algún sistema para conocer la satisfacción de los estudiantes, por ejemplo, con los servicios de orientación, infraestructuras, coordinación general, etc.
Definición/ descripción proposta	En el curso 2016-17 se hará extensiva a todas las titulaciones de grado y máster de la USC una encuesta de satisfacción a diferentes colectivos para evaluar la calidad de los títulos del centro
Datas	Finalización: 27/10/2017; Inicio: 12/06/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 27/10/2017
Responsables	M ^a Pilar Martinez Garcia
Comprobación Acción	AM-6 (S)
Descrición Comprobación	La acción ha sido realizada, extendiendo la encuesta de satisfacción con la titulación a los colectivos de alumnado y profesorado durante el curso 2016-2017. Concretamente se ha realizado entre los meses de junio y julio de 2017. Los resultados serán analizados, junto con el resto de resultados, durante el proceso de seguimiento.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--

Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-6.1
Descrición tarefa	En el curso 2016-17 se hará extensiva a todas las titulaciones de grado y máster de la USC una encuesta de satisfacción a diferentes colectivos para evaluar la calidad de los títulos del centro
Data prevista de finalización	27/10/2017
Responsable	Mercedes Tato Rodríguez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	En el curso 2016-2017 se ha realizado la encuesta de satisfacción con la titulación al alumnado y al profesorado. Los resultados serán evaluados, junto con el resto de información, durante el proceso de seguimiento del título.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-7 (S) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	Establecer algún mecanismo para evaluar la calidad de la docencia impartida en el máster.
Definición/ descripción proposta	Realizar una convocatoria experimental del programa DOCENTIA, antes de certificar la implantación del proceso. Una vez aprobado el procedimiento par la evaluación docente por los órganos competentes, difundir la convocatoria entre el personal docente del título y fomentar la participación en la misma.
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 12/06/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 27/10/2017
Responsables	M ^a Pilar Martinez Garcia; Mercedes Tato Rodríguez
Comprobación Acción	AM-7 (S)
Descrición Comprobación	El procedimiento para la evaluación docente no ha sido aprobado por los órganos de gobierno de la USC por lo que no ha sido posible realizar esta acción.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas	Se mantendrá en los próximos planes de mejora para realizar

Tarefas	una adecuada difusión entre el PDI del título cuando se publique la convocatoria.
Tarefa1	AM-7.1
Descrición tarefa	Difundir la convocatoria del programa DOCENTIA entre el personal docente del título y fomentar su participación.
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Non Executada
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación N°. 1
Descrición Comprobación	La facultad non ha podido hacer difusión de la convocatoria del programa DOCENTIA puesto que no ha habido convocatoria por el momento.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	Cuando se publique la siguiente convocatoria, la facultad hará llegar la información a todo el profesorado y fomentará su participación en el programa de evaluación.

ACCIÓN DE MELLORA	
Código	AM-1 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Detéctanse pequenos desaxustes entre a MVT e os programas oficiais en canto ás competencias traballadas en cada materia. Asemade, as competencias transversais non están asignadas por materias e, polo tanto, non se describe o sistema que avalía a súa adquisición.
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das competencias asignadas a cada materia
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 17/07/2017
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Análise en profundidade dos programas das materias en relación á MVT.
Data prevista de finalización	31/03/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Durante o mes de febreiro e marzo de 2017 os coordinadores de grao nos dous centros analizaron polo miúdo os programas das materias para comprobar se estaban incluídas as

	competencias que deberían acadar o alumnado na materia e se coincidían coa memoria do grao. Nesta análise detectáronse bastante deficiencias nos programas, tanto no campus de Santiago como no de Lugo.
Data Comprobación	17/03/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	A partir de esta análise redactarase o documento que se enviará aos departamentos con docencia na titulación
Tarefa2	AM-1.2
Descrición tarefa	Preparación de toda a documentación que se vai a trasladar aos departamentos en relación ás competencias do título, ao reparto de competencias transversais por materias, e á avaliación destas competencias.
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.2. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Redáctase o documento que se enviará aos departamentos antes da data fixada pola Universidade para a elaboración dos programas das materias. Neste documento tamén se inclúe unha comparativa das taxas de rendemento, éxito, e avaliación de todas as materias impartidas no grao para os dous centros, xa que forma parte de acción de mellora AM-2. (Arquivo: Justificación AM-1.2.pdf)
Data Comprobación	31/03/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

Tarefa3	AM-1.3
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos cambios que se deben introducir en cada unha das materias en relación á subtarefa anterior, indicando a necesidade de coincidencia dos programas en ambas sedes do Grao en ADE.
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.3. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>O día 4 de abril de 2017, enviase por e-mail aos departamentos o documento elaborado pola comisión intercentros para que se teñan en conta estas instrucións cando se elaboren os programas das materias. O día 8 de xuño volveuse a enviar outro e-mail recordatorio aos departamentos para o profesorado teña en conta estas recomendacións na elaboración dos programas.</p> <p>Ademais, la facultade de Lugo enviase un e-mail o día 7 de xuño ao profesorado da facultade con docencia no grao, no mesmo sentido que o enviado aos departamentos.</p> <p>En lugo, antes de aprobar os programas en xunta de facultade, faise unha revisión dos mesmos, comprobando que algúns programas non cumpren coas instrucións recomendadas, e polo tanto, eses programas non se aproban na xunta de facultade celebrada o 10 de xullo. Estes programas se corrixen e se aproban en xunta de facultade do 14 de xullo. (Arquivo: Justificacion AM-1.3.pdf)</p>
Data Comprobación	17/07/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas	--

Tarefas	
---------	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-2 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Detéctanse certos desaxustes nas taxas de éxito, rendemento e avaliación dalgunhas materias por curso e por centro no que se imparte o Grao en ADE
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das taxas de éxito, rendemento e avaliación das materias que conforman o Grao en ADE
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 20/07/2017
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Comprobación Acción	AM-2 (L)
Descrición Comprobación	Como os departamentos non fixeron unha valoración das taxas de rendemento, éxito e avaliación, propónse seguir con esta acción de mellora no próximo curso
Data Comprobación	20/07/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-2.1

Descrición tarefa	Análise dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-2.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Durante o mes de febreiro e marzo de 2017 os coordinadores de grao nos dous centros analizaron polo miúdo as taxas de rendemento, éxito e avaliación de todas as materias do grao en ADE nos dous centros. Esta análise recóllese nun documento no que se inclúe tamén unha análise das competencias das materias (acción de mellora AM-1), para enviarlo aos departamentos con docencia no grao. (Arquivo: SOLICITUDE AOS DEPARTAMENTOS-GRAO ADE.docx)
Data Comprobación	31/03/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa2	AM-2.2
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos resultados das análises dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación de cada unha das materias que presentan desaxustes por curso e/ou por centro.
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación	AM-2.2. Comprobación Nº. 1

Tarefa	
<p>Descrición Comprobación</p>	<p>O día 4 de abril de 2017, enviase por e-mail aos departamentos o documento elaborado pola comisión intercentros para que fagan unha valoración das desviacións existentes en algunhas materias das taxas de rendemento, éxito e avaliación, por curso e por centro. Os departamentos non fixeron esta valoración, polo que se considera oportuno seguir facendo estas análises durante o curso 2017-18 para que os departamentos establezan medidas encamiñadas a correccións. (Arquivo: Justificación AM-2.docx)</p>
<p>Data Comprobación</p>	<p>14/07/2017</p>
<p>Incidencias</p>	<p>--</p>
<p>Axustes/Novas Tarefas</p>	<p>--</p>

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	O nivel de satisfacción coa formación práctica que amosan os egresados do título presenta valores mellorables
Definición/ descrición proposta	Colaboración con organizacións do tecido empresarial da nosa contorna
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 31/07/2017
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Realizar traballos prácticos de colaboración entre diferentes materias do Grao en ADE e algunhas organizacións da contorna
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-3.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>Obxectivo de mellorar a formación práctica do alumnado do grao en ADE na facultade de Lugo, durante o curso 2016-17 realizáronse dous proxectos de colaboración con entidades da provincia de Lugo.</p> <p>Un proxecto se realizou en colaboración cunha entidade sen</p>

	<p>ánimo de lucro (ASPNAIS). Neste proxecto participaron o alumnado das materias: creación de empresas e investigación comercial, impartidas no primeiro semestre, realizando unha investigación de mercados e un plan de empresa.</p> <p>O segundo proxecto realizouse en colaboración coa empresa HOTUSA, empresa líder no sector hostaleiro de España, no que participaron alumnos da materia comercialización de servizos, impartida no segundo semestre, na que levouse a cabo un proxecto sobre novos conceptos de hoteis.</p> <p>Consideramos que esta colaboración aportou ao alumnado participante unha formación complementaria a recibida nas clases e unha visión diferente do mundo empresarial. A opinión do alumnado en relación a esta actividade foi bastante positiva. (Arquivo: Colaboración empresas.docx)</p>
<p>Data Comprobación</p>	<p>03/07/2017</p>
<p>Incidencias</p>	<p>--</p>
<p>Axustes/Novas Tarefas</p>	<p>--</p>

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-4 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	O ritmo de obsolescencia dos equipos informáticos das aula de informática destinada á docencia implica a súa renovación de xeito continuo. As facultades onde se imparte o Grao de ADE non contan con presuposto para asumir dita renovación, polo que precisan solicitar axudas ao organismo competente da universidade, quedando estas inversións condicionadas á concesión desa axuda.
Definición/ descrición proposta	Mellora continua do equipamento da facultade
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 08/12/2017
Responsables	Fernando Losada Pérez
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Substitución de equipos informáticos, sempre que se conte con axuda para o seu financiamento
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Fernando Losada Pérez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-4.1. Comprobación N.º 1
Descrición	No curso 2016-2017 a facultade adquiriu 9 ordenadores para as

Comprobación	aulas de informática, de docencia e despachos do profesorado para para substituír os que están máis obsoletos. Tamén se adquiriron 6 monitores para despachos do profesorado e do PAS, e dúas impresoras para o profesorado.
Data Comprobación	08/12/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIONES DE MELLORA</u>	
Código	AM-5 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	O Facultade de Lugo só conta cun Grupo de Innovación Docente, sendo preciso darlle unha estrutura formal ao profesorado que están levando a cabo accións de innovación docente.
Definición/ descrición proposta	Constitución dun novo Grupo de Innovación Docente
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 21/04/2017
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-5.1
Descrición tarefa	Creación dun Grupo de Innovación Docente
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación N°. 1
Descrición Comprobación	Co obxectivo de mellorar a calidade da docencia no grao en ADE no campus de Lugo, creouse na facultade un grupo de innovación docente en Xestión Empresarial, integrado por catro profesores que imparten docencia no grao en ADE. (Arquivo: Coordinadora del GID-77 GIDXE.pdf)

Data Comprobación	19/04/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIONES DE MELLORA</u>	
Código	AM-6 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 3. Sistema de Garantía de Calidad
Análise causa	Se debe sistematizar el funcionamiento de la comisión de coordinación intercentros, garantizando un mínimo de reuniones anuales que deberían realizarse con periodicidad constante.
Definición/ descripción proposta	En el curso 2016-2017 se integrará en el Protocolo de Coordinación, creado en el curso anterior, a la comisión de coordinación intercentros, estableciendo la periodicidad de las reuniones y los posibles contenidos de las mismas.
Datas	Finalización: 31/07/2017; Inicio: 01/06/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 07/03/2018
Responsables	Fernando Losada Pérez; Guadalupe Vila Vázquez
Tarefa1	AM-6.1
Descrición tarefa	Incluir en el Protocolo de Coordinación a la comisión de coordinación intercentros, estableciendo la periodicidad de las reuniones y los posibles contenidos de las mismas
Data prevista de finalización	31/07/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Como consecuencia do informe de acreditación do grao en ADE acordouse incluir no protocolo de coordinación dos dous

	centros, a periodicidade das reunións da comisión intercentros do grao en ADE, así como os posibles contidos das mesmas. (Arquivo: Protocolo coordinación_Modificado 2018.docx)
Data Comprobación	07/03/2018
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

ACCIÓN DE MELLORA	
Código	AM-7 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	No constan evidencias de la existencia de mecanismos para evaluar la calidad de los títulos del centro (salvo las encuestas formuladas a los egresados) más allá de la evaluación de la docencia. Se debe diseñar, a nivel de centro o de la USC, algún sistema para conocer la satisfacción de los estudiantes, por ejemplo, con los servicios de orientación, infraestructuras, coordinación general, etc.
Definición/ descripción proposta	En el curso 2016-2017 se hará extensiva a todas las titulaciones de grado y máster de la USC una encuesta de satisfacción a diferentes colectivos para evaluar la calidad de los títulos del centro.
Datas	Finalización: 27/10/2017; Inicio: 01/06/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 27/10/2017
Responsables	Guadalupe Vila Vázquez; M ^a Pilar Martinez Garcia
Comprobación Acción	AM-7 (L)
Descrición Comprobación	La acción ha sido realizada, extendiendo la encuesta de satisfacción con la titulación a los colectivos de alumnado y profesorado durante el curso 2016-2017. Concretamente se ha realizado entre los meses de junio y julio de 2017. Los resultados serán analizados, junto con el resto de resultados, durante el proceso de seguimiento.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--

Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-7.1
Descrición tarefa	Realización de una encuesta de satisfacción a diferentes colectivos con los títulos impartidos en la USC
Data prevista de finalización	27/10/2017
Responsable	Fernando Losada Pérez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación N°. 1
Descrición Comprobación	En el curso 2016-2017 se ha realizado la encuesta de satisfacción con la titulación al alumnado y al profesorado. Los resultados serán evaluados, junto con el resto de información, durante el proceso de seguimiento del título.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-8 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	Establecer un mecanismo para evaluar la calidad de la docencia impartida en el grado
Definición/ descripción proposta	Realizar una convocatoria experimental del programa DOCENTIA, antes de certificar la implantación del proceso. Una vez aprobado el procedimiento para la evaluación docente por los órganos competentes, difundir la convocatoria entre el personal docente del título y fomentar la participación en la misma.
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/06/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 27/10/2017
Responsables	Mª Pilar Martinez Garcia; Fernando Losada Pérez
Comprobación Acción	AM-8 (L)
Descrición Comprobación	El procedimiento para la evaluación docente no ha sido aprobado por los órganos de gobierno de la USC por lo que no ha sido posible realizar esta acción.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-8.1

Descrición tarefa	Difundir la convocatoira del programa DOCENTIA entre el personal docente del título y fomentar su participación
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Non Executada
Comprobación Tarefa	AM-8.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	La facultad non ha podido hacer difusión de la convocatoria del programa DOCENTIA puesto que no ha habido convocatoria por el momento.
Data Comprobación	27/10/2017
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	Cuando se publique la siguiente convocatoria, la facultad hará llegar la información a todo el profesorado y fomentará su participación en el programa de evaluación.

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-9 (L) (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
Análise causa	El grado en ADE en el campus de Lugo no cubre todas las plazas ofertadas
Definición/ descripción proposta	Integrar la Instrucción Nº 1/2017 de Secretaría Xeral sobre la dispensa de asistencia a clase en determinadas circunstancias para facilitar compatibilizar el estudio de la titulación a aquellos alumnos que cumplan los requisitos de esta instrucción. Para ello, se llevará la Instrucción a la Junta de Facultad para adoptar un criterio homogéneo de aplicación de la nueva normativa en todas las materias del grado, debiendo figurar ese criterio en las guías docentes de todas las materias.
Datas	Finalización: 31/07/2017; Inicio: 31/05/2017
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 31/07/2017
Responsables	Fernando Losada Pérez
Tarefa1	AM-9.1
Descrición tarefa	Aprobar en la Junta de Facultad un criterio homogéneo de aplicación de la instrucción nº 1/2017 en todas las materias del grado, debiendo figurar en las guías docentes de todas las materias
Data prevista de finalización	31/07/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-9.1. Comprobación Nº. 1

<p>Descrición Comprobación</p>	<p>O día 7 de xuño desde o Decanato da facultade de ADE enviouse un e-mail a todo o profesorado para que integren a instrucción nº1/2017 da secretaría xeral sobre a dispensa de asistencia a clase. Ademais, tamén se enviou o 8 de xuño un e-mail aos departamentos con docencia no grao.</p> <p>Todos os programas das materias incluíron esta instrucción e foron aprobados en xunta de facultade o 14 de xullo. (Arquivo: Dispensa asistencia.docx)</p>
<p>Data Comprobación</p>	<p>14/07/2017</p>
<p>Incidencias</p>	<p>--</p>
<p>Axustes/Novas Tarefas</p>	<p>--</p>

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-1 (S) (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Nos últimos cursos académicos analizados, detectáronse certos desaxustes nas taxas de éxito, rendemento e avaliación dalgunhas materias por curso e por centro no que se imparte o grao en ADE.
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das taxas de éxito, rendemento e avaliación das materias que conforman o grao en ADE.
Datas	Finalización: 20/12/2018; Inicio: 11/04/2018
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Análise dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación.
Data prevista de finalización	12/10/2018
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa
Tarefa2	AM-1.2
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos resultados das análises dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación de cada unha das materias que presentan desaxustes por curso e/ou por centro.

Data prevista de finalización	20/12/2018
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa

ACCIÓNS DE MELLORA	
Código	AM-2 (S) (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
Análise causa	O nivel de satisfacción coa formación práctica que amosan os egresados do título presenta valores mellorables.
Definición/ descrición proposta	Colaboración con organizacións do tecido empresarial da nosa contorna.
Datas	Finalización: 20/12/2018; Inicio: 11/04/2018
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-2.1
Descrición tarefa	Realizar traballos prácticos de colaboración entre diferentes materias do Grao en ADE e algunhas organizacións da contorna.
Data prevista de finalización	20/12/2018
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (S) (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	É necesario o mantemento de infraestruturas que garantan o correcto funcionamento do Centro.
Definición/ descrición proposta	Renovación de aulas e outros espazos de traballo.
Datas	Finalización: 20/12/2018; Inicio: 11/04/2018
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	José Leandro Benito Torres
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Renovación de aulas e outros espazos de traballo.
Data prevista de finalización	20/12/2018
Responsable	José Leandro Benito Torres
Estado	Activa

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-1 (L) (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	A creación na facultade dun espazo de coworking para favorecer o emprendemento dentro do campus terra, fai necesario unha serie de reformas nas instalacións do centro para adaptalas ás necesidades de formación ao alumnado da facultade.
Definición/ descripción proposta	<p>Para o curso académico 2017-18 está previsto realizar importantes reformas dos espazos do centro. En primeiro lugar, habilitarase un espazo para o centro de coworking. Dentro deste espazo construírse unha sala de traballo en grupo con capacidade para 60 alumnos. Ademais, uniranse dous despachos para dotar ao centro dunha sala de estudo con capacidade para 40 persoas.</p> <p>Por outra banda, uniranse a aula de informática 2 e 3 para conseguir unha capacidade de 40 postos de informática nunha soa aula. Ademais, se creará unha nova aula de informática con capacidade para 20 equipos informáticos.</p>
Datas	Finalización: 31/07/2018; Inicio: 01/09/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Fernando Losada Pérez

ACCIÓN DE MELLORA	
Código	AM-3 (L) (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 – Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Nos últimos cursos académicos analizados, detectáronse certos desaxustes nas taxas de éxito, rendemento e avaliación dalgunhas materias por curso e por centro no que se imparte o grao en ADE
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das taxas de éxito, rendemento e avaliación das materias que conforman o grao en ADE
Datas	Finalización: 20/12/2018; Inicio: 23/02/2018
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Análise dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación
Data prevista de finalización	12/10/2018
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa
Tarefa2	AM-3.2
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos resultados das análises dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación de cada unha das materias que presentan desaxustes por curso e/ou por centro.
Data prevista de	20/12/2018

finalización	
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa

ACCIÓN DE MELLORA	
Código	AM-4 (L) (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Tendo en conta a aprobación pola USC do Regulamento para a Docencia de Calidade en Linguas Estranxeiras considérase importante trasladar esta posibilidade ao profesorado con docencia no Grao en ADE en Lugo
Definición/ descrición proposta	Informar e fomentar a participación do profesorado da Facultade con docencia no Grao en ADE da posibilidade de crear un grupo de docencia en Inglés en materias principalmente de 4º Curso optativas para o curso 2018-19.
Datas	Finalización: 02/02/2018; Inicio: 15/12/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Enviar a todos os profesores da Facultade un correo indicando a posibilidade de impartir nas materias do Grao en ADE un grupo adicional en Inglés, de acordo con Regulamento de Calidade en Linguas Estranxeiras.
Data prevista de finalización	26/01/2018
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa
Tarefa2	AM-4.2
Descrición tarefa	Aprobar o PDA da Facultade no que se inclúan os grupos de docencia en Inglés propostos polo profesorado

Data prevista de finalización	31/01/2018
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa